

OM. 201534

**II. Rákóczi Ferenc Katolikus Általános Iskola,
Alapfokú Művészeti Iskola, Óvoda**

3200 Gyöngyös, Petőfi S. u. 2.

Pedagógiai program

Gyöngyös, 2020. szeptember 01.

JÓVÁHAGYÁS:

Fenntartó képviselője

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETŐ	4
<i>AZ ISKOLA ALAPADATAI</i>	4
NEVELÉSI PROGRAM	5
<i>KÜLDETÉSNYILATKOZAT</i>	5
<i>ALAPELVEINK</i>	6
<i>NEVELÉSI ÉS OKTATÁSI CÉL- ÉS FELADATRENDSZERÜNK</i>	8
<i>AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA ELJÁRÁSAI</i>	17
<i>A SZEMÉLYISÉGFELJESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK, TEVÉKENYSÉGEK</i>	18
<i>A KÖZÖSSÉGFELJESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK</i>	20
<i>A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG</i>	22
<i>A TANULÁSI KUDARCNAL KITETT, BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI ÉS TANULÁSI NEHÉZSÉGEKKEL KÜZDŐK SEGÍTÉSE</i>	
<i>TANULÓK FELZÁRKÓZÁSÁT SEGÍTŐ PROGRAM</i>	23
<i>A MEGISMERÉSI ZAVARRAL KÜZDŐ TANULÓK FEJLESZTÉSÉNEK MÓDSZEREI</i>	24
<i>A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK</i>	25
<i>A SZÜLŐK, A GYERMEKEK/TANULÓK ÉS A PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK</i>	
<i>LEHETŐSÉGEI:</i>	26
<i>A PEDAGÓGUSOK HELYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI</i>	27
<i>A TANULÓK ÉS A PEDAGÓGUSOK KÖZTI INFORMÁCIÓÁRAMLÁS FORMÁI</i>	28
<i>AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ TANULÓI RÉSZVÉTELI RENDJE</i>	28
<i>A SZÜLŐK ÉS A PEDAGÓGUSOK KÖZTI INFORMÁCIÓÁRAMLÁS FORMÁI</i>	29
<i>KÖVETELMÉNYEK, ELVÁRÁSOK A NEVELŐTESTÜLETTEL SZEMBEN</i>	30
<i>KÖVETELMÉNYEK, ELVÁRÁSOK A NEM PEDAGÓGUS DOLGOZÓKKAL SZEMBEN</i>	31
<i>ERKÖLCSI ELVÁRÁSOK A TANULÓKRA VONATKOZÓAN</i>	31
<i>ERKÖLCSI AJÁNLÁSOK A SZÜLŐKNEK</i>	32
<i>A GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGÜNK</i>	32
<i>AZ ÁLTALÁNOS ISKOLAI FELVÉTEL ÉS ÁTVÉTEL SZABÁLYAI:</i>	34
<i>A MAGASABB ÉVFOLYAMBAN LÉPÉS FELTÉTELEI:</i>	35
<i>A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGA VIZSGASZABÁLYZATA</i>	35
<i>A PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK</i>	39
HELYI TANTERV	41
<i>A VÁLASZTOTT KERETTANTERVEK MEGNEVEZÉSE</i>	41
<i>CÉLOK ÉS ESZKÖZÖK AZ INTÉZMÉNY OKTATÁSI FOLYAMATÁBAN</i>	45
<i>AZ ÉRTÉKELÉS</i>	46
<i>TANTÁRGYI OSZTÁLYOZÁS SZEMPONTJAI:</i>	49
<i>A JUTALMAZÁSOK ÉS ELMARASZTALÁSOK IRÁNT TÁMASZTOTT KÖVETELMÉNYEINK:</i>	50
<i>A TANULÓK JUTALMAZÁSA</i>	50
<i>A TANULÓKKAL SZEMBENI ELMARASZTALÁSOK, FEGYELMEZŐ INTÉZKEDÉSEK</i>	53
<i>AZ OTTHONI (NAPKÖZIS, TANULÓSZOBAI) FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT HÁZI FELADATOK MEGHATÁROZÁSA</i>	55
<i>A TANKÖNYVEK ÉS MÁS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI</i>	55
<i>A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSI ELVEI</i>	56
<i>AZ INTÉZMÉNY KÖRNYEZETI NEVELÉSI FELADATAI:</i>	56
<i>AZ ISKOLA EGÉSZSÉGFELJESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATAI:</i>	60
<i>AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSA</i>	65
<i>A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS MEGSZERVEZÉSE</i>	65
<i>A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSA</i>	66
AZ ÓVODA NEVELÉSI PROGRAMJA	69
BEVEZETŐ	69
<i>AZ ÓVODA ALAPADATAI:</i>	69
<i>SZEMÉLYI FELTÉTELEK:</i>	69
<i>TÁRGYI FELTÉTELEK:</i>	70
KERESZTÉNY SZELLEMŰ PROGRAM	72
<i>AZ EGYHÁZI NEVELÉSRE IRÁNYULÓ ALAPELVEI</i>	72
<i>TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉS</i>	73
	2

<i>ÓVODÁNK KÜLDETÉSE</i>	74
<i>KATOLIKUS GYERMEKKÉP, KATOLIKUS ÓVODAKÉP</i>	74
<i>A KATOLIKUS ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI</i>	76
<i>A HITRE NEVELÉS ERŐSÍTÉSE:</i>	76
<i>AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA</i>	76
<i>A BEFOGADÁSI IDŐSZAKBAN TEENDŐINK:</i>	77
<i>ÓVODÁS KOR VÉGÉRE:</i>	78
<i>ÉRZELMI ÉS ERKÖLCSI NEVELÉS ÉS SZOCIALIZÁCIÓ BIZTOSÍTÁSA</i>	78
<i>ÉRZELMI NEVELÉS</i>	79
<i>ERKÖLCSI NEVELÉS, KÖZÖSSÉGI NEVELÉS</i>	80
<i>SZOCIALIZÁCIÓ</i>	80
<i>AZ ANYANYELVI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA</i>	81
<i>AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA</i>	81
<i>SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSE</i>	82
<i>A KATOLIKUS ÓVODAI NEVELÉS CÉLJAI</i>	84
<i>AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE</i>	84
<i>AZ ÓVODA CSOPORTSZERKEZETE:</i>	84
<i>A KATOLIKUS ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE</i>	85
<i>AZ INTÉZMÉNY KAPCSOLATAI</i>	86
<i>A KATOLIKUS ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI</i>	88
<i>HITÉLETI NEVELÉS</i>	89
<i>A JÁTÉK</i>	90
<i>VERSELÉS, MESÉLÉS</i>	91
<i>ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉKOK, TÁNC</i>	94
<i>RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA</i>	95
<i>MOZGÁS</i>	97
<i>A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE</i>	99
<i>KÖRNYEZETTUDATOS NEVELÉS, ÖKOLÓGIA, TERMÉSZETVÉDELEM:</i>	99
<i>AZ ÓVODA MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEI</i>	101
<i>A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS</i>	103
<i>AZ ÓVODA HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEI, EGYÉB RENDEZVÉNYEI</i>	104
<i>EGYHÁZI ÜNNEPEINK:</i>	104
<i>NEMZETI ÜNNEPEINK:</i>	105
<i>SPORTPROGRAMOK</i>	105
<i>ÓVODA-CSALÁD KÖZÖS RENDEZVÉNYEI</i>	105
<i>SAJÁTOS FELADATOK, SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK</i>	105
<i>GYERMEKVÉDELEM:</i>	105
<i>KÖTELEZŐ FELADATELLÁTÁS:</i>	106
<i>A HELYI PROGRAM ÉRTÉKELÉSE</i>	106
<i>FELHASZNÁLT IRODALOM</i>	107
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	108

BEVEZETŐ

Köszöntöm a II. Rákóczi Ferenc Katolikus Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Óvoda minden dolgozója nevében.

Megtisztel bennünket, hogy elolvassa nevelési és pedagógiai programunkat, melyben családias légkörű óvoda és iskola mutatkozik be. Olyan hely, ahová szívesen járnak a gyerekek, kötődnek tanáraikhoz, társaikhoz.

Remélem nevelési és oktatási elveink találkozni fognak az Ön gyermeknevelésről alkotott elképzeléseivel, és megerősít bennünket munkánk értelméről, tevékenységünk helyességéről.

Kurucsai József
igazgató

Az iskola alapadatai

II. Rákóczi Ferenc Katolikus Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Óvoda

Működési hely: 3200 Gyöngyös, Petőfi S. út 2.

Telefon: 06-37/311-736

Telefax: 06-37/301-635

Fenntartó: Egri Főegyházmegye
3300 Eger, Széchenyi u. 1.

Intézmény számlaszáma: 10700299-66754882-51100005

Az intézmény általános forgalmi adó alanyisége:

II. Rákóczi Ferenc Katolikus Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Óvoda
3200 Gyöngyös, Petőfi S. út 2.

Többcélú, közös igazgatású köznevelési intézmény az alábbi – szervezetileg és szakmailag önálló – intézményegységekkel:

- II. Rákóczi Ferenc Katolikus Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola
- Rákóczi Katolikus Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Óvoda - Pátzay János Katolikus Zeneiskola Tagintézménye
- Rákóczi Ferenc Katolikus Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Óvoda - Szent Erzsébet Római Katolikus Tagóvodája

NEVELÉSI PROGRAM

Küldetésnyilatkozat

A katolikus intézmény küldetése a társadalomban

Az Egyház Krisztustól kapott feladata az emberek Isten felé vezetése, üdvösségre segítése. Bár az Egyház 2000 éves, ezt a feladatot minden embernél újra kell kezdenie.

Többcélú intézményünk óvodás kortól vállalja a gyermekek/tanulók keresztény nevelését. A krisztusi tanítás fényében felismerve az ember alapvető küldetését, az egészséges személyiség és a hit alapjait egyszerre kívánjuk megvetni.

A katolikus nevelés tudatosan arra kötelezi el magát, hogy az egész ember kifejlesztésén munkálkodjék, hiszen Krisztusban, a tökéletes emberben minden emberi érték teljesen kibontakozik, és egymásba fonódik. Ez adja a katolikus óvodák és iskolák legsajátosabb katolikus jellegét, és ebben gyökerezik az a kötelessége, hogy tisztelje az emberi értékeket, érvényre juttatva azt az autonómiát, amely megilleti őket, s közben betöltve saját küldetését, amely minden ember szolgálatára kötelezi.¹

Korunk nélkülözi a stabil értékrendet. Az egyházi intézmény a krisztusi tanítás fényében felismerve az ember alapvető küldetését, az egészséges személyiség és a hit alapjait egyszerre kívánja megvetni. A családokkal való kapcsolattartás folyamán a remélhetőleg egyre több embert segíthet az igaz értékek megtalálására. Éppen ezért a katolikus intézmény nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják az iskola katolikus szellemiségét. Más felekezetből érkező családoknál tiszteletben tartja saját vallási szokásaikat.

A katolikus intézmény küldetése a pedagógus felé

Az Egyházban a katolikus nevelés és oktatás szerepe egyre nagyobb. „A nevelés eszközei közül a krisztushívőknek különösen nagyra kell értékelnük az iskolákat (óvodákat, kollégiumokat), amelyek kiemelkedő segítséget nyújtanak a szülőknek nevelési feladatuk teljesítésében.”²

A keresztény óvodai nevelés tükrében feladatunknak tekintjük a keresztény értékek követését, a hit csírájának elültetését, a gyermekek személyiségének tiszteletét, őszinte szeretetét.

Az óvodai nevelés legfontosabb feladata, hogy a gyermekek az óvodás kor végére egyéni adottságaikat figyelembe véve elérjék az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szintet, továbbvigyék a keresztény közösségben átélte mintát.

A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel.³

Mint minden nevelési és oktatási intézmény, a miénk is pedagógus függő. Céljait csak akkor érheti el, ha óvodapedagógusait, tanítóit, tanárait, sőt a technikai dolgozókat is áthatja a katolikus küldetéstudat, és kitűnnek a helyes tanításukkal, becsületes életükkel.

Hangsúlyozni kell, hogy intézményeink nem csupán keresztény intézmények, hanem azon belül katolikus lelkiséggel és szellemiséggel rendelkeznek. Van, kell, hogy legyen katolikus pedagógia is!

A katolikus intézmény küldetése a gyermek felé

A Teremtő szellemi, lelki, testi értékeket helyezte el a gyermekben, amelyeket a neveléssel kell felszínre hozniuk azoknak, akik a gyermekért felelősek. A gyermeket sem a szülő, sem a pedagógus nem formálhatja saját képére és hasonlatosságára, hanem a mennyei Atya vele kapcsolatos szándékát kell kifürkésznie, és megvalósulásában segíteni.

A gyermekek erkölcsi nevelésének középpontjában a katolikus keresztény értékrend áll. Munkánk során arra törekszünk, hogy a gyerekek személyiségfejlesztését szolgáló, emberi

¹ Katolikus Iskolák Magyarországon, 7,8,14. oldal

² Egyházi Törvénykönyv (CIC. 796.1. kánon)

³ Egyházi Törvénykönyv (CIC 803.2. kánon)

esélyegyenlőségen alapuló képzési rendszert dolgozzunk ki, és folyamatosan fejlesszük azt. Ebben egyaránt helyet kapjon a tehetséggondozás (szakkörök, művészetoktatás) és a felzárkóztatás.

Iskolai specialitásunk: katolikus keresztény erkölcsi értékrend, alapfokú tánc- és zeneművészeti képzés, alapszintű angol és német-, valamint emelt szintű német nyelvoktatás, informatika oktatás, tánc-dráma és képesség-kibontakoztató foglalkozások.

Az itt folyó táncművészeti oktatás feladata felébreszteni az érdeklődést a művészetek iránt, megszerettetni a mozgást, a táncot, mint az önkifejezés eszközét. A rendszeres színpadi mozgás gyönyörű tartásává, magabiztossá és egy nagyszerű közösség kiegyensúlyozott, boldog tagjává varázsolja tanulóinkat.

Hangszeres, énekes, és elméleti ismeretek átadása, keresztény katolikus nevelési értékek segítségével.

Tanulóink elsajátítsák az önálló zenéléshez szükséges ismereteket, és igényük alapján képessé váljanak egyéni, kamara, vagy zenekari játékokra. Kiemelt célunk a társas zenélés iránti érdeklődésük felkeltése, képességeik fejlesztése.

Tevékenységeinket szolgáltatásnak tekintjük, amelyet a társadalmi és partneri igényeknek megfelelően szeretetteljes légkörben végzünk annak érdekében, hogy diákjaink harmonikus, kiegyensúlyozott, a felnőttek világában is boldogulni tudó emberekké váljanak.

Az iskola vezetői, minden pedagógusa és segítő alkalmazottja közös összefogással arra törekszik, hogy a köznevelési intézmény partnerközpontú szemléletét erősítse, korrekt, kiszámítható együttműködést alakítva ki minden érdekelt fél megelégedésére. Mindannyian felelősek vagyunk azért, hogy nevelő – oktató munkánk során az elvárható legmagasabb szakmai színvonalat nyújtsuk.

Intézményünk vezetősége elkötelezett a folyamatos minőségfejlesztés iránt, ennek érdekében partneri igényfelmérésen alapuló minőségfejlesztési rendszert működtet.

A Nevelési és Pedagógiai programban megfogalmazott céljainkat jól felkészült, szakmailag igényes, megújulásra kész, kreatív pedagógusokkal, segítőkész munkatársakkal és a velük együttműködő szülőkkel valósítjuk meg.

Alapelveink

Katolikus iskoláink nevelésének alapja és középpontja maga Krisztus.

Az Egyház azért hozza létre óvodáit, iskoláit, intézményeit, mert egészen különleges eszközt lát bennük a teljes ember kifformálására (CIC 794-795. kánon).

„Az egyháznak is feladata a nevelés, sajátos okból: először is azért, mert el kell ismernie, hogy nevelésre képes közösség. Legfőképpen pedig azért, mert kötelessége hirdetni az üdvösség útját minden embernek. A hívők számára át kell adni Krisztus életét és állandó szorgoskodással segíteni kell őket, hogy ennek az életnek teljességére eljussanak.”⁴

A keresztény nevelésnek abban kell segítenie a fiatalokat, hogy megérjének a szabadság felelős megélésére, érzékük legyen a transzcendencia és az igazi értékek iránt. Megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot. Felülemelkedjenek a középszerűségeken, ne fájadjanak bele a folytonos önképzésbe és önnevelésbe, egyre jobban elkötelezzék magukat az Egyházon belül Isten, valamint az emberek szolgálatára.

A katolikus óvoda és iskola sajátos jellegének biztosítása legnagyobb részben az ott dolgozók tevékenységén és tanúságtételén múlik. Egy gyermekszerepeten alapuló, gyermekközpontú pedagógia, mely a gyermek testi-lelki szükségleteit tartja elsődlegesnek. Pedagógiai tevékenységünk a fent idézett elvárásnak megfelelően tehát:

- hitre nevelés, vallás-erkölcsi nevelés;
- szeretetteljes bánásmód, a szeretetre nevelés;
- az értelem fejlesztése;

---

⁴ II. Vatikáni Zsinat „Gravissimum Educationis Momentum”(G.E.3.)

- a gyermeki személyiség fejlesztése (pozitív önértékelés, erkölcsi tulajdonságok kialakítása);
- egyéni képességek fejlesztése;
- az anyanyelv megfelelő elsajátítása;
- az alapvető emberi és szabadságjogok, a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
- keresztény értékrend;
- egymás iránti felelősség, bizalom, szeretet és tapintat;
- intellektuális igényesség, kulturált stílus minden tevékenységében;
- a belső csendre, az elmélyülésre való igény kialakítása;
- a keresztény erkölcsi normák betartása, betartatása;
- felelősségkialakítása magunk, mások és a teremtett világ iránt;
- az egészséges fejlődés érdekében: az egyéni és közösségi érdekek egyensúlyban tartása;
- az egyéni és életkori sajátosságok figyelembe vétele;
- a nemzeti, etnikai kisebbségi azonosságtudat tiszteletben tartása, fejlesztése;
- építés a tanulók öntevékenységre, önszerveződő képességére;
- a szülőkkel, a kapcsolódó iskolákkal és egyházi közösségekkel való konstruktív együttműködés;
- a tanulók testi-lelki fejlődése, személyiségük formálása;
- a tanuláshoz való egyenlő hozzáférés, esélyegyenlőség biztosítása;
- szocializációs készség kialakítása, erősítése;
- az egyetemes értékek megőrzése, továbbítása;
- tehetség és képesség kibontakoztatása;
- továbbtanulás segítése;
- a szülőkkel, a kapcsolódó iskolákkal és egyházi közösségekkel való konstruktív együttműködés.

Az alábbiakban felsoroljuk azokat az alapelveket, amelyek különösen nagy hangsúlyt kapnak katolikus intézményünk egész pedagógiai működésében:

- a gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
- a nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedéseknek a gyermek személyiségéhez és a keresztény értékrendhez kell igazodniuk;
- a nevelés biztosítja az óvodás gyerek számára a szabad játékot, e tevékenységen keresztül lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni képességeinek kibontakoztatását,
- A diák személyisége a pedagógus személyiségének megnyilvánulásai által fejlődik. Ezért különleges felelősség hárul mind szakmailag, mind morálisan a pedagógusokra. „a katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása legnagyobb részben az ott tanítók tevékenységén és tanúságtételén múlik.”⁵
- A nevelésben (különösen a kezdeti periódusokban) fokozott szerepe van a szokásautomatizmusoknak. Ezért a szokások kialakítására kitüntetett figyelmet kell szentelni, az erre fordított energia sokszorosán megtérül.
- Lehetőleg a dicséretet helyezzük előtérbe. Arra kell törekednünk, hogy az valóban mindig indokolt legyen.
- Nagy a jelentősége a tudásnak, az ismereteknek; értékkonfliktus esetén azonban az emberi morált magasabb rendű követelménynek kell tartani az ismeretnél, a személyiség harmóniáját, „belső békéjét” az érvényesülésnél.

⁵ A katolikus iskola (A Katolikus Nevelés Kongregációja, Róma 1977.) 78. oldal

- Döntő a követelmények belátáson alapuló belső igénnyé váló betartása és a pontosság, a fegyelem, az önfegyelem gyakorlása. Ez a pedagógiai folyamatban részt vevő diákokra és pedagógusokra egyaránt vonatkozik.
- Az igényes követelmény meghatározása és végrehajtása következetességet tételez fel.

A művészeti évfolyamokon folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei:

A gyermekszerteten alapuló, gyermekközpontú pedagógia eszközeként a művészet szervesen illeszkedik a koncepcióba, mivel a gyermekek természetes játék és kreativitásigényét hivatott kielégíteni.

A képességek kibontakoztatásában a művészetek első helyen vannak jelen, hiszen a tanulók kreativitására, alkotókészségére alapoz. Minden gyermek egyenlő lehetőségekkel indul a művészi kifejezőkészségeket kamatoztató, előadókészségekre alapozó táncművészeti képzésben.

A művészetekben való jártasság elősegíti az európai ember számára fontos általános műveltség megszerzését.

A tánc és a zene egyéniségformáló szerepének köszönhetően kialakulnak azok a személyiségjegyek és magatartásformák, amelyek birtokában majd képesek lesznek tanulóink a társadalomban eligazodni, és az általános iskolai tanulmányok befejezésével a képességeiknek megfelelő továbbtanulási lehetőségek közül választani.

A művészeti képzés során tanulóink betekinhetnek más népek kultúrájába, megismerhetik szokásaikat, hagyományait, ezáltal képessé válnak az egyetemes kultúra tisztelőjeként az Európai Unió méltó állampolgáraivá válni.

Értékrendszerünk alapja: Általános emberi értékek közvetítése a gyermekek felé. Az alapvető erkölcsi, etikai, vallási, kulturális értékek a helyes énkép identitás, kultúrközi pedagógiai kialakításának nélkülözhetetlen eszközei.

A tánc- és zeneművészeti oktatás értékrendszere

A kultúrateremtés eszközeiként a belső és külső rend megteremtésének igénye jelentkezik. Ebben nagy segítségre van a tánc és zene az iskolai oktatásban. A tánc és zene tanulása és művelése egyfajta belső rendet követel. Az a tény, amikor a gyermek a balett-rúd mellé áll és „uralkodik” a saját testén, illetve leül a zongorához, olyan fegyelmet követel, ami az iskolai oktatásban is jótékony hatást fejt ki. A külső rend igénye a tánc esztétikájában és a zene harmóniájában rejlik, e nélkül nem létezik produkció. A tananyag elsajátítása közben a gyermekek megismerik a munkatevékenység értékteremtő és értékőrző feladatát.

A tánc és zene tanulásával az egyetemes kultúra értékrendszerének megismerését tűzzük ki célul. Ezáltal a tolerancia, a más népek, kultúrák iránti elfogadás, a megkülönböztetés elvetése, a fő cél. Fő tényezőként jelenik meg a tanszakon az egészséges életmód, a mozgás szeretete, az esztétikus test, a szép tartás kialakítása, ezek később alapelveként testi-lelki személyiségfejlesztő értékeket közvetítenek.

Az alapfokú művészeti nevelés jelentős szerepet játszik a tanulók személyiségfejlesztésében. A művészeti nevelés alapja a nemzeti és egyetemes kultúra, a mindennapi élet esztétikai jelentéssel bíró tartománya. A nevelés feltárja a művészet megőrkítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség. A művészeti nevelés megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az értékes alkotások iránti igényét.

Nevelési és oktatási cél- és feladatrendszerünk

- A diákokat segítse abban a folyamatban, hogy a keresztény értékekre építve művelt emberré, gazdag (szépre, jóra fogékony) személyiséggé, Istent és embertársait szerető, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré váljanak.
- Az iskolahasználók elégedettségére való törekvés, ezen belül: a hitéletbeli fejlődés, a tudás, a fegyelem, a továbbtanulásra való felkészítés.

- A diákok morális és esztétikai szemléletének alakítása, az értékes tudás, az értékes alkotások iránti igényének megalapozása.
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában ismereteket közvetítsen, alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen.
- Megalapozott, érvényes és személyes értékrendet alakítson ki, illetve azt segítse elő.
- A kudarc- és sikertűrés készségeit fejlessze.
- Az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjait és (életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő) készségeit kimunkálja.
- Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel, hatékony szakmai munkával fejlessze a tanulók önálló problémamegoldó, gondolkodó képességét, készségét illetve kreativitását.
- A liturgiába való aktív bekapcsolódásra ösztönözze tanítványainkat.
- Nagy művészek, tudósok hithez, egyházhoz való viszonya, a gondolkodásra, a szellem fejlődésére gyakorolt hatása álljon példaként diákjaink előtt.
- A kulturált szórakozás igényének kialakítása.
- Az érzelmi és esztétikai nevelés eszközeivel a személyiség formálása, a zenei ízlés, érdeklődés kibontakoztatása, az igényesség, esztétikai érzék megalapozása.
- A nagy hagyományokkal rendelkező magyar zeneoktatás, valamint művészképzés hagyományainak ápolása.
- Olyan élettér biztosítása, melyben a gyerekek nyitottak maradnak, feszültségtől mentes, derűs légkörben gazdagodik személyiségük.
- Minden tanulónk jusson el egy bizonyos alapszintig ismeretanyagban, készségben, képességben.
- Olyan felnőttekké neveljük őket, akik képesek lesznek az élet adta változásokhoz alkalmazkodni, a mai társadalom kihívásának megfelelni és eligazodni korunk problémái között.
- Magyarságunk gyökereinek megismertetése (nyelv, történelem, magyarságtudat).
- Hagyományaink, ünnepeink megismertetése, átörökítése, élővé tétele (táncház, népdalkörök, kézműves foglalkozások, stb.).
- Más népek, kultúrák megismertetése által erősítsük az Európához tartozás tudatát.

A katolikus köznevelési intézmény kötelessége vállalni a tanulók személyiségének keresztény szellemű formálását: „ma különösen, hiszen számot kell vetnünk azzal, hogy a család és a társadalom e téren nem teszi meg, ami rajta áll.”⁶

Ezért iskolánk feladata:

- Segítse elő az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását a hitélet erősítését szolgáló (lelkigyakorlat, zárandoklat, stb.) programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben (napközi, tanulószoba, szakkörök, kirándulás, erdei iskola stb.).
- Személyes boldogságuk, és sikerük kibontakoztatása érdekében fontos feladatunk a legjobb növendékek felkészítése a szakirányú továbbtanulásra.
- A hangszeres és énekes, valamint tánc együttesekben való részvételhez szükséges tudás átadása.
- A tanulók zenei, és mozgásos készségeinek kialakítása és képességeikkel együtt történő fejlesztése, az előadói jártasságok megszerzése, hangszeres, énekes, táncos tudásuk megalapozása, fejlesztése.
- Fejlessze a tanulók problémamegoldó gondolkodását, az összefüggések felismerését, a morális kérdések megítélését osztályfőnöki órák, vezetői és közösséget érintő intézkedések, tantárgyak elsajátítása során.
- Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal támogassa az egyéni képességek kibontakozását.

⁶ A katolikus iskola (A Katolikus Nevelés Kongregációja, Róma 1977.) 45. oldal

- Teremtsen a diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzeteket.
- Mutassa fel szentek, ismert egyházi és elismert személyiségek által követésre méltó példákat.
- Segítse elő a személyes meggyőződés, keresztény világszemlélet, világkép kialakítását illetve érzelmi-szellemi megerősítését, személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.
- Hozzon létre konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis)közösségeket, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejlessze önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.
- Törekedjen azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermekek szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.

A hitre nevelés erősítése:

- A katolikus embereszmény, Krisztus mértéke szerinti élet megalapozása,
- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekekben,
- A keresztény családi nevelés folytatásaként a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyermekek által a családba,
- A katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során,
- A Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése,
- A katolikus vallási élet eszközei: Egyház, egyházi év, liturgia, szentek tisztelete,
- A teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, óvás, felelősség, stb.).

Az egészséges életmód alakítása

- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése:
- A gyermekek gondozása, testi szükségleteinek figyelembevétele,
- Az egészséges életmódra és életvitelre nevelés
- Az önmagunk és környezetünk esztétikuma iránti igény alakítása,
- A környezet védelméhez és megővéséhez kapcsolódó szokások (környezettudatos magatartás) alakítása,
- Egészséges és biztonságos környezet alakítása,
- A megfelelő egészségügyi szokások elsajátíttatása, egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- A mozgásigény figyelembevételével folyamatos testedzés, testi nevelés, prevenció,
- Tartózkodás és tevékenység a szabadban,
- Az étkezési kultúra alakítása, erősítése,
- Korszerű táplálkozás,
- Pihenés feltételeinek megteremtése,
- Higiénikus szokások, szabályok kialakítása, intimitás tiszteletben tartása,
- Megfelelő szakemberek bevonásával speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása

Erkölcsei nevelés, közösségi nevelés

- A teremtő Isten gondoskodásának megélése,
- A gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt kapcsolatának pozitív attitűdje,
- A gyermeki jellem alakítása,

- Türelem, szociális érzékenység, szolidaritás, igazságosság formálása,
- Az érzelmek megjelenítésének formái, önkifejező és önérvényesítő törekvések segítése,
- A bizalom, szeretet, féltés, félelem kifejezése,
- Az önfegyelem, fegyelem, udvariasság elsajátíttatása,
- Szokás- és normarendszer megalapozása,
- Szocializáció, társadalmi elvárások tudatosítása, a különbözőség elfogadása és tisztelete,
- Hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, nehezen szocializálható valamint kiemelkedő képességű gyermekek elfogadó szeretete, támogatása, szükség esetén segítése megfelelő szakemberek közreműködésével,
- A természetes társas kapcsolatok alakítása, segítése,
- Hagyományaink ápolása, jeles napok feldolgozása, a szülőföldhöz való kötődés alapozása, az egyházi, világi ünnepek megélése.

Az anyanyelvi fejlesztés és nevelés megvalósítása

- Ez valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósuló feladat,
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére nevelés,
- Beszélő és meghallgatni tudó környezet alakítása,
- Az óvoda nevelőközösségének mintaadó beszédkultúrája,
- A gyermekek kommunikációra ösztönzése, metakommunikáció fejlesztése,
- A tapasztalatok, élmények verbális kifejezésére nevelés,
- Az anyanyelvi nevelés céljának, feladatának, tartalmának, módszerének, eszközének megfogalmazása.

Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

- Spontán szerzett tapasztalatok, ismeretek tapasztalati úton történő bővítése, rendszerezése,
- Gyakorlás különböző tevékenységekben és élethelyzetekben az életkori sajátosságokra és tapasztalatokra, élményekre építve,
- Tevékenységeken keresztül az érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, kreativitás fejlesztése,
- Az egyéni fejlődési ütemnek megfelelően az ismeretek, jártasságok, készségek alapozása.

Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése

- Diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, iskolai készségek kevert zavara, az iskolai készségek nem meghatározott fejlődési zavara, kevert specifikus fejlődési zavarok, az aktivitás és figyelem zavarai állnak fenn.
- A gyermekek ellátásához a szükséges feltételek részben rendelkezésünkre állnak, részben a speciális igény felmerülésekor biztosításra kerülnek a szakértői és rehabilitációs bizottság, illetve egyéb erre képesített szakember szakvéleménye alapján.
- Szükség esetén akár dajka segítségével biztosítjuk a gyermekek kíséretét az iskolába, ahol fejlesztő terem, a fejlesztéshez szükséges eszközök, illetve fejlesztő- és gyógypedagógus állnak rendelkezésünkre.
- A gyermekekről készült szakvélemény figyelembe vételével korrekcióra, korrigáló nevelésre van szükségünk, melynek menete:
  - anamnézis (előzmények feltárása),
  - egyéni korrekciós terv kidolgozása,
  - fejlődést biztosító felzárkóztató nevelés.

Tehetséges gyermekek:

A gyermekek változatos tevékenységeik végzése során megmutatkoznak kiemelkedő adottságaik.

A tehetséget is a teljesítményben ismerhetjük meg ezért fontos, hogy odafigyeljünk és felismerjük az átlagtól eltérő képességeket:

Pl:

- kiemelkedő emlékezet, képzelet
- nem életkorának megfelelő szokatlan kérdések
- jó kezűgyesség, ügyes mozgás
- jó kifejező készség

A tehetséges gyermekekkel egyénileg is foglalkozunk, biztosítva ezzel a további kibontakozásukat.

Fejlődésükhöz biztosítjuk:

- **a feltételeket:** időt, megfelelő helyet, nyugodt elfogadó légkört, segítjük érdeklődésük kielégítését (képes könyvek stb.),
- **megfelelő tevékenységeket**, amely az adottságok kibontakozását segíti. Különböző művészeti, irodalmi, sport versenyeken, előadásokon való részvétel, fellépések, templomi szereplések.

Fejlesztő munkánk irányai:

Nevelő és fejlesztő munkánk során segítünk a gyermeknek feldolgozni és megérteni:

A teremtett világot a gyermekekhez közel álló tevékenységekkel.

Az emberi környezet nyújtotta információt a játékokban, mesékben, szerepekben, családi és közösségi eseményekben való részvétellel.

A logika és matematika világát játékos szituációkban, mérésen, összehasonlításon, számoláson, sorba rakáson, válogatáson és csoportosításon.

Prioritások:

1. A gyermekek személyiségének keresztény szellemű formálása. Személyiség – képességfejlesztés – Komplex tevékenységközpontú eljárásokkal, differenciált képességfejlesztéssel, a HHH tanulók esetében egyéni fejlődési naplóban is tervezve a személyiségstruktúra alakítását.
2. Értékközvetítés – Általános, egyetemes emberi értékek megismertetése. A magyarságtudat erősítése, hagyományaink őrzése, ápolása, a művészetek iránti igény felkeltése.
3. Szocializáció – A közösen elfogadott szabályok következetes megtartására törekvés, a tanulás feltételeinek optimalizálása. Az elemi szokások kialakítása.
4. Nyugodt, lelkileg kiegyensúlyozott, testileg egészségesen fejlődő gyermekek nevelése.
5. A gyermeki nyitottságra építve, a közös élményekben, a közös tevékenységek gyakorlása által a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak alakítása.
6. Matematikai, gondolkodási kompetencia fejlesztése. Az önálló tanulást segítő fejlesztés.
7. Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése a tanórai folyamatokban.
8. Személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztése.
9. Tanulási, ismeretszerzés illetve alkalmazás kompetenciák fejlesztése – szilárd alapozó funkciók, a gyermekek testi és szellemi fejlettségéhez igazítva.
10. Kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi) fejlesztése.
11. Természettudományos kompetencia fejlesztése.
12. Digitális kompetenciák kompetencia fejlesztése.
13. Vállalkozói kompetencia fejlesztése.

Elvárt eredmények

- Az óvodai szokásrend alapján képesek feladatok önálló kivitelezésére önmaguk és mások érdekében egyaránt.
- Viselkedésükben érvényesül az önfegyelem, kitartás, segítőkészség, figyelmesség.

- Megbecsülik a közvetlen és tágabb természeti, társadalmi környezetükben fellelhető értékeket.
- A gyermekek egymást kölcsönösen tiszteletben tartják, baráti kapcsolatok alakulnak.
- Képesek kisebb és nagyobb közösségekben együtt játszani, alkalmazkodni egymáshoz. Játék során kerülnek az árulkodást, örülnek egymás eredményének, sikerének. Érvényesül egyéniségük, képessé válnak értékes vonásaik kibontakozására. Egymás eltérő tulajdonságait tiszteletben tartják.
- Az intézmény képes lesz a különböző háttérrel és különböző területeken eltérő fejlettséggel rendelkező gyerekek fogadásra, és együttnevelésre.
- Igényesek lesznek megjelenésük és környezetük esztétikájára.
- Képesek a nemes cél érdekében áldozatot hozni, adakozni, segíteni társaikon és az arra rászorulókon.
- Tanulóink rendszeresen részt vesznek fogyatékkal élő gyermektársaik oktatásával foglalkozó intézmények rendezvényein, ellátogatnak óvodákba, időszobákba.
- A nevelési és oktatásszervezési formák a heterogén osztály és csoportösszetételt biztosítják.
- Multikulturális tartalmak beépülnek a helyi tantervbe.
- Tanulóink megismerik népünk kulturális örökségét, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit.
- Ismerik a kiemelkedő magyar művészek tevékenységét, munkásságát.
- Tanulóink nyitottak lesznek a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek és eredményeinek megismerésére, megbecsülésére.
- Az intézmény párbeszédet alakít ki minden szülővel.
- Az intézményben lesz tanári együttműködésre épülő értékesítési rendszer.
- Csökken az évfolyamismétlők, a magántanulók, az iskolarendszertől kikerülők, és a hiányzások óraszáma
- A kompetenciamérések eredményei az országos átlagot meghaladó mértékben javulnak

Nevelési koncepciónk fontos elemei:

- Olyan emberek nevelése, akik életük folyamán tanulásra, információk szerzésére nyitottak.
- Növeljük a természettudományok súlyát.
- Fokozzuk a bevezető és kezdő szakaszban a játékosságot, a terhelést a képességekhez igazítjuk.
- A mérések napján felmentést adunk az órák alól.
- Fokozzuk a felzárkóztatást.
- A nevelés, az oktatás igazodik a gyermekhez, igazodik ahhoz a közeghez, amelynek a gyermek részese.
- A tanulói, multikulturális környezet speciális, közös megbecsülésen és demokratikus szemléleten alapuló közös kialakítása.
- A gyerekek hozott tudásához, egyéni fejlődésének üteméhez igazodó elvárások és értékelés és ezekkel harmonizáló feladatok biztosítása.
- A gyerekek korszerű természettudományi, társadalomtudományi, esztétikai, etikai tudásának megalapozása.

A kulcskompetenciák fejlesztése:

- kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
- matematikai, gondolkodási kompetencia
- természettudományos
- digitális kompetenciák
- a tanulás kompetenciái
- személyes és társas kapcsolati kompetencia
- vállalkozói kompetencia

- kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság

A kiemelt fejlesztési területek:

- Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra
- Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés
- Állampolgári és jogi ismeretek
- Tanulni tanulás képessége
- Oktatásszervezési kérdések
- Társadalmi befogadással kapcsolatos elemek
- Gazdasági ismeretek
- A tanulókból az értékeket vállaló, erkölcsi tartással bíró, kulturált magatartású ifjak váljanak. Életkori és egyéni sajátosságaiknak megfelelően fejlődjön a személyiségük, képességeik. Alakuljon ki bennük:
  - az értékek felismerése, megbecsülése és a kiállás mellettük
  - józan, megfontolt ítélőképesség
  - a mások felé való nyitottság, befogadóképesség
  - a saját akaratunkról való lemondás mások érdekében
  - a szelídség, az alázat, a türelem
  - alaposság
  - a mértékletesség
  - a bűnbánatra való készség
  - a belső csendre, elmélyülésre való igény
  - hűség Istenhez és embertársainkhoz
  - felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt
  - a tudás becsülete, illetve a fizikai munka tisztelete
  - Fejlett legyen kötelesség- és feladattudatuk, az iskolába járás minden tanuló célja legyen, felkészülten érkezzenek az iskolába.
  - Sajátítsák el a kulturált magatartás, a belső fegyelem alapszabályait.
  - Tevékenyen kapcsolódjanak be a környezet és közvetlen környezetünk, az iskola értékeinek kialakításába és megőrzésébe.
  - A személyiségük fejlődését segítsük az egyetemes, multikulturális és a magyar kulturális értékek (emberre, társadalomra, művészetekre, tudományra, technikára vonatkozó) minél magasabb színvonalú átadásával.
  - Ezen belül őrizzék meg gyermeki aktivitásukat, fejlődjön beszédképességük, helyesírásuk, logikus gondolkodásuk, kreativitásuk, vizuális befogadóképességük, térlátásuk, mozgáskultúrájuk, manualitásuk, technikai képességeik.
  - Jellemezze őket érdeklődés, nyitottság, rugalmasság az új dolgok befogadására, a szép és jó megélésének képessége.
  - Alakuljon ki képesség önmaguk fejlesztésére, megfelelő helyes önértékeléssel és énképpel rendelkezzenek.
  - Tanulóinkat megtaníthatjuk az önálló gondolkodásra, az egyes ismeretek közötti logikai összefüggések feltárására, a tanult módszerek új környezetben való alkalmazására.
  - A művészeteket is teljes tisztelettel kell, hogy műveljék.
  - Képessé kell tenni tanulóinkat arra, hogy rendelkezzenek mindazokkal az értelmi képességekkel, amelyek birtokában képesek értelmes emberi életet élni, képesek az önképzésre, az új kihívások megoldására.
  - Fontos cél a tanulók érzelmi nevelése. Az emberi és természeti környezet legyen vonzó, adjon biztonságérzetet tanulóinknak.
  - Az iskolásokból tanult és tanuló, művelt és művelődő ifjak váljanak.
  - Ezen a téren cél a tanulókat megtanítani eredményesen, tanulni.

- Alakuljon ki az önművelés igénye.
- A művészetek iránti igény felkeltése.
- Az anyanyelv minél teljesebb értékű ismerete.

Az egészséges életmód feltételeinek biztosítása mellett alakuljon ki a tanulóknak az egészséges életmód igénye és képessége.

- Ebben a körben ki kell alakítani azokat a pozitív beállítódásokat, magatartásokat és szokásokat, amelyek a gyermekek egészségi állapotát javítják.
- A sajátos célok, megvalósítását segíti az egészségnevelési program és az ebbe illesztett mindennapos testnevelés programja.
- A tehetséges, illetve a rendszeres sportági edzést igénylő tanulók számára biztosítja a szervezett foglalkoztatást saját keretében, illetve a városi sportegyesületekben.
- Neveljük úgy a tanulókat, hogy képesek legyenek megfelelni a mai társadalom kihívásainak, eligazodni korunk problémái között. A demokrácia szabályait tapasztalati úton megtanuló állampolgárokká váljanak.
- Ebben a körben kiemelt rész cél a társadalmi beilleszkedés, a szocializáció. A társadalom életének, működésének megértése, a meghatározó folyamatokról való véleményalkotás. Önismeret alapján életcélok kitűzése, szakma, foglalkozás előválasztásának képessége, az életpálya-építés, pályaorientáció. A szokásokhoz, szabályokhoz, törvényekhez való alkalmazkodás, egyben az iskola szokásjogának és törvényrendszerének megalkotásában, annak betartásában és betartatásában való részvétel, továbbá az együttélés, együttműködés szabályainak vállalása, a másság elfogadása és tisztelete.
- A demokratikus, együttélési készségek, képességek kifejlesztése terén kiemelt szerephez jut az egyén és a közösség összhangja, a szolidaritás, humanitás, egymás iránti tolerancia kialakítása.
- A gyerekek életkoruknak megfelelő szinten gyakorolhassák az önmaguk és mások iránti felelősséget.
- Egyéni különbségek elfogadásának erősítése.

Gyermekközpontú légkörben éljenek, büszkék legyenek iskolájuk hagyományaira, erősödjön szűkebb és tágabb hazájuk iránt táplált azonosságtudatuk.

- Ebben a körben kiemelkedik a jelképek ismerete, tisztelete.
- A Nemzeti Alaptantervbe foglalt magyarság és népismereti követelmények teljesítése.
- Az iskoláról, a szülőföldről az iskola helyi tantervébe foglalt tudások elsajátítása.
- Segítjük színes, változatos tanórán kívüli programokkal a hagyományok ápolását, őrzését.

Az ifjak nyitottak, felkészültek legyenek munkavállalói szerepükre, készüljenek választott pályájukra.

- A tanulók munkára neveltek legyenek.
- Kellő alaposággal ismerkedjenek meg a választható szakmák, foglalkozások alapjaival, a továbbtanulási lehetőségekkel.
- Részcelként tanulóink rendelkezzenek számítástechnikai alapismeretekkel.

A táncművészeti oktatás cél- és feladatrendszere

Az alapfokú táncművészeti oktatás követelményei és tantervi programja lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének és mozgáskultúrájának sokirányú fejlesztésére, fizikai állóképességének, ügyességének, ritmusérzékének, hallásának, tér- és formaérzékének fejlesztésére, gazdagítására. Az életben való eligazodásra, nyitottságra, magabiztosságra, határozottságra nevel. Formálja a tanulók személyiségét, a művészeti nevelés által kreatívvá válnak, képesek lesznek alkotó tevékenységet végezni.

A táncművészeti oktatás célja továbbá, hogy felkészítse és irányítsa a tehetséges tanulókat a táncművészeti pályára, illetve az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásba. Aktív részvétel Gyöngyös kulturális életében.

Kifejlessze a gyermekekben a táncművészeti kultúra iránti igényt.

Fontos cél a művészetek megszerettetése, értő közönség kinevelése, a tehetségek pályaeorientációja. A tehetségek kiszűrése után, azok gondozása, felkészítése a táncos pályára.

Más népeket, kultúrákat, a zenei, és táncértékeket megismerjék.

Testi-lelki egészség megteremtése, ami által sokkal ellenállóbbak lesznek a mindennapi stresszhelyzetekkel szemben. Alapvető igényük legyen a mindennapi mozgás öröme, a megfelelő testi higiénia kialakítása. A tánc művelése ellenállóbbá teszi tanulóinkat a káros szenvedélyekkel szemben.

A megfelelő szabadidős tevékenység kialakításának igénye a tánc által.

A képzés feladata a művészeteket értő közönség felnevelése. Biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A tanulók mozgásműveltségének és mozgáskultúrájának sokirányú fejlesztésére, fizikai állóképességének, ügyességének, ritmusérzékének, hallásának, tér- és formaérzékének fejlesztése, gazdagítása. Az életben való eligazodásra, nyitottságra, magabiztosságra, határozottságra nevel. Formálja a tanulók személyiségét, a művészeti nevelés által kreatívvá válnak, képesek lesznek alkotó tevékenységet végezni.

A képzés feladata továbbá, a művészeteket értő közönség felnevelése. Biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

Az alapfokú képzés életkori sajátosságainak megfelelően fejleszthetik tánctechnikai tudásukat és művészi előadókészségüket.

A zeneoktatás cél- és feladatrendszer

Iskolánkban alapfokú művészetoktatás folyik, melynek alapvető célja hangszeres, énekes, és elméleti ismeretek átadása keresztény nevelési értékek segítségével.

Az iskola konkrét oktatási célja az érzelmi és esztétikai nevelés eszközeivel a személyiség formálása, a zenei ízlés, érdeklődés kibontakoztatása, az igényesség, esztétikai érzék megalapozása. Tesszük ezt úgy, hogy az egyetemes, európai és magyar zenekultúra értékeinek, hagyományainak tiszteletére, megőrzésére neveljük a tanulókat. A zenetanulás által fejlődik fegyelmük, kitartásuk, koncentrációjuk.

Oktató munkánk során fontosnak érezzük, hogy tanulóink elsajátítsák az önálló zenéléshez szükséges ismereteket, és igényük alapján képessé váljanak egyéni, kamara, vagy zenekari játékokra. Ennek érdekében kiemelt célunk a társas zenélés iránti érdeklődésük felkeltése, képességeik fejlesztése. Kiemelkedő zenei képességű tanulóink számára B tagozatos képzést biztosítunk, ahol magasabb óraszámban tanulhatják a tárgyakat.

Fontos feladatunk a növendékek zenei készségeinek kialakítása és képességeikkel együtt történő fejlesztése, az előadói jártasságok megszerzése, hangszeres, énekes tudásuk megalapozása, fejlesztése. Mivel teljes szellemi életet élő, kulturált felnőttekké akarjuk formálni tanítványainkat, fontos zenei műveltségük, zeneirodalmi tájékozottságuk megalapozása és fejlesztése. A hangszeres és énekes együttesekben való részvételhez szükséges tudás átadása a jövő zenekedvelő, koncertlátogató nemzedékének záloga. A nagy hagyományokkal rendelkező magyar zeneoktatás, valamint művészképzés hagyományainak ápolása, valamint személyes boldogságuk, és sikerük kibontakoztatása érdekében fontos feladatunk a legjobb növendékek felkészítése a szakirányú továbbtanulásra.

Programunk, követelményeink az életkori sajátosságok és az egyéni képességek figyelembe vételével fejleszti készségeiket, gyarapítja ismereteiket.

Sikerkritériumok:

- Lehetőség szerint minden évben részt venni országos és nemzetközi megmérettetésen.

- A minisztérium által kiírt országos szakmai tanulmányi versenyeken való részvétel és minél eredményesebb szereplés.
- Minden évben legyen olyan tanuló, aki hivatásának a tánc- illetve zeneművészetet választja.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eljárásai

Az iskola a nevelési módszereit a következő szempontok szerint választja

Nevelési módszereink igazodjanak az általunk megfogalmazott célokhoz. Ezt határozzák meg a tanulók életkori sajátosságai, értelmi fejlettsége, képességei. Befolyásolja a nevelő személyisége, pedagógiai kulturáltsága, felkészültsége, vezetői stílusa.

A módszerek alkalmazása az eljárások kombinációjával realizálódik. Nevelési módszereinket bővítjük a különböző haladó adaptációkkal.

Eljárások, módszerek:

A meggyőzés, a felvilágosítás, a tudatosítás módszerei

Az oktatás valamennyi módszere:

- meggyőzés
- minta
- példa
- eszménykép
- bírálat
- önbírálat
- beszélgetés
- felvilágosítás
- tudatosítás
- előadás
- vita
- beszámoló

Az integrációt segítő módszertani elemek

- egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés
- kooperatív tanulásszervezés
- projekt módszer
- drámapedagógia

Kulcskompetenciákat fejlesztő programok és programelemek a következő területekről

A tanulást segítő fejlesztés

- a tanulási és magatartási zavarok kialakulását megelőző programok
- az önálló tanulási képességet kialakító programok
- a tanulók önálló – életkornak megfelelő – kreatív tevékenységére épülő foglalkozások
- tanulási motivációt elősegítő és fenntartó tevékenységek

Digitális kompetenciák fejlesztése

- tantárgyi képességfejlesztő programok
- kommunikációs képességeket fejlesztő programok
- komplex művészeti programok

Személyes és társas kompetenciák fejlesztése

- közösségfejlesztő, közösségépítő programok

- mentálhigiénés programok

Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek

- patrónusi, mentori vagy tutori rendszer működtetése
- együttműködés civil programmal
- művészeti körök

Műhelymunka – a tanári együttműködés formái

- értékelő esetmegbeszélések
- problémamegoldó fórumok
- hospitálásra épülő együttműködés

Multikulturális tartalmak

- multikulturális tartalmak megjelenítése a különböző tantárgyakban

A továbbhaladás feltételeinek biztosítása

- pályaaorientáció
- továbbtanulásra felkészítő program

A tevékenység megszervezésének módszerei

- követelés
- megbízás
- ellenőrzés
- értékelés
- játékos módszerek
- gyakorlás

Ösztönző módszerek

- helyeslés
- biztatás
- egyéni fejlesztés, differenciálás
- tevékenységközpontúság
- tapasztalati tanulás
- árnyalt, szöveges értékelés
- elismerés
- dicséret (szóbeli és írásbeli)
- tanulói erősségekre épülő motiváció
- osztályozás
- jutalmazás

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok, tevékenységek

A személyiségfejlesztés alapja a szeretetparancs hármassága: szeretni Istent, szeretni embertársaimat, mint saját magamat. Akiben ezek a tulajdonságok megerősödnek, fogékony lesz a szentre, az igazra, a jóra és a szépre.

A legfőbb általános emberi értékek keresztény hitünkben gyökereznek, és Jézus életében mutatkoznak meg a legteljesebben. Ezért a diákok elé példaként Jézust, az őt követő szenteket és a ma körülöttünk élő szent életű embereket kell állítanunk.

E célok megvalósítását leginkább a tananyaghoz kapcsolódóan kell elvégezni, de áthatja egész nevelőmunkánkat a tanítási idő alatt, illetve a tanítási időn kívül.

Legfontosabb feladataink:

- a kreativitás,
- az önállóság, öntevékenység,
- az önálló tanulás képességek,
- a reális önismeret, önértékelés,
- szelídség, az alázat, a türelem,
- mértékletesség,
- a bűnbánatra való készség,
- a belső csendre, elmélyülésre való igény,
- hűség Istenhez és embertársainkhoz,
- felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt,
- az érdekvédelem,
- az ön és mások megismerése, megértése, elfogadása,
- a felelősség vállalása,
- az önművelés igénye,
- a megismerési vágy,
- a kitartó munkához való helyes viszony,
- az együttműködési készség,
- tolerancia, egymás elfogadása,
- az önzetlen segítség kialakítása,
- az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása, a helyes értékrend kialakítása,
- kommunikációs kultúra fejlesztése.

Elvárásaink tanítványainktól a következők:

- Részvétel a vallásuknak megfelelő (katolikus, protestáns) egyházi programokban.
- Tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt.
- Mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása.
- Alapos, rendszeres és pontos munka.
- A rájuk bízott feladatok lelkiismeretes elvégzése.
- A házirend felelős betartása.

A differenciált képességfejlesztéssel lehetővé kell tennünk, hogy a tanuló a számára lehetséges legnagyobb teljesítményt érje el, minden tevékenységből.

Megtanítani tanulni, változatos, érdekes tevékenységekkel vonzóvá, motiválóvá tenni az iskolát, tanórai folyamatokat, így mérsékelni a tanulási és magatartási zavar elmélyülését.

Gazdag tapasztalatszerzési lehetőségeket kínálunk, önálló cselekvésre szoktatjuk, a gyerek tevékenységére építünk.

- Megfelelő hitélet, szociális szokások, minták, attitűdök elsajátításának elősegítése.
- A szociális együttélés alapvető szabályainak elsajátítása.
- Ismerjék a szabálytudatot, a döntési szabadság és felelősség szerepét.
- A megfelelő iskolai élet kialakításával a mindennapi életben tapasztalja meg a tanuló az egyén és a csoport megértésének, együttérzésének, segítőkészségének előnyeit. Mindazt közvetett módon is érzékeltesse (történelmi személyek életútja, irodalmi hősök sorsa, nemzetek kölcsönhatásainak megismerésével).
- Olyan szokásrend kialakítása, amelyben a magatartási szabályok átláthatók, kiszámíthatók, mindenkitől egyértelműen és következetesen elvárhatók.
- Pozitív mintaadás személyes példamutatással és közvetett módon.
- Pozitív érzelmi légkör kialakítása és fenntartása az osztályban, tantestületben, iskolában, amelyben a tanulók, pedagógusok biztonságban érzik magukat, amelyben a tanulók érzelmi karaktere, személyisége optimálisan fejlődhet.

- A pedagógus feladata, hogy a mindennapi életből és tananyagból emelje ki a segítő mintáit, a szűkebb környezet és más népek kultúrájából a pozitív értékek párhuzamai domináljanak, hogy a tanulók rendszeresen találkozzanak vele.
- A pedagógus rendszeresen éljen a segítő együttműködés formáival (közös feladatmegoldás, közös kirándulás, közös élményszerzés).

Személyiségfejlesztés a tánc- és zeneművészeti képzésben

- A tánc- és zene tanulása, művelése fejleszti a gyermekben a kreativitást, a kifejezőkészséget. Önállóságra és önfegyelemre nevel, ami az élet más területeire is pozitív hatással van. A tanulás javítja a viselkedéskultúrát és segít az egymáshoz való alkalmazkodásban. A szereplések által megfelelő magabiztosságra tesznek szert és elsajátítják a színpadképes megjelenést.
  - Az iskolai foglalkozások során teret adunk a színes sokoldalú iskolai életnek, lehetőség kell teremtenünk, hogy tanulóink egyéni adottságaikat, képességeiket minél jobban ki tudják bontakoztatni. A fenti célkitűzéseket a fellépések, az iskolai versenyek, kulturális bemutatók szervezése, lebonyolítása jól szolgálja.
- Szem előtt kell tartani, hogy a szeretet légköre hassa át a tánc- és zenetanítást, így öröm lesz a tanulás.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

„Az iskola épp azzal válik katolikussá, hogy – bár más-más fokon – az iskolai közösség minden tagja osztozik a keresztény világlátásban, s ezt ki is jelentik. Így ebben az iskolában az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céllá.” (Kat.Isk. 34.)

Az egyén és a közösség, a társadalom közötti kapcsolat kialakítása, fejlesztése.

A közösségfejlesztés fő területei:

1. Tanórák
  - hittanórák
  - szaktárgyi órák
  - osztályfőnöki órák
2. Tanórán kívüli foglalkozások
  - közös játék
  - napközi, tanulószoba
  - kirándulás, séta
  - szakkörök
  - lelki gyakorlatok
  - zárandoklatok
  - erdei iskolák
  - tömegsport
  - diáksport
3. Diákönkormányzat munkája (diákok által szervezett tevékenységek, programok, fórumok).
4. Szabadidős tevékenységek
5. Osztályok közös programjai
6. Iskolai programok (versenyek, ünnepek stb.)

Valamennyi terület feladata azonos, mivel az iskola nem differenciáltan, egymástól függetlenül, egymás mellett fejleszti a gyermekek/tanulók személyiségét, hanem közösen, egymást erősítve, a gyermekek/tanulók egyéni képességeit, beállítódását figyelembe véve, kiemelten fontos, hogy megjelöljük azokat a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat,

amelyeket az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során.

Külön ki kell emelni, hogy a közösségfejlesztés során nemcsak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, sőt az iskolát segítő szervezetek vezetőinek is, hiszen

- megjelenésükkel,
- viselkedésükkel,
- beszédstílusukkal,
- társas kapcsolataikkal mintaadó értéként jelennek meg a tanulóink előtt.

Ezért iskolánkban a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat a nevelőtestület a szülői munkaközösséggel és a diákönkormányzattal egyeztetve határozta meg, és egyes feladatait kötelező feladatként határozta meg az alkalmazotti közösség számára.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok tevékenységek:

- a lelki gyakorlatok, zárandoklatok mélyítsék el a katolikus vallás és hit megélését,
- a pedagógus építsen ki jó kapcsolatot az adott korosztállyal, szüleikkel, plébániával, egyházi személyiségekkel, külső szakemberekkel,
- fejlessze a csoportokban végzett közös munka során az önismeretet, az önfegyelmet, az együttműködést,
- segítsük olyan csoportok kialakítását, amelyek az emberi kapcsolatok hitbéli, pozitív irányú elmélyítésével hatnak az egész személyiség fejlesztésére,
- segítsük a tanulók kezdeményezéseit,
- lehetőség a közvetlen tapasztalatszerzéshez,
- elegendő lehetőség a közösségi cselekvések kialakítására, fejlesztésére (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével),
- különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése,
- versenyekkel tegyük lehetővé egymás munkájának, tudásának, tehetségének elismerését, a csapatszellem erősödését,
- ösztönözzük a szűkebb és tágabb környezet hagyományainak ápolására,
- tegyük képessé a tanulót a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére,
- alakítsuk ki a tanulóknál, hogy környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás legyen a tanulók életvitelét meghatározó alapelv,
- az önálló ismeretszerzés, véleményformálás, az érvek kifejtésének, értelmezésének képességei álljanak a kommunikációs kultúra középpontjában,
- fejlesszük ki a tanulóknál az új információs rendszerben való eligazodás képességét,
- adjunk ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére és az egészséges életmódról,
- értessük meg, és fogadtassuk el a beteg, sérült és fogyatékos embertársakat, az irányukban tanúsítandó segítőkész magatartást,
- neveljük a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére,
- érezzük meg az elvégzett munka örömét,
- erősítsük az együvé tartozás és az egymásért való felelősség érzését,
- törekedni kell olyan pedagógus közösség kialakítására, amely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni, tevékenységüket koordinálni tudja.

A tánc- és zeneművészeti képzés közösségfejlesztési feladatai

A szereplések, versenyeken és fesztiválokon való részvétel összekovacsolja az évfolyamokat, és erősíti a gyermekekben a közösség iránti felelősséget. Egy-egy vizsga

alkalmával is megvalósulhat ez a fajta egymásrautaltság. A rendszeres színházlátogatások által nem csak élményekkel gazdagodhatnak, hanem értékrendszerük is fejlődik és megismerhetik társaik véleményét.

Az évközben megtartott közös zenélések, éneklések, fellépések, táncházak jó hangulatú, örömteli eseményeknek számítanak, ahol a közösségi szellem kialakulásán túl a tanult anyagot is gyakorolhatják.

A nyári szünetben tánc táborokon vehetnek részt a tanulók, ahol kötetlenebb formában ismerik meg társaikat.

A tanulók legyenek nyitottak, megértők a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások; a másság iránt, becsüljék meg ezeket.

Az iskola és a tanulók törekedjenek arra, hogy közvetlenül is részt vegyenek a nemzetközi kapcsolatok ápolásában.

A pedagógusok fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Tanulóink előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős – a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő – különbségek, hanem a szocializáció fokában, viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében, személyi higiénia terén, a katolikus vallás szertartásainak, a vallásgyakorlás külső formáinak ismeretében.

Az esélyegyenlőtlenség csökkentése fontos feladatunk, amely speciális felzárkóztató programokkal, személyes törődéssel, beszélgetésekkel történhet.

Kiváltképpen megkülönböztetett törődésben kell részesítenünk az érzelemszegény gyermekeket, akiket csak önmagunk, szeretetünk folyamatos ajándékozásával zárkozathatunk fel.

A felzárkóztatás egy komplex, nagy körütekintést, lelkiismeretességet és áldozatosságot kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló helyes önismeretre és küzdőképességre való nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megtervezését, szervezését és kivitelezését.

Arra törekszünk, hogy a tanulócsoporthoz egységesen magasabb tudásszintje, a korábban lemaradó tanulók erőfeszítésének példája, valamint a folytonos kétirányú differenciálásra való törekvés a tanári munkában számukra is meghozza a kívánt eredményt. Nagyon fontosnak tartjuk a beilleszkedési, magatartási problémákkal küszködő tanulók fejlesztését, mert a problematikus tanuló saját fejlődésének és közössége fejlesztésének is gátjává válhat. Ennek érdekében fejleszteni szükséges a gyermek önismeretét, önbizalmát, együttműködési, kapcsolatépítési képességét, szerepelni tudását, konfliktuskezelői képességét.

A fejlesztés színterei az iskolai, az osztályközösségi, a hitéleti programok. Az elérendő cél a tanulók felelősségtudatának, önfegyelmének, kezdeményező-készségének, csoportmunkára való alkalmasságának kialakítása.

Iskolánk feladata tehát:

- szűrés, diagnosztizálás, okfeltárás, fejlesztést támogató eljárások, gyakorlatok, egyéni fejlődési napló,
- a tanító, tanár és gyógypedagógus állandó munkakapcsolata, értékelő esetmegbeszélés,
- szoros kapcsolat az óvodával, a nevelési tanácsadóval, a gyógypedagógiai szakszolgálattal, az óvoda-iskola átmenet, szakmai együttműködés,
- megfelelő beilleszkedés hatékony segítése,

- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- egyéni, kiscsoportos foglalkozás szervezése, felzárkóztató jellegű korrepetálás,
- differenciált felzárkóztató foglalkozások,
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai,
- a tanuló személyiségének és környezetének megismerése, a problémák gyökerének feltárása,
- családlátogatások, fogadóórák során személyre szóló segítség, tanácsadás,
- szülők és a családok nevelési konfliktusok gondjainak megoldásában segítése,
- szükség esetén az osztályfőnök felveszi a kapcsolatot a gyermekvédelmi felelőssel, esetleg a Nevelési Tanácsadó segítségét kéri.

A tanulási kudarcnak kitett, beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése tanulók felzárkózását segítő program

Olyan pedagógiai eszközt kell alkalmazni, amely az együttnevelés pedagógiai erőit jelentősen növeli.

Olyan oktatásszervezési keret, amely lehetőséget biztosít minden HHH-s gyerek képességeinek kibontakoztatásához. A szülő, családot, mint partnert vonják be az iskolai folyamatokba.

Az egyéni fejlesztési terv alapján háromhavonként értékelés történik a szülő a pedagógus és a gyermekvédelmi felelős közreműködésével.

A következő kulcskompetenciákat fejlesztő programok és programelemek épülnek be a tanítási órákba.

Az önálló tanulást segítő fejlesztés

- a tanulási és magatartási zavarok kialakulását megelőző programok
- az önálló tanulási képességet kialakító programok
- a tanulók önálló – életkornak megfelelő – kreatív tevékenységére épülő foglalkozások
- tanulási motivációt elősegítő és fenntartó tevékenységek
- Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése
- tantárgyi képességfejlesztő programok
- kommunikációs képességeket fejlesztő programok
- komplex művészeti programok

Szociális kompetenciák fejlesztése

- közösségfejlesztő, közösségépítő programok
- mentálhigiénés programok

Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek

- patrónusi, mentori rendszer működtetése
- együttműködés civil programmal
- művészeti körök

Műhelymunka – a tanári együttműködés formái

- értékelő eszmegbeszélések
- problémamegoldó fórumok
- hospitálásra épülő együttműködés

Multikulturális tartalmak

- multikulturális tartalmak megjelenítése a különböző tantárgyakban

A továbbhaladás feltételeinek biztosítása

- pályaaorientáció
- továbbtanulásra felkészítő program

A megismerési zavarral küzdő tanulók fejlesztésének módszerei

Az iskolánkban sok pszichés funkciójában sérült tanulási és magatartás zavarban szenvedő tanuló tanul, különböző részképesség zavarokat produkálva.

Ellátásuk a törvényben meghatározottak szerint folyik. Organikus okokra visszavezethető csoportok kialakítása, illetve organikus okokra nem visszavezethető csoportok kialakításával.

A részképesség zavarok körébe az iskolai teljesítmények elsajátításának és képességének deficitjét (olvasás, írás, számolás), valamint az általuk kiváltott magatartási és vagy tanulási zavarok komplex tünet együttesét sorolják.

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók heti három alkalommal vesznek részképességet, diszlexiát, diszgráfiát, diszkalkuliát javító foglalkozáson. Ez kiscsoportos formában történik. Az elsősöknél diszlexia prevenciót alkalmazunk, a nagyoknál pedig diszlexia reedukációt.

A tanórákon a megismerési zavarral küzdő gyerekeket differenciáltan foglalkoztatják pedagógusaink. Fejlesztési tervhez kapcsolódó egyéni haladási tempót biztosítunk. Ezeknek a gyerekeknek az értékelését a pedagógus és a fejlesztő pedagógus és gyógypedagógus közösen végzi.

A diszlexia veszélyeztetettség fejlesztési programja:

1. Nagymozgás és finommozgások
2. Orientációs készség fejlesztése
3. Vizuális percepció fejlesztése
4. Auditív percepció fejlesztése
5. Vizuális és auditív ingerek összekapcsolása
6. Emlékezet és figyelemfejlesztő gyakorlatok
7. Beszédképesség fejlesztése
8. Betűtanítás akusztikus, motoros és vizuális és taktilis megerősítéssel
9. Grafomotoros készség fejlesztése

Diszlexia reedukációs program

- I. Készségfejlesztés
- II. Olvasás
  - a) betűtanítás – differenciálás
  - b) szótagok olvasása
  - c) szavak olvasása
  - d) mondatok olvasása
  - e) szöveg olvasása – szövegértés

Pedagógiai alapelvek

1. Aprólékosan felépített fokozatosság elve, beépítve az ismétléseket
2. Hármasszociáció elve
3. Homogén gátlás megelőzése
4. A gondolkodás merevségének kikerülése
5. A fejlesztés és a direkt olvasás aránya a tanítási folyamat során fordítottan arányos
6. Elfogadó szeretetteljes környezet kialakítása, pozitív megerősítés

Érték:

Legfontosabb érték a tolerancia a gyermeki személyiségmásságának elfogadásában és a gyermekszeretet. Az integrált nevelés legfontosabb értéke egymás segítése, tisztelete, elfogadása. A tanulók saját képességeihez mért fejlesztése és értékelése.

Cél:

- A megismerési zavarral küzdő gyermekek felzárkóztatása
- Társadalomba való beilleszkedésre nevelés

- Személyiség formálása
- Továbbtanulásra felkészítés

A célból adódó feladatok

- a) A tanulók részképesség zavaraiából adódó hiányosságok kompenzálása. Felzárkóztató programok alkalmazása
  - b) A szociális feladatok pontos lebontása
  - c) A gyermekek személyiségének elfogadása, megsegítése. Olyan belső környezet megteremtése, ahol a családi háttérrel kompenzálva tudjuk oldani a szorongást és a tanulót befogadó képessé tesszük a tananyag elsajátítására.
- Alapvető feladat a differenciált fejlesztés és az inklúzió növelése
- testséma biztonságának kialakítása
  - téri és időbeli relációk
  - az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt intenzív fejlesztése
  - kommunikációs készség fejlesztése
  - a tanulók mindenkori korosztályának értő olvasás-, íráskészség kialakítása, eszközzé tétele
  - olvasás, írás képességének folyamatos gondozása
  - a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi órán
  - számfogalmak kialakítása
  - az alapműveletek fogalmi kialakítása
  - segítő környezet
  - egyéni adottságokhoz mértén felkészítés a továbbtanulásra

Értékelésüket a pedagógus és a fejlesztő pedagógus közösen végzi.

Fejlesztő terápiák

Ahhoz hogy az iskolában történő alap kulturtechnikák elsajátítása zökkenőmentesen menjen végbe a következő terápiákat, alkalmazzuk.

Gyógypedagógus és fejlesztő pedagógus által tartott, szakértői bizottságok előírásai szerinti kiscsoportos fejlesztő foglalkozásokat biztosítunk annak érdekében, hogy az iskolában történő alap kulturtechnikák elsajátítása megfelelően történjen.

A szociális hátrányok enyhítését az iskolában az alábbi tevékenységi formák segítik:

- felzárkóztató, tehetséggondozó program
- kapcsolattartás a Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Központtal
- drog, bűnmegelőző program
- pályaorientáció
- táborozás, kirándulás – kulturális események
- felvilágosítás a szociális juttatásokról
  - szülői értekezlet
  - fogadóóra
  - értesítés

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetséges fiatalok gondozása Istentől ránk szabott feladat. Ezért kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése.

Minden pedagógus feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, vagyis megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről.

E tevékenység kiterjed az iskolai nevelésre, a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést tételezi fel a családdal és a tehetség-fejlesztéssel foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

A hátrányos helyzetű, gyenge képességű, lassabban haladó tanulók illetve az átlagosnál jobb képességű diákok számára szervezhető foglalkozások. Arra kell törekedni, hogy ezeken 3-4 tanulónál több egyszerre ne legyen jelen. A nem napközis tanulók, felzárkóztatása kerüljön az első helyre.

E tevékenység legfontosabb fázisa, hogy a pedagógusok minél előbb felismerjék a tehetségeket. Ehhez ismerni kell azokat a tulajdonságokat, amelyek tehetségigéretre utalnak. Fontos tehát, hogy nevelőink ezen a területen is meg-felelő pedagógiai és pszichológiai ismeretekkel rendelkezzenek (önképzés, munkaközösségi továbbképzés, posztgraduális képzés stb.).

A tehetséges tanulók oktatása során elkerülhetetlen a differenciálás módszerének alkalmazása. A differenciálás áthatja az iskola egész nevelési folyamatának feladatait, tartalmát, követelményeit, módszereit, eszközeit, szervezeti formáit, értékelési rendszerét.

A tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon túl biztosítanunk kell a tehetséges tanulók pályázatokon való részvételét, versenyeztetését, versenyekre történő felkészítését. A hagyományokhoz híven mind a sport, mind a kulturális, művészeti és tanulmányi versenyekre fokozott figyelemmel kell felkészíteni a tehetséges tanulókat. A táncművészetben kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók részt vesznek a különböző versenyeken, fesztiválokon (egyéni, kiscsoportos).

Tevékenységeink még:

- emelt szintű tantárgyak tanítása,
- tehetséggondozó foglalkozások,
- a továbbtanulás segítése,
- szabadidős foglalkozások (pl. színház és múzeumlátogatások),
- az iskolai és a városi könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- a város kulturális és sport lehetőségeinek kihasználása.

A tánc- és zeneművészeti képzésben tehetség-képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Iskolánkban lehetőség van arra, hogy egyénileg foglalkozzunk a tehetséges növendékekkel és felkészítsük őket a táncos és a zenei pályára. A kiemelkedő képességekkel rendelkező gyermekeknek lehetőséget biztosítunk az országos versenyeken való részvételre, mely elősegíti és megerősíti bennük a hitet a tánc, illetve a zene szeretete iránt.

A tehetséggondozás feladata, hogy a kiemelkedő képességű diákok is megfelelő terhelést kapjanak. Ezt a differenciált órai munka, iskolai, területi és országos versenyekre való felkészülés, a tanárral való rendszeres plusz feladatok végzése, valamint a „B” tagozatos program szolgálja.

A szülők, a gyermekek/tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei:

Az óvodai és iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség koordinált aktív együttműködése.

Ezen együttműködés alapja:

- a gyermek iránt érzett közös nevelési felelősség,

megvalósulási formái:

- a kölcsönös támogatás és a
- koordinált pedagógiai tevékenység,

feltétele:

- a kölcsönös bizalom és tájékoztatás,
- az őszinteség,

eredménye:

- a családi és óvodai/iskolai nevelés egysége és ennek nyomán kedvezően fejlődő gyermeki személyiség.

A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatai

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztályterem rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.

- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

A tanulók és a pedagógusok közti információáramlás formái

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, az igazgatóhelyettesek, az osztályfőnökök és a szaktanárok, illetve a diákönkormányzatot segítő tanár tájékoztatják:

- Diákközgyűlés
- Diákönkormányzat vezetőségének ülés
- Iskolarádió
- Iskolagyűlés.
- Faliújság

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról, tanulmányi munkájáról és magatartásáról az osztályfőnökök, a szaktanárok (szóban, illetve **az e-naplón és e-ellenőrzőn** keresztül írásban folyamatosan tájékoztatják.

Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

Diákönkormányzat:

Célja: Iskolánk tanulói gazdái legyenek a mindennapi diákéletnek. Olyan demokratikusan működő és felépülő gyermekszervezet kialakítása, mely szolgálja a gyermekek érdekvédelmét, demokratikus jogaik gyakorlását. A szabadidő hasznos, sokszínű eltöltésével ápolja az iskolai hagyományokat, erősítse az osztály és iskolai közösséget.

A Diákönkormányzat tevékenységi területei:

- Aktív részvétel a városi diákszervezet megalakításában, majd a munkájában.
- A havonként megtartandó iskolagyűlésen az előző hónap értékelése. Elsősorban dicséret, pozitív példa vetítése a többi diák elé tanulmányi és közösségi munka terén egyaránt.
- Évente legalább egy alkalommal fórum jellegű iskolagyűlésen az iskolavezetés válaszol és tájékoztatást ad az elhangzott legfontosabb kérdésekre. Ugyanekkor a tanulók közösségeik vagy saját nevükben észrevételeket tehetnek, javaslattal élhetnek vagy kritikát fogalmazhatnak meg az iskolai munka egészével és részterületeivel kapcsolatban (Házirend, magatartás és szorgalom, túra, kirándulás, sportprogramok – szabadnap felhasználása).
- A közösség képviselőit demokratikus úton választják az osztályközösségek. A képviselők felkészítése, utánpótlása, diákvezető-képzés.
- Iskolai szintű ünnepek, kirándulások, hulladékgyűjtés megszervezésében való részvétel.
- Iskolai szintű jutalmazás, kitüntetés, elmarasztalás, büntetés javaslattetele.
- Az iskolarádió lehetőséget nyújt az eseményekről való tájékoztatásra, iskolai megemlékezésekre, dicséretnek közvetítésére, és egyéb közérdekű információk közlésére.

A tanulói önkormányzat működésének nevelési vonatkozásai:

- A gyerekek tudnak az iskola nevelési céljairól, így jobban magukénak érzik azt.
- Lehetőséget teremt a tevékenységre, az aktív közéletiségre az iskoláért, a rendért és a köztárgyért, az iskola jó híréért.
- Gyakorolhatják a demokratikus munkakultúrát, a közösség szolgálatát, az alkalmazkodást az eltérő nézetekhez.

- Nagymértékben alakítja a személyiség erkölcsi kultúráját, a jogok és kötelességek egységes szemléletét, a közösségi érdekek tiszteletben tartását.

A szülők és a pedagógusok közti információáramlás formái

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az óvoda nevelési, illetve az iskola pedagógiai programjáról, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a tagintézmények vezetői, a nevelési igazgatóhelyettes, az osztályfőnökök, óvónők és a főtárgytanárok tájékoztatják:

- a tagintézmények vezetői legalább félévente egyszer a szülői választmányi ülésen vagy szülői értekezleten,
- az óvónők, osztályfőnökök, a főtárgytanárok folyamatosan, a csoportok/osztályok és tanszakok szülői értekezletein.

A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

- Szülői értekezlet
- Fórumok
- Családlátogatás
- Fogadóóra - Célja, hogy a szülők egyénileg információt kapjanak gyermekük előmeneteléről, magatartásáról, a szaktanár róla alkotott véleményéről, valamint a pedagógus tanácsokat adhasson a tanuló nevelésével kapcsolatban. Az iskola biztosítja, hogy a fogadóórán a szülő négy szemközti beszélhessen gyermeke tanárával személyes problémáiról. A fogadóórákat évente legalább három alkalommal, minden pedagógus számára egységes késő délutáni időpontban tartjuk. A fogadóórára történő jelentkezést az iskola honlapjáról elérhető elektronikus időpont-foglalási rendszerrel biztosítjuk.
- Írásbeli tájékoztatás - A szülőket folyamatosan értesítjük tanítványunk előrehaladásáról, hiányzásáról, késéseiről, valamint a személyét érintő dicsérő és elmarasztaló intézkedésekről a digitális napló révén. A tanuló félévi és év végi eredményeiről a szülő tájékoztatást kap a félévi értesítő és az év végi bizonyítvány révén. Az iskola minden jelentős intézkedését írásban közli a szülőkkel a digitális napló révén, vagy egyéb szokásos írásos formában. Az osztályfőnök folyamatosan figyelemmel kíséri a diákoknak beírt osztályzatokat, a tanulói hiányzásokat és késéseket.
- Honlap, facebook
  - Iskolánk honlapot működtet.
  - Feladata, hogy a szülők, minden érdeklődő, betekintést nyerjen az iskola nevelő és oktató munkájába, szellemiségébe.

Az együttműködés formáit az előzetesen már vázolt pedagógiai feladatokra építettük, és az alábbi két témakör köré rendeztük:

a) A szülők részéről – a nevelőmunka segítéséhez az alábbi közreműködési formákat várjuk el:

- aktív részvételt az óvodai/iskolai rendezvényeken,
- ötletnyújtást az előadások témáihoz,
- őszinte véleménynyilvánítást,
- együttműködő magatartást,
- nevelési problémák őszinte megbeszélését; közös megoldását,
- a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzését,
- érdeklődő-segítő hozzáállást,
- szponzori segítségnyújtást.

b) Iskolánk (a pedagógus) – a gyermek helyes neveléséhez a következő segítségnyújtási formákat kínálja:

- nyílt napok, nyílt órák szervezése,
- rendszeres és folyamatos tájékoztatás a gyermek/tanuló előmeneteléről, magatartásáról,
- változatos témájú foglalkozások, szakkörök indítása, ahol a gyermek/tanuló gyakorolhatja a helyes viselkedési módokat,
- előre tervezett szülői értekezletek,
- rendkívüli szülői értekezletek,
- fogadóórák,
- előadások szervezése nevelési tanácsadó, pszichológus, egészségügyi szakember (orvos, védőnő) meghívásával,
- pályaválasztási tanácsadás,
- családlátogatás,
- közös kirándulások.

A szülői ház és az iskola együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei:

- közös zárandoklatok,
- plébániával közös programok,
- családi játékos, sportvetélkedők,
- közös rendezvények szervezése, a szülők és a pedagógusok részvételével.

A tánc- és zeneművészeti képzés során megvalósuló szülő, tanuló és pedagógus együttműködésének formái:

1995-ben lelkes szülők létrehozták a Táncművészetért'95 Alapítványt, melynek célja a táncművészeti oktatás feltételeinek javítása. Az alapítvány munkáját segítik a különböző évfolyamokon munkálkodó SZMK tagok. Ezen szülők aktív résztvevői a különböző táncos események megszervezésének, segítésének és lebonyolításának.

Lehetőség van a havonta egyszer megtartott fogadóórákon a szülő és pedagógus közti kapcsolattartásra. Táncpedagógusaink részt vesznek az osztály-szülői értekezleteken is, ahol a felmerülő kérdésekre válaszolnak és a tanévvel kapcsolatos táncos eseményekről tájékoztatást adnak.

Az év első óráin és szülői értekezletein az főtárgytanárok ismertetik a nevelő-oktató munkával kapcsolatos követelményeiket, az értékelés módját. A főtárgytanár élő kapcsolatot tart fenn a tanuló családjával, megismerve szociális problémáit és az iskola lehetőségeihez mérten segít a családban jelentkező gondok megoldásában is. A tanuló tanulmányi munkáját rendszeresen figyelemmel kíséri, és probléma esetén tájékoztatja a szülőket, súlyosabb esetekben elbeszélgetést kezdeményez a tanulóval és a szülővel a problémák kiküszöbölése érdekében.

Követelmények, elvárások a nevelőtestülettel szemben

A gyermekek nevelése felelős feladat. Üdvösségre nevelünk. Ahhoz, hogy a tanulók harmonikus, kellő önismerettel, fegyellemmel rendelkező, szépre, jóra fogékony, Istent és embertársát szerető emberekké váljanak, a pedagógusoknak is ilyeneknek kell lenniük. Hiszen „a katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása nagyobb részben az ott tanítók tevékenységén és tanúságtételén múlik”. (Kat. Isk. 78) Nyitottnak kell lennie minden értékre, amelyet beépíthet saját életébe és nevelő-oktató munkájába. Ez a munka nagy önfegyelmet és önismeretet igényel, de ugyanakkor a pedagógusnak vállalnia kell a diákok előtt teljes személyiségét, korlátait is. A hívő pedagógus számára nélkülözhetetlen a folyamatos, elmélyült imaélet, amelynek segítségével erőt meríthet munkájához. A nem hívő pedagógusokat is a diákok szeretetéből fakadó humánumnak kell vezérelnie.

A gyermekek nevelése elképzelhetetlen a szeretet, az adás vágya és az empátia nélkül. Meg kell érezni, melyik diáknak van éppen szüksége szerető, személyes beszélgetésre, és melyiknek határozott szigorra. A megalázást viszont minden esetben kerülni kell. Ezt a munkát csak a gyermek és családja minél jobb megismerésével lehet lelkiismeretesen végezni.

A pedagógus minden pillanatban értéket közvetít. Ezért kerülnie kell mindent, ami értéktelen, ami az aktuális fogyasztói divatot képviseli, ami csak szórakoztat, de nem nevel, ami üres tudást ad, de személyiséget nem fejleszt. Istennek kell lennie a legelső helyen az értékek sorrendjében, mert ha a sorrend megváltozik, akkor az emberkép és a világgép is torzul. A nevelőnek figyelemmel kell lennie a gyermekek életkori igényeire és sajátosságaira.

A nevelő életének összhangban kell állnia az általa és az intézmény által képviselt értékekkel. Ezért fontos, hogy minden pedagógus pontos, fegyelmezett, alapos munkát végezzen, ígéreteit tartsa meg. Konfliktusait akarja és tudja kezelni, tudjon megbocsátani és bocsánatot kérni.

Családi háttere rendezett legyen.

Ezt a munkát csak magasan kvalifikált, teológiailag képzett, a gyermekeket szerető és értő pedagógusok tudják ellátni. A pedagógus szavainak és tetteinek mindig összhangban kell lenniük, hiszen mindennél nagyobb veszélyt jelent a gyermek számára a hamis tanúságtétel.

Intézményünkben minden olyan pedagógus taníthat, aki elfogadja annak katolikus voltát. Az új pedagógus felvételénél mindig mérlegeljük, milyen feladatokat bízunk rá, és mit várunk el tőle. Ezek ismeretében lehet dönteni, hogy a képzettség, rátermettség és vallási háttér hármas követelményéből melyiket, milyen súllyal kell figyelembe venni.

1. Tudjon azonosulni az óvoda nevelési, illetve az iskola pedagógiai programjának alapelveivel, céljaival.
2. Törekedjen a célok elérésére.
3. A megfogalmazott feladatokat igyekezzon, megvalósítani a nevelés-oktatás különböző szinterein, a pedagógiai helyzetek kínálta tevékenységi formákkal.
4. Viselkedésével, személyes példamutatásával pozitív irányba befolyásolja a nevelési folyamatokat.
5. Toleráns, elfogadó, befogadó légkört teremtsen a tanulókkal és a kollégákkal.
6. Innovatív, szakmailag igényes legyen.
7. Törekedjen a jó partnerkapcsolatra az iskola minden használójával.
8. Ismerjék az új módszereket, irányzatokat és alkalmazzák azokat.
9. Személyes és szakmai igényességre törekedjenek.

Követelmények, elvárások a nem pedagógus dolgozókkal szemben

A gyermekek/tanulók az intézmény minden dolgozójával kapcsolatba kerülnek. Ezért szükséges, hogy a nem pedagógus dolgozók számára is megfogalmazzunk bizonyos erkölcsi elvárásokat, hiszen ők is hatást gyakorolnak a gyermekekre. Természetesnek tartjuk tehát, hogy

- a munkaköréből adódó feladatokat mindenki a tőle elvárható legjobb szinten teljesíti,
- az intézmény működésének feltételeit munkaterületén biztosítja,
- megnyilvánulásai nem ellentétesek az intézmény szellemiségével (pl. öltözködés, beszéd),
- az intézmény vállalt feladataihoz tiszta, biztonságos, esztétikus környezetet biztosít.

Erkölcsei elvárások a tanulókra vonatkozóan

Alapvető, hogy tanulóink elfogadják és befogadják az iskola értékrendjét. Életkoruknak megfelelően működjenek együtt a nevelés-oktatás folyamatában a pedagógusokkal. Tartsák be az emberi kapcsolatok szabályait.

Az alapvető elvárások:

- belső igény a szentre, a szépre, a jóra és az igazra,
- a vallás gyakorlása az életkornak megfelelően,
- tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt,
- mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása,
- alapos, rendszeres és pontos munka,
- a rábízott feladatok lelkiismeretes elvégzése,
- a házirend felelős betartása.

Erkölcsei ajánlások a szülőknek

Intézményünk a szülőktől elvárja, hogy fogadják el az intézmény katolikus jellegét, ne neveljenek, tegyenek az intézmény ellen, hanem erkölcsileg, szükség esetén anyagilag is támogassák azt. Az intézménnyel kapcsolatos problémáikat az érintettekkel beszéljék meg. Az intézmény feladata, hogy jogos problémák esetén a szülőkkel együtt megkeresse azok mindenki számára megnyugtató megoldását. Az intézmény elvárja, hogy a szülők a fogadóórákon, szülői értekezleteken és egyéb, az intézmény által biztosított alkalmakon aktívan részt vegyenek.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységünk

Életünk kedvezőtlen alakulásában a leginkább kiszolgáltatott helyzetbe a gyermekek kerültek. A nevelés három színterén – család, iskola, társadalom – a családok nagy többsége nem tudja, vagy nem akarja elsődleges szerepét betölteni. Az iskola kénytelen ezzel a helyzettel megküzdni, de képtelen a családi és társadalmi nevelés hiányát teljesen pótolni.

A katolikus iskolák különös figyelmet szentelnek a gyengébbekre, és segítik a nehezebb körülmények között élőket.

Nevelésünk a keresztény értékrend elfogadását, a keresztény életforma kialakítását, mindennapi megélését segíti elő, amely remélhetőleg tanítványaink számára maradandó lesz. Megvédi őket az alkoholizmus, kábítószer, egyéb erkölcsi veszélytől.

Legnehezebb a segítségadás azokban az esetekben, amelyekben a család a gyermek számára nem biztosít megfelelő erkölcsi hátteret, a szülők életvitele negatív példa a gyerek előtt. Ezekre a hiányosságokra sok esetben későn derül fény, amit csak a tanuló rendhagyó magatartása, megnyilatkozásai jeleznek. Az ilyen nehéz esetekben vállalnunk kell a fokozott törődést a tanulóval, jelezve a problémát a megfelelő, illetékes gyermekvédelmi hatóságok felé.

A hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók száma emelkedik. Ezért is indokolt, hogy a gyermek és ifjúságvédelem átfogja az iskolai élet egészét, biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő-óvó intézkedéseket tegyen a rászorulóik érdekében.

Nevelő munkánkban komoly szerepet kap gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységünk. Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok **megelőzése, feltárása, megszüntetése**. Minden pedagógus, de különösen az osztályfőnökök közreműködnek a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

Alapvető gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok:

- folyamatos kapcsolatot tart az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével és a többi osztályfőnökkel,
- kapcsolatot tart a különböző gyermekvédelmi szervezetekkel,
- a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
- a veszélyeztető okok megléte esetén a gyermekjóléti szolgálatok értesítése,
- a gyermekjóléti szolgálat tevékenységének segítése,
- a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapításának kezdeményezése.

Az osztályfőnök kapcsolatot tart a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálattal, a Városi Gyámhivatallal, a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal, a Heves Megyei Gyógynevelési Szakszolgálattal, a ROMA Kisebbségi Önkormányzattal, a Városi Önkormányzat Romaügyi Referensével és a karitatív szervezetekkel valamint alkalmi segítőkkel a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal. Folyamatosan figyelemmel kíséri az állami gondozásban, és a pártfogói felügyelet alatt levő tanulók helyzetét.

Pedagógiai tevékenységünk a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók felmérésével kezdődik. Ezt követi a feladatok számbavétele, az összehangolt cselekvés megtervezése.

Következésképpen fellépünk az igazolatlan hiányzás ellen. A tanulók csavargása veszélyezteti a tanulók fejlődését. A köznevelési törvény előírásainak megszegése a jogszabály be nem tartását jelenti, s mint ilyen, példát ad a tanulóknak a nem jogkövető magatartási formák kialakulásához.

Kiemelten foglalkozunk ember- és társadalomismeret és osztályfőnöki órákon a káros szenvedélyek, ezen belül a drogok egészségkárosító, jellemromboló hatásával. Ebbe a munkába bevonjuk az iskolaorvost, a védőnőt és a Családsegítő Központ munkatársait is. Lehetőség szerint a városi, vagy megyei rendőrkapitányság munkatársai bűnmegelőzési órákat tartanak.

Végül figyelemmel kísérjük tanulóink helyzetét a családban. Tájékozódunk, hogy a szülők eleget tesznek-e a köznevelési törvényben a szülő számára előírt kötelezettségeknek. Amennyiben azt tapasztaljuk, hogy tanulóink helyzete a családban problémás, a gyermekjóléti szolgálat segítségét kérjük, és szükség esetén számítunk a gyámhatóság hatékony közreműködésére.

Iskolánk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén:

- fel kell ismerni és fel kell tárni a tanulók problémáit,
- meg kell keresni a problémák okait,
- segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához,
- jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek.

A gyermeket veszélyeztető helyzetben minden pedagógusnak gyors és hatékony intézkedést kell tennie!

Meg kell vizsgálnunk,

- a családi minta, törődés, érzelmi kötődés mennyire szolgálja a tanuló erkölcsi, érzelmi, értelmi fejlődését.
- mennyire ellenőrzött a tevékenysége, szabad mozgása.
- használ-e a tanuló egészségére káros anyagokat, szereket, folytat-e fejlődésére káros életmódot.
- a tanuló szociális helyzete szükségessé teszi-e segélyek, egyéb támogatások igénybevetését.
- folyamatos ellenőrzést igényel-e a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett környezetben nevelkedő gyermekek otthoni életformája, ellátása, pihenése.
- szükséges-e rendszeres segítségnyújtás tanulmányai befejezéséhez, pályaválasztásához és eredményes beiskolázásához.
- tudunk-e olyan érzelmi kötődést biztosítani, amelyben a gyermek őszintén feltárhatja problémáit.

Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem, és a szociális hátrányok mérséklése céljainak megvalósítását:

- a felzárkóztató foglalkozások,
- a tehetséggondozó foglalkozások,
- a differenciált fejlesztő foglalkozások,
- mentálhigiénás programok,
- differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- pályaválasztás segítése,
- napközis és tanulószobai foglalkozások,
- iskolai étkezés biztosítása,
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a családi életre történő nevelés,

- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, tankönyvtámogatás, étkezési hozzájárulás),
- a szülőkkel való együttműködés,
- karitásztévékenység
- tájékoztatás segélyekről, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatról, szolgáltatásairól.
- tájékoztatás a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatról, szolgáltatásokról,
- felvilágosító munka, a szociális hátrányok enyhítését segítő pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon.

Az általános iskolai felvétel és átvétel szabályai:

Az általános tantervű osztály első évfolyamába valamennyi gyermeket fogadjuk, aki megfelel az iskolaérettség kritériumainak, illetve elfogadja a katolikus hittel, vallással kapcsolatos elvárásokat, elfogadja az iskola pedagógiai programját. A felvételnél előnyt jelent a keresztlevél megléte, a vallás gyakorlása.

Az emelt szintű német csoportba a két éves alapozó időszak eredménye (írásos dolgozat), a szülő kérelme, a gyermeket tanító nevelő véleménye és a csoportlétszám alapján kerülnek be a megfelelt tanulók. Az iskola magasabb évfolyamon biztosítja az átjárhatóságot az emelt szintű oktatásba és onnan vissza, ha megfelelő teljesítmény, szülői kérelem, a szaktanár javaslata alátámasztja.

Ha olyan tanuló iratkozik az iskolába, aki más tanterv alapján, más oktatási rendszerben tanult, korosztályának megfelelő évfolyamra iratkozhat, az iskola felzárkóztató programmal segíti őt, hogy megfeleljen a követelményeknek, amennyiben a felvételhez kapcsolódó elvárásoknak megfelel.

Minden átvételre jelentkező tanulónak, szüleinek előzetes elbeszélgetésen kell részt venniük a plébánosnál, vagy az iskolalelkésznél.

Tánc- és zeneművészeti oktatásban:

Iskolánkban alapfokú művészetoktatás is folyik, melynek alapvető célja a táncos, folklór, hangszeres, énekes, és elméleti ismeretek átadása, keresztény katolikus nevelési értékek segítségével.

Oktató munkánk során fontosnak érezzük, hogy tanulóink elsajátítsák az önálló zenéléshez szükséges ismereteket, és igényük alapján képessé váljanak egyéni, kamara, vagy zenekari játékokra. Ennek érdekében kiemelt célunk a társas zenélés iránti érdeklődésük felkeltése, képességeik fejlesztése.

Az alapfokú táncművészeti oktatásra jelentkező gyermekek 6 éves kortól orvosi és elemi képességmérő vizsgán vesznek részt. Elsődleges cél az egészségügyi problémák kiszűrése, illetve a mozgási, és alkati megfelelés. Alkati adottságok /izomzat, rugalmasság, tágtság, stb./, szintfelmérés, ritmusérzék, zenei hallás vizsgálata.

Ha olyan tanuló iratkozik az iskolába, aki más tanterv alapján, más oktatási rendszerben tanult, szintfelmérő vizsga alapján a szaktanárok a megfelelő évfolyamba sorolják be.

Zeneművészeti oktatásnál tanulói jogviszonyt létesíthet minden zene iránt érdeklődő, zenét amatőr, vagy hivatásos szinten művelni kívánó jelentkező. A jelentkezés alsó korhatára a betöltött 6. életév.

A jelentkezés menete

- Az intézmény felvételt hirdet, melyben megjelöli annak időpontját.
- Az intézménybe jelentkező, a 6. életévüket (adott év szeptember 1-ig) betöltött tanulók a felvételi bizottság előtt gyakorlati alkalmassági felvételin vesznek részt elmélet tárgyból és hangszerből egyaránt.
- A gyerekeket a felvételi bizottság az alkalmassági felvételi után

- a képességeiknek, készségeiknek megfelelő osztályba sorolja,
- meghatározza, mely hangszeren folytathat tanulmányokat, s
- melyik pedagógushoz kerül elmélet illetve hangszeres tárgy oktatására.
- a bizottság véleménye alapján az igazgató dönt a felvételről.
- A felvételi eredményéről a szülőket tájékoztatja:
  - a honlapján,
  - a hirdetőtáblán illetve
  - az intézmény kapuján.

A magasabb évfolyamba lépés elbírálásakor az év végi értékelésben a tanév során szerzett folyamatos értékelések alapján kialakított tanári vélekedés a döntő. Az értékelő döntést egy összehívott osztályozó értekezlet mondja ki, az értekezleten a tanszak teljes tanári állománya részt vesz.

A magasabb évfolyamba lépés feltétele a tananyag legalább elégséges szintű elsajátítása és a tanórákon a köznevelési törvény által előírt óraszámban való részvétel.

Ha a növendék nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket, tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja.

A növendék a kötelező tanítási órák egyharmadát mulasztotta, nem osztályozható. A nevelőtestület határozata értelmében javító vizsgát tehet, amelyet az osztályozó vizsgát követő három hónapon belül kell kijelölni. Osztályozó vizsgát a tanítási év során bármikor lehet szervezni, amiről a tanulót tájékoztatni kell.

Az iskolaváltás a törvényi előírásoknak megfelelően történik. Az intézményünkbe jelentkező gyermekek átvételénél elsősorban a vallási háttérrel vizsgáljuk, illetve elfogadják-e a katolikus egyház értékrendszerét, elvárásait, a Házi rend előírásait. Iskolás korú tanuló esetében a tanulmányi eredményt is vizsgálhatjuk.

A magasabb évfolyamba lépés feltételei:

A tanuló magasabb évfolyamra lép, ha az évfolyam követelményeit minden tantárgyból – legalább elégséges osztályzattal – a szorgalmi időszakban rendszeresen, osztályozó vizsgán vagy különbözeti vizsgán teljesítette. Nem léphet tovább az a tanuló, aki valamelyik tantárgy követelményrendszerét – neki felróható vagy fel nem róható okokból – nem teljesítette.

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az adott osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi jegyek alapján a tanuló javára módosítja.

A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

Vizsgaszabályzatunk célja, hogy szabályozza a diákok tanulmányok alatt tett vizsgáinak lebonyolítási rendjét.

A fenti jogszabály szerint a tanulmányok alatti (osztályozó-, javító-, különbözeti) vizsga:

- követelményeit;
- (írásbeli, szóbeli, gyakorlati) részeit;
- értékelési rendjét

a nevelőtestületünk a pedagógiai program alapján határozza meg, és a helyben szokásos módon – az iskola honlapján is – nyilvánosságra hozza. A tanulmányok alatti vizsgák lebonyolításakor figyelembe vesszük a vonatkozó jogszabályokat.

A tanulmányok alatti vizsgák célja azon diákok osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az iskola pedagógiai programja szerint nem lehetett meghatározni.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

A vizsgaszabályzat hatálya

E vizsgaszabályzat az iskolánk által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozóvizsgákra;
- különbözeti vizsgákra;
- javítóvizsgákra,
- művészeti alap és záróvizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az iskola valamennyi diákjára,

- aki osztályozóvizsgára jelentkezik;
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít;
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan diákjaira, akik átvételüket kérik az intézménybe, és ennek feltételeként az igazgató különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az iskola nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira. A vizsgaszabályzat hatályba lépése 2013. szeptember 1., érvényessége határozatlan időre szól. Felülvizsgálatát az igazgató és a nevelőtestület kezdeményezheti. Módosítása az elfogadásával azonos módon történik. A vizsgaszabályzatot 30 napon belül módosítani kell, ha a vonatkozó jogszabályban közölt szabályozás olyan módon megváltozik, hogy az a vizsgaszabályzatban leírtakat befolyásolja.

A tanulmányok alatti vizsgák lebonyolításának szabályait a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló rendelet határozza meg.

A tanulmányok alatti valamennyi vizsga háromtagú vizsgabizottság előtt zajlik. A bizottság tagjait – az összeférhetetlenség szabályait figyelembe véve – az igazgató írásban bízza meg a vizsgát megelőzően. A két bizottsági tagnak és az elnöknek titoktartási kötelezettsége van.

A vizsgáról jegyzőkönyvet készítünk az elnök és a tagok aláírásával.

A jegyzőkönyvhöz, amelyet az irattárban a jogszabálynak megfelelően megőrizünk, mellékletként csatoljuk a vizsgázó diák írásbeli dolgozatát.

Az írásbeli dolgozatot a diák megtekintheti, az értékeléssel kapcsolatban írásban észrevételt tehet. A szülő – kérésre – a vizsgaanyagba betekinthet.

Az írásbeli vizsga általános szabályai

Az írásbeli vizsga alkalmával követendő szabályok a vonatkozó jogszabályokban.

Tájékoztatásként röviden ismertetjük a legfontosabb szabályokat:

- A vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató tanár alakítja ki.
- Az írásbeli vizsgán csak az iskola hosszú bélyegzőjével ellátott lapokon, feladatlapokon, tétellapokon lehet dolgozni. Az írásbeli munkát tollal kell elkészíteni.
- Az íróeszközökről a vizsgázók, a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik.
- A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik feladatlapon feltünteteti a nevét, a vizsganap keltét, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon készíthet.
- A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez útbaigazítás, segítség nem adható.
- A vizsgázónak az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatantárgyanként negyvenöt perc.

A sajátos nevelési igényű vizsgázó kérésére, az igazgató engedélye alapján:

- az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni;
- lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja;
- engedélyezni kell, hogy írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen.

Egy vizsganapon egy vizsgázó legfeljebb három írásbeli vizsgát tehet. A vizsgák között pihenőidőt kell a vizsgázók részére biztosítani.

A szóbeli vizsga általános szabályai

A szóbeli vizsga alkalmával követendő szabályok a vonatkozó jogszabályokban.

Tájékoztatóként röviden ismertetjük a legfontosabb szabályokat.

A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdje a vizsgát, amelybe beosztották.

A vizsgázónak a szóbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatantárgyanként tizenöt percnél több nem lehet.

A felkészülésre – kivéve az idegen nyelveket – vizsgatárgyanként legalább harminc perc időt kell biztosítani a vizsgázó számára.

A vizsgázó útbaigazítás és támogatás nélkül, önállóan felel, de ha elakad, a vizsgabizottság tagjaitól kaphat segítséget.

A vizsgabizottság tagjai a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó az anyag kifejtését befejezte vagy a kifejtésében elakadt.

A vizsgázót nem szabad félrevezetni, gondolkodásában, kifejtésében megzavarni. A vizsgázó akkor szakítható félbe, ha a rendelkezésére álló idő letelt.

Ha a vizsgázó a feleletét befejezte, a következő tantárgyból történő vizsgázás előtt legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgatermet elhagyhatja.

A sajátos nevelési igényű vizsgázó kérésére az igazgató engedélye alapján:

- a harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tizenöt perccel meg kell növelni;
- engedélyezni kell, hogy a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tegyen;

Egy vizsganapon egy vizsgázó legfeljebb három szóbeli vizsgát tehet.

Az értékelés rendje

Ha a vizsgatantárgy írásbeli vizsgarészt is tartalmaz, akkor az írásbeli vizsga lezárását követően a vizsgáztató tanár kijavítja a dolgozatot. Követelmény, hogy a dolgozat javítása pontozásos rendszerben történjék, az egyes részpontszámokat és az egyes részekre kapható maximális pontszámot egyaránt meg kell jelölni.

Az egyes vizsgarészekben elért pontszámok (kerekítéses) összege alapján a százalékos teljesítménynek az osztályzat így felel meg:

· 1–30%	elégtelen
· 31-50%	elégséges
· 51-74%	közepes
· 75-90%	jó
· 91-100%	jeles

Ha a diák a tanulmányok alatti vizsgát több évfolyam anyagából kívánja letenni, akkor a vizsgákat minden évfolyam anyagából külön kell teljesítenie.

Az osztályozóvizsgára vonatkozó sajátos szabályok:

Vizsgaszervezés

A félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához a diáknak osztályozóvizsgát kell tennie, ha

- · felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
- · engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelménynek egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget;
- · a meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozóvizsgát tehet;

Az osztályozó vizsga tantárgyi/évfolyamonkénti követelményei megegyeznek a kerettantervek alapján készült a Pedagógiai Program részét képező helyi tanterv, adott tantárgyra és évfolyamra vonatkozó követelményeivel. Az osztályozó vizsga eredménye év végi osztályzatnak minősül. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

A nevelőtestület döntési jogkörébe tartozik a tanulók osztályozóvizsgára bocsátása. Tehát **az osztályozóvizsga letételéhez nem elegendő a szaktanár engedélye, hanem a nevelőtestület** – igazgató által aláírt – **határozata is szükséges.** A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a hús tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett a (3) bekezdésben meghatározott értesítési kötelezettségének. Ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, tanulmányait évfolyamisméltléssel folytathatja.

Iskolánkban osztályozó vizsgára jelentkezni írásban lehet. A jelentkezéshez szülői aláírás szükséges. A vizsgákat a munkaközösségek szervezik a vizsgaszabályok szerint. Egy-egy tantárgy vizsgaanyagát a munkaközösség tagjai állítják össze. A munkaközösség-vezető ellenőrzi, hogy az írásbeli és a szóbeli vizsga anyaga megegyezik a pedagógiai programban meghatározott, adott évfolyamra vonatkozó követelménnyel.

Osztályozó vizsgát a tanév rendjében meghatározott két időszakban – ősszel és tavasszal – szervezünk. Az időpontokat a honlapunkon is közzétesszük.

Amennyiben a tanuló a félévi, illetőleg év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt kíván vizsgát tenni, annak szándékát a félév, illetve a szorgalmi idő utolsó napját megelőző harmincadik napig kell jelezni.

Javítóvizsga letételére az augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban, osztályozó, különbözeti és beszámoltató vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni. Az iskola osztályozó vizsgát a tanítási év során bármikor szervezhet. A vizsgák időpontjáról a tanulót a jelentkezéskor tájékoztatni kell

A művészeti alapvizsgát és a záróvizsgát a tanév rendjében meghatározott időpontban kell megszervezni. A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgafeladatokat az intézmény helyi tanterve tartalmazza.

A vizsgáról engedély nélkül távolmaradó, illetve engedély nélkül távozó vizsgázó értékelése elégtelen.

Balett művészeti alapvizsga követelményei:

A vizsga részei: A vizsga gyakorlati és elméleti vizsgából áll.

A vizsga tantárgya és időtartama: Klasszikus balett 45 perc.

A vizsga tartalma:

Rúdgyakorlatok

- Technikailag emelkedő nehézségi fokú, több gyakorlatból álló, egymást követő gyakorlatsorok a rúdnál (plié, battement tendu, battement tendu jeté, rond de jambe par terre, fondu, frappé, adagio, grand battementjeté gyakorlatok)

Középgyakorlatok

- Különböző dinamikájú, a tananyagban előírt elemekből álló gyakorlatok, gyakorlatsorok közepén (battement tendu, jeté, fondu, adagio, grand battementjeté gyakorlatok, a pózok alkalmazásával)

Allegro

- Kis ugrások egyszerű kombinációk formájában (temps levé sauté, petit changement, petit échappé, assemblé, petit jeté, sissonne simple, glissade alkalmazásával)

Nagy ugrás (sissonne fermée)

Tourok

Forgások közepén és diagonálban (egy tour sur le cou-de-pied II. IV. V. pozícióból, tour sur place közepén, tour pas de bourrée diagonálban) választhatóan

A bemutatott gyakorlatok nevének felismerése és értelmezése

A vizsga értékelése

- A gyakorlatok értelmezése és pontos bemutatása
- Technikai biztonság
- Koordinált, esztétikus előadásmód
- A gyakorlatok zenével összehangolt kivitelezése
- Fegyelmezett együttműködés a csoportos munkában

Néptánc művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei: A vizsga gyakorlati vizsgából áll

A vizsga tantárgya és időtartama: Néptánc

Csoportban 5-10 perc

Egyénenként illetve párban: 2-3 perc

A vizsga tartalma

Koreográfia: a szaktanár által meghatározott egy vagy két tanult koreográfia (koreográfia részlet, folyamat) csoportos bemutatása

Improvizáció: A három táncdialektusból választott, a helyi tantervben szereplő tájegységek tanult táncaiból a nemének megfelelő szerepben kettő előadása kis csoportban (maximum 3 pár) illetve egyénenként vagy párban. Az egyiket a vizsgázók, a másikat a vizsgáztatók választják - a két tánc ne legyen ugyanabból a dialektusból

A vizsga értékelése

- Csoportban: a koreográfia ismerete, együttműködés a partnerekkel, színpadi jelenlét
- Egyénileg: a tanult táncanyag tudatos alkalmazása az improvizáció során, a táncos mozgás és a zene illeszkedése, a partneri kapcsolat, páros viszony kialakítása

A pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések

A Pedagógiai programot évente felül kell vizsgálni. Törvényi változások, fenntartói elvárások esetén kötelező módosítani. Egyéb esetben az alábbiak szerint járunk el.

A pedagógiai program módosítása:

A pedagógiai program módosítására

- az iskola igazgatója,
- a nevelőtestület bármely tagja,
- a nevelők szakmai munkaközösségei,
- az iskola fenntartója,

tehet javaslatot, illetve törvény szabályozhatja.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az intézményvezető hagyja jóvá, a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napjától kell bevezetni.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala:

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az intézmény fenntartójánál;
- a tagintézmények irattárában;
- az iskola könyvtárában;
- az iskola nevelői szobájában;
- az iskola igazgatójánál;
- az igazgatóhelyetteseknél, tagintézmény vezetőknél
- az intézmény és a tagintézmények honlapján

HELYI TANTERV

A választott kerettantervek megnevezése

Alapfokú oktatás 1-8. évfolyam

A Katolikus Pedagógiai Intézet által elkészített kerettantervek adják a helyi tantervünk alapját.

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
(Erkölcstan helyett) hittan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Magyar nyelv és irodalom (szabadon tervezhető órakeretből)	1	1	2	2
Matematika (szabadon tervezhető órakeretből)	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27
Hittan (nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a szerint)	1	1	1	1

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3	3	3
(Erkölcstan helyett) hittan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Biológia-egészségtan			2	1
Földrajz			1	2

Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc/Hon- és népismeret*	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Magyar nyelv (szabadon tervezhető órakeretből)			1	
Matematika (szabadon tervezhető órakeretből)		1	1	1
Informatika (szabadon tervezhető órakeretből)	1			
Technika, életvitel és gyakorlat (szabadon tervezhető órakeretből)				1
Ének-zene (szabadon tervezhető órakeretből)	1	1	1	1
Vizuális kultúra (szabadon tervezhető órakeretből)		1	1	2
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31
Hittan (nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a szerint)	1	1	1	1

A NAT 2020 kerettanterv óraszámai. Felmenő rendszerben alkalmazható 1. és 5. osztályba 2020. szeptembertől.

Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
magyar nyelv és irodalom	8	8	6	6	4	5	4	4
matematika	5	5	5	5	4	4	4	4
történelem					2	2	2	2
állampolgári ismeretek								1
hon- és népismeret					1			
etika / hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
környezetismeret			1	1				
természettudomány					2	2		
kémia							1	2
fizika							1	2
biológia							2	1
földrajz							2	1
első élő idegen nyelv				2	3	3	3	3
ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
dráma és színház						1		
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
testnevelés	3	3	3	3	3	3	3	3
közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1

Összesen:	22	22	22	23	26	26	28	28
Kötelezően választható óra								
Testnevelés - Nem táncol, nem sportol egyesületben	2	2	2	2	2	2	2	2
Maximális óraszám:	24	24	24	25	28	28	30	30
hittan	1	1	1	1	1	1	1	1
német emelt szint					2	2	2	2

	1	2	3	4	5	6	7	8
alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
szabadon tervezhető	2	2	2	2	1	2	2	2
maximális óraszám	24	24	24	25	28	28	30	30

Táncművészeti osztályok óraterve 1-8. évfolyam

A nemzeti erőforrás miniszter 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelete az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet a helyi tantervünk alapja.

Balet tanszak:

Tantárgy		Évfolyamok							
		Előkészítő		Alapfok					
		1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Főtárgy	Balet előkészítő gimnasztika	2	2						
	Klasszikus balett			2	2	3	3	3	3
Kötelező tantárgy	Balet előkészítő gimnasztika			2	2				
	Balet elmélet					1	1	1	1
Kötelezően választható tantárgy	Történelmi társastánc/Jazz-technika					2	2	2	2
Választható tantárgy	Kreatív gyermektánc	2	2						
Összesen:		4	4	4	4	6	6	6	6

Néptánc tanszak

Tantárgy		Évfolyamok										
		Előképző		Alapfok								
		1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.			
Főtárgy	Népi játék	2	2									
	Néptánc			4	4	3	3	4	4			
Kötelező tantárgy	Folklórismeret					1	1	1	1			
Választható tantárgy	Népi játék	2	2									
	Néptánc					2	2					
Összesen:		4	4	4	4	6	6	5	5			

Zeneművészeti osztályok óraterve 1-12. évfolyam

A nemzeti erőforrás miniszter 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelete az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet a helyi tantervünk alapja.

Képzési idő: az évfolyamok magukba foglalják az előképző, alapfok és továbbképző évfolyamait.

Az első (zárójelben levő) számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni. A „B” tagozatos évfolyamokat vastagon kiemelve jelöltük.

Óraterv: furulya, fuvola, klarinét, trombita, kürt, harsona, tuba, gitár, zongora, hegedű, brácsa, gordonka, nagybőgő szakokra.

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1	2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező vagy kötelezően választható tárgy	2	2	2	2	2	2		2	2	2	2	2
Választható tárgy	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összesen:	2-6	2-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak számai furulya, fuvola, klarinét, trombita, kürt, harsona, tuba, gitár, zongora, hegedű, brácsa, gordonka, nagybőgő szakokra.

„A” tagozaton: (2) + 6 + 4 évfolyam; „B” tagozaton: (2) + 1 + 5 + 4 évfolyam

Óraterv: csembaló szakra

Tantárgy	Évfolyamok							
	Alapfok				Továbbképző			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Főtárgy	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező	2-3	2-3	2-3	2-3	2-3	2-3	2-3	2-3

vagy kötelezően választható tárgy								
Választható tárgy	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összesen	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak számai csembaló szakon:

„A” tagozaton: 4 + 4 évfolyam;

„B” tagozaton: 3 + 5 évfolyam

Óraterv: orgona szakra

Tantárgy	Évfolyamok								
	Előképző	Alapfok				Továbbképző			
	1.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Főtárgy	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező vagy kötelezően választható tárgy	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható tárgy	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összesen	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak számai orgona szakon:

„A” tagozaton: (1) + 4 + 4 évfolyam;

„B” tagozaton: (1) + 1 + 3 + 4

Óraterv: magánének szakra

Tantárgy	Évfolyamok						
	Előképző	Alapfok					
	1.	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Főtárgy	(2)	2	2	2	2	2	2
Kötelező vagy kötelezően választható tárgy	2	2	2	2	2	2	2
Választható tárgy	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összesen	2-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak számai magánének szakon:

„A” tagozaton: (1)+ 6 évfolyam;

„B” tagozaton: (1) + 1 + 5 évfolyam

Célok és eszközök az intézmény oktatási folyamatában

A kidolgozandó tanmenetekben átjárókat és kapcsolódási pontokat keresünk a többi tantárgyhoz.

Tantervünk fontos pedagógiai célnak tekinti a játékoság fokozását a bevezető és kezdő szakaszban. Pedagógiai módszereinket és tanmeneteinket olyan irányban módosítjuk, hogy a tanulók iskolai motivációját ezzel az eszközzel is növelhessük. Szükségesnek tartjuk ennek a játékoságnak a révén megkönnyíteni az átmenetet az óvoda és az iskola között, és a tanulás okozta nehézségek oldására is figyelmet kívánunk fordítani ebben az érzékeny és meghatározó

életkorban.

Tantervünk elengedhetetlen pedagógiai követelménynek tekinti a terhelésnek a képességekhez való igazítását. Tantervünk - az oktatási folyamatot irányító dokumentumként – előírja az egyéni képességek figyelembe vételét, és a differenciálás révén megvalósítható egyéni terhelés követelményét, gyakorlatát.

Az oktatásirányítás és az iskola saját kezdeményezésére sorra kerülő diagnosztikai méréseket elengedhetetlennek tartjuk az egyéni fejlesztés útján. A mérések rendszeressé tételéhez azzal is biztosítani kívánjuk a technikai feltételeket, hogy rögzítjük: a mérések napján tanulóinknak felmentést adunk – a testnevelés és a szabadon választott órák kivételével – a többi tanórán való kötelező részvétel alól.

Intézményünk fontosnak tarja, hogy fokozza a lemaradó vagy gyengébb képességű tanulók állandó és rendszeres felzárkóztatását. Ennek érdekében a tanórákon differenciált oktatás keretében, a tanórán kívüli foglalkozásokon pedig a méréseknek megfelelő egyéni teljesítményszintekhez igazodva, valósítjuk meg a felzárkóztatást.

Az értékelés

Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek, a tanulók tudása értékelésének, minősítésének, számonkérésének formái, követelményei, a törvény 54. §-ába foglalt értékelési kategóriák (érdemjegyek, osztályzatok).

Belső értékelési rendszerünkben a folyamatos értékelést valósítjuk meg mérésekkel kombinálva. Ilyen módon tudjuk nyomon követni a tanulók fejlődését, feltárni azokat a területeket, megismerni azokat a tanulókat, ahol ill., akiknél korrigálásra van szükség, így személyre szólóan végezhetjük a személyiségfejlesztést.

A tanulók formatív értékelése a szaktanárok és a nevelőtestület feladata. A szaktanárok rendszeresen mérik a tanulók teljesítményét, és osztályzatokkal értékelik azt.

A rendszeres osztályozás egyik feladata a tanulási hibák és hiányosságok feltárása, amely lehetővé teszi a javítást és pótlást. A másik fontos célja a tanuló, a tantestület és szülő tájékoztatása az elért eredményekről. Összességében a formatív értékeléssel az iskola a nevelés folyamatát kívánja szabályozni.

A pedagógiai értékeléshez szükséges adatokat különböző módszerek segítségével gyűjtjük össze, például feleltetéssel, megfigyeléssel, feladatlapos felméréssel. Az írásbeli feladatok kapcsolódnak az adott tananyaghoz. Egy-egy fejezet lezárását rendszerint írásbeli számonkérés követi. A tanulónak joga van a megírt, és két héten belül kijavított dolgozatát megtekinteni. Az iskola pedagógusai lehetőséget adnak, hogy az adott érdemjegyről tájékoztatást kérjen a tanuló.

A tanulók teljesítményének elbírálásakor különbséget kell tenni az értékelés és az osztályzattal történő minősítés között. Az értékelésnél megállapítjuk a fejlődést, a sikeres munkát biztatjuk, dicsérjük a tanulót, értékeljük igyekezetüket, önállóságukat, de rámutatunk a hiányosságaikra is. Az osztályzatokkal történő minősítésnél a tantervi követelményeket tartjuk az irányadónak. A tanulók 1- 5 ig. érdemjegyeket kapnak.

A minősítés rendszeressége teljesen egy adott nevelőtől és tanulócsoporttól függ, annyi megkötéssel, hogy a tanuló rendelkezék egy félévben a heti óraszám + 1 osztályzattal, melyeknél az írásbeli és szóbeli számonkérések megoszlása optimális legyen.

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt tájékoztatni kell az elektronikus naplón, ellenőrzőn keresztül. Az elektronikus napló bejegyzéseit az osztályfőnök kéthavonta ellenőrzi, és az esetleges elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

Az osztályzást büntetésre nem lehet használni!

Tanulók értékelésének fajtái:

- Diagnosztikus értékelés
- Formatív, fejlesztő értékelés
- Összegző – lezáró-minősítő (szummatív) értékelés

- Külső értékelés (pl tanulmányi, művészeti és sportversenyeken nyújtott teljesítmény)

Tanulók értékelésének formái:

- Írásbeli röpdolgozat, részösszefoglaló írásbeli dolgozat, témazáró írásbeli dolgozat, félévi írásbeli dolgozat, év végi írásbeli dolgozat,
- Bemeneti, kimeneti mérések, tesztek,
- Gyakorlati bemutatások, mérések, tesztek
- Szóbeli felelés, kiselőadás,
- Szorgalmi munka,
- Projektmunka.

Tanulók értékelésének módszerei:

- Szöveges értékelés, Első évfolyamban félévkor és év végén, valamint második évfolyam félévkor. Osztályzattal történő értékelés alóli felmentés esetén alkalmazzuk. Írásbeli szöveges értékelés - digitális oktatás, projektmunka IKT eszközön való megjelenítése esetén.
- Érdemjegyekkel történő értékelés,
- Egyéb - a szaktanár egyéni értékeli rendszere (piros pont, matrica, kis ötös, szívecske stb).

Az értékelés egyéb formáit és feltételeit a szaktanár a tananyag nehézségi fokától, a tanulók motivációs szintjétől, kompetenciájától, képességeitől teszi függővé, rugalmasan kezeli, változatossá teszi, de minden esetben egyértelműen a tanulók és szüleik tudomására hozza. Magyar nyelvből a 8. évfolyamon félévkor a tanulók anyanyelvi ismereteit záró felméréssel kell mérni.

Szöveges értékelés: Első évfolyamban félévkor és év végén, valamint második évfolyam félévkor. Osztályzattal történő értékelés alóli felmentés esetén alkalmazzuk. Írásbeli szöveges értékelés - digitális oktatás, projektmunka IKT eszközön való megjelenítése esetén.

A KRÉTA rendszerű e-napló a témazáró jegyeket (piros jegyek) dupla értékkel számítja, ezt mi is figyelembe vesszük, és erről tájékoztatást nyújtunk.

Az írásbeli beszámoltatás rendje:

- A tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet íratni.
- Minden részösszefoglaló, témazáró írásbeli dolgozatot, félévi írásbeli dolgozatot, év végi írásbeli dolgozatot, legalább egy héttel előbb be kell jelenteni.
- Az iskolában íratott bármely típusú dolgozatot legkésőbb két héten belül ki kell javítani, a kijavított dolgozatot a tanulóknak be kell mutatni.

Írásbeli számonkérés formái:

- Röpdolgozat, érintheti az osztály egyes tanulóit vagy egészét, a röpdolgozat előzetes bejelentése nem kötelező, a röpdolgozatra a tanuló egy osztályzatot kap.
- Részösszefoglaló, számonkérő dolgozat, érintheti az osztály egyes tanulóit vagy egészét, előzetes bejelentése legalább két nappal korábban kell, hogy megtörténjék, a dolgozatra a tanuló egy osztályzatot kap.
- Témazáró dolgozat, egy vagy több átfogó témakör anyagából, jellemzően az osztály egészét érinti, legalább egy héttel előbb be kell jelenteni, a dolgozatra a tanuló egy osztályzatot kap, amelyet „td” jelöléssel jegyez be a szaktanár a digitális naplóba. A témazáró írásbeli dolgozat jegyei dupla értékkel számítanak.

- Egyéb, pl. házi dolgozat, önálló feladat, teszt, projekt munka, számítógépes (online) feladatok

A szóbeli feleltetés szerepe és jelentősége: Közvetlen, pillanatnyi személyes kapcsolat a tanulóval, azonnali visszacsatolás, megerősítés, korrigálás, javítás. Egyénre szabott ellenőrzési forma. Tanóra elején, közben, végén. Lehet konkrét, eldöntendő, kifejtő, összefüggő. Értékelése érdemjeggyel, szóban, egyéb formában. A szóbeli feleleteket, mint a beszámoltatás alapvető módját rendszeresen alkalmazzuk. A szóbeli feleletekre elsősorban egy-egy tanítási órára történő tanulói felkészülés mértékének és hatékonyságának ellenőrzésére alkalmazzuk, de lehetőség van a néhány órával korábban tanult tananyag szóbeli számonkérésére is. Szóbeli számonkérési forma alkalmazható egy-egy fejezet összefoglalása, áttekintése alkalmával akkor, ha házi feladatként a nagyobb egység átismétlését kapták feladatul a tanulók. Nem feleltethető szóban a tanuló egy-egy nagyobb fejezet teljes anyagából a témakör összefoglalása, áttekintése, a fejezet átismétlésével történő tanulói felkészülés biztosítása nélkül. A szóbeli feleletek osztályozásakor a digitális naplóba a felelet (f) jelölést írjuk a szülő és a diák tájékoztatása érdekében.

Gyakorlati beszámoltatásra kerül sor a testnevelés, a rajz és műalkotások elemzése és a művészetek tantárgy esetében. A gyakorlati beszámoltatás a tanuló által az iskolai oktatás és az otthoni felkészülés alatt megszerzett gyakorlati feladatok teljesítési szintjének értékelését, a tanuló osztályozását célozza. A gyakorlati beszámoltatáskor a digitális naplóba a gyakorlat (gy) jelölést jegyezzük be.

A tanulói magatartás és szorgalom értékelése:

A magatartás, szorgalom értékelését az osztályközösségek javaslatai alapján az érintett pedagógusok közösen, havonta elvégzik.

Lényeges, hogy pozitív, biztató, reményt adó legyen, és

- a katolikus hitből fakadó és elvárható erkölcsös viselkedési normán,
- az iskolai Házi rendben megfogalmazott kötelezettségek teljesítésén,
- a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon, rendezvényeken mutatott magatartáson, tevékenységeken,
- a házi feladatok elkészítésén, a felszerelés mindenkorai meglétén,
- a közösségben és a közösségért végzett munkán,
- az iskola által támasztott erkölcsi követelményeken alapuljon.

Vitás esetekben, az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

Félévkor és év végén történő értékelés – mely az értesítőbe és a bizonyítványba is bekerül:

Magatartás:	példás	Szorgalom:	példás
	jó		jó
	változó		változó
	rossz		hanyag

A magatartás értékelésének elvei:

A magatartás osztályozásakor elsődlegesen tekintettel vagyunk a tanuló személyiségére, a magatartását befolyásoló körülményekre.

- Példás a tanuló magatartása akkor, ha munkájával, jó kezdeményezéseivel hozzájárul a közösség előre haladásához. Magatartásával, kulturált viselkedésével jó példát mutat.
- Jó a tanuló magatartása akkor, ha a rábízott feladatokat kifogástalanul látja el, ő maga azonban felkérés nélkül nem vállal feladatokat. Iskolai viselkedése általában kifogástalan.

- Változó a tanuló magatartása akkor, ha a házirendben leírtakat nem mindig tartja be, magatartásával zavarja az órákat.
- Rossz a tanuló magatartása akkor, ha fegyelmezetlenségével rossz példát mutat a társainak. Többször kapott osztályfőnöki intőt, megrovást, igazgatói intést.

További szempontok a magatartás értékeléséhez:

- A követelményeket nem teljesítő tanuló ne legyen példás magatartású!
- Minél többször éljünk a tanuló megdicséresésének vagy figyelmeztetésének a lehetőségével!
- Ha a tanulónak jutalmazó és fegyelmező bejegyzései is vannak, magatartás érdemjegyét feltétlenül mérlegeljük a konferencián!

A szorgalom értékelésének elvei:

- Példás annak tanulónak a szorgalma, akinek a tanítási órákra való felkészültsége képességeihez képest kifogástalan, továbbá a tanórákon aktív.
- Jó annak a tanulónak a szorgalma, aki iskolai munkáját teljesíti, vállalt feladatait elvégzi.
- Változó annak a tanulónak a szorgalma, aki a munkájában csak időnként tanúsít törekvést, kötelességét csak ismételt figyelmeztetés után teljesíti.
- Hanyag annak a tanulónak a szorgalma, aki képességeihez mérten keveset tesz a tanulmányi fejlődése érdekében. Kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan.

A százalékos, szöveges és az osztályzattal történő minősítés megfelelése a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

Százalék	Szöveges	Osztályzat
0-30%	<u>felzárkóztatásra szorul</u>	1 (elégtelen)
31%-50%	<u>felzárkóztatásra szorul</u>	2 (elégséges)
51%-75%	<u>megfelelően teljesített</u>	3 (közepes)
76%-90%	<u>jól teljesített</u>	4 (jó)
91-100%	<u>kiválóan teljesített</u>	5 (jeles) kiemelkedő teljesítmény esetén: 5 (kitűnő)

Tantárgyi osztályozás szempontjai:

"Jeles (5): ha a tantervi követelményeknek döntő többségében eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, minden ismeretet képes alkalmazni. Pontosan, szabatosan fogalmaz. Lényegre mutatóan definiál, saját szavaival is vissza tudja adni a szabályt. Tud szabadon, önállóan beszélni. Bátran mer visszakérdezni, képes a hibáit önállóan javítani.

Jó (4): ha tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Hasonló az ötöshöz, de apró bizonytalanságai vannak. Kisebb előadási hibákat vét, definíciói bemagoltak. Kevés tanári segítséget igényel.

Közepes (3): ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával eleget tesz, nevelői segítségre (javításra, kiegészítésre) többször rászorul. Ismeretei felszínesek. Kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni. Segítséggel képes megoldani szóbeli feladatát. Rövid mondatokat mond (párbeszéd alakul ki a tanár és a tanuló között).

Elégséges (2): ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Egyszavas

válaszokat ad. Fogalmakat nem ért. Gyakorlatban képtelen önálló feladatvégzésre (akar, de nem megy).

Elégtelen (1): ha a tantervi követelményeknek a nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni. A minimumot sem tudja."

A jutalmazások és elmarasztalások iránt támasztott követelményeink:

- megfontoltan, de a szükséges esetekben késedelem nélkül alkalmazzuk azokat,
- mindig személyre szabottak legyenek,
- szigorúan következetesek legyenek,
- vegyék figyelembe az általa kiváltható hatásokat,
- a fentiek szerint a várhatóan leghatékonyabb eszközt alkalmazzuk.

A tanulók jutalmazása

Általános iskola

1. Azt a tanulót, aki képességeihez mérten
  - példamutató magatartást tanúsít,
  - vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
  - vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
  - vagy az iskolai, illetve az iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön, vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
  - vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhezaz iskola dicséretben, jutalomban részesítheti. A dicséret történhet szóban, vagy írásban. Az írásbeli dicséret nagyobb értékű.
2. Az iskolában - a tanév közben - elismerésként a következő dicséretetek adhatók:
  - szaktanári dicséret – tanulmányi, sport és művészeti versenyeken elért eredményért,
  - napközis nevelői dicséret – aktív munkáért, példás magatartásért,
  - osztályfőnöki dicséret – az iskoláért vagy más közösségért végzett kiemelkedő közösségi munkáért, - példamutató magatartásért, és szorgalomért,
  - igazgatói dicséret – az iskola képviselőjében – városi verseny 1-6. hely, megyei verseny 1-10. hely, országos versenyen való részvételért való részvételért, példaértékű teljesítményért
  - nevelőtestületi dicséret – folyamatosan kiemelkedő tevékenységért, magatartásért.
3. Jó tanuló, jó sportoló – legalább 4,5 tanulmányi átlag, példamutató magatartás, sportágában kimagasló, vagy folyamatosan jó eredmény.
4. Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkát végzett tanulók a tanév végén:
  - szaktárgyi teljesítményért,
  - példamutató magatartásért,
  - kiemelkedő szorgalomért,
  - példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomértdicséretben részesíthetők. A dicséretet a tanuló bizonyítványába be kell jegyezni.
5. Emlékklevelet adományozunk annak a végzős tanulónak, aki legalább 4 évfolyamon át az iskola tanulója volt és ez alatt az időszak alatt tanulmányi eredménye minden tantárgyból jeles, illetve kitűnő eredményt ért el.
6. A „Rákóczi-díj” nevű kitüntetést évenként azon nyolcadik osztályos tanuló kapja, aki az alábbi feltételeknek megfelel:
  - legalább 4 éven keresztül az iskola tanulója,

- magatartásával, szorgalmával kivívja társai, tanárai elismerését, példaként állítható a közösség elé,
  - az iskola életébe tevékenyen és folyamatosan bekapcsolódik,
  - tanórai és tanórán kívüli munkájával mindig a közösség, a Rákóczi iskola érdekeit képviseli és tartja szem előtt.
7. A legtöbb igazgatói, ill. nevelőtestületi dicsérettel rendelkező diákok év végén külön jutalomban részesülhetnek.
  8. A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.
  9. Minden év májusában a Fenntartó, az összes intézményeiből az arra legérdemesebb tanulóknak kitüntetést ad át az Egri Székesegyházban.
  10. A dicséretet, a tájékoztató füzetben, a szülő tudomására kell hozni, és a haladási naplóba be kell jegyezni.
  11. A DÖK javaslattal élhet a jutalmazással kapcsolatban.

Zeneiskola

a fentiekén túl a zenei versenyeken való részvételért is adható dicséret, valamint több éves kiemelkedő tanulmányi eredményért a „Pátzay díj” illetve az „Év zenésze” díj.

A táncművészeti tanszakok értékelési rendszere

Az értékelés szempontjai:

- A tanulás színvonalának fejlődése /koncentrálttság/ pontos végrehajtás fejlődése /mozdulatok, irányok, ritmus, dinamika/
- Saját mozgásanyag gazdagságának fejlődése
- Kapcsolatteremtő-, kifejezőkészség fejlődése
- Szorgalom
- Mozgáshatárok, erőnlét fejlődése, tartáshibák javítása,
- Az adott évfolyam tananyagának ismerete, a zene és a tánc összhangjára való törekvés
- A bemutatott gyakorlatok technikai biztonsága, harmonikus, koordinált bemutatása.

Számonkérés és értékelés módja:

A tanulók teljesítményét havonta érdemjeggyel, a félévi és év végi bizonyítványban osztályzattal minősítjük minden szakmai tantárgyban.

Az előképző 1. évfolyamán és 2. évfolyam félévkor az értékelés szövege:

- Felzárkóztatásra szorul
- Megfelelően teljesített
- Jól teljesített
- Kiválóan teljesített

Az előképző 2. évfolyam évvégén, valamint az alapfok 1-6. évfolyamán:

- jeles (5),
- jó (4),
- közepes (3),
- elégséges (2),
- elégtelen (1)

Szorgalom értékelése:

- hanyag (2)
- változó (3)
- jó (4)

– példás (5)

A tanulók minden évfolyamban év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A bemutatás csoportosan történik. A vizsgák anyagát az évfolyamban tanító szaktanár a tanévben már ismert és az új lépéskombinációkkal kibővített gyakorlatokból a követelmény rendszert figyelembe véve állítja össze, mely a néptánc tanszakon kibővül az improvizációs feladatokkal.

A tanulók teljesítményét vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni. Ha az átlagszámítás eredménye 5 tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a kötelező tárgy gyakorlati osztályzata a döntő. Eredményes vizsgát az a tanuló tett, aki valamennyi előírt vizsgatantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette. Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből elégtelen érdemjegyet kapott. Ebben az esetben a tanulónak csak abból a tárgyból kell javító vizsgát tennie, amelynek követelményeit nem teljesítette.

A magasabb évfolyamba lépés feltétele, hogy a tanuló a köznevelési törvény által előírt minimum óraszámban részt vegyen és az évfolyamnak megfelelő tananyagot legalább elégséges szinten elsajátítsa.

A vizsgákon, év végén vizsgajegyet kapnak a tanulók. Az év végi vizsga alól senki sem mentesülhet, hiszen az itt bemutatásra kerülő gyakorlatok megfelelő prezentálása a magasabb évfolyamba lépés feltétele. Az esetleges távollétet igazolni kell. A vizsgáról történő igazolatlan távollét esetén a vizsga értékelése elégtelen. Ha valaki önhibáján kívül nem tud részt venni vagy igazoltan van távol, a vizsgabizottság másik időpontot jelölhet ki számára. Sikertelen vizsga esetén javító vizsgára van lehetőség, melynek időpontját az igazgató határozza meg, és az éves munkatervben teszi közzé.

A zeneművészeti tanszakok értékelési rendszere

Az értékelés szempontjai:

- Legyen egységes, áttekinthető, személyre szóló (differenciáltság), preferálja a szorgalmat és tehetséget, jelezze a növendék helyzetét a tanszakon belül (orientáló hatás).
- Az iskolai értékelés segítse a növendékek reális önértékelésének kialakítását.

Számonkérés és értékelés módja:

- A tanulók közbeni szóbeli és írásbeli teljesítményeinek értékelése a naplóban.
- Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái.
- Félévi meghallgatások, az év végi beszámolók és a tanszaki hangversenyeken való szereplések.
- A tanuló szorgalma és teljesítménye értékelésének, minősítésének formája.

Az értékelés formái:

Az előképző 1. évfolyamán és 2. évfolyam félévkor az értékelés szövege:

- Felzárkóztatásra szorul
- Megfelelően teljesített
- Jól teljesített
- Kiválóan teljesített

Az előképző 2. évfolyam évvégén, valamint az alapfok 1-6. évfolyamán, 5 érdemjegyen alapul:

- jeles (5),
- jó (4),
- közepes (3),
- elégséges (2),
- elégtelen (1)

Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell az elektronikus naplón keresztül. „A” és „B” tagozaton a félévi és tanév végi osztályzatot a félévi/évi munka figyelembevételével a bizottság javaslata alapján a hangszeres tanár adja.

Meghallgatás és beszámoló rendje:

Minden tanszak számára 1 beszámolót ír elő kötelező jelleggel a törvény, ezért a növendékek félévkor meghallgatáson vesznek részt, év végén pedig beszámolót tesznek.

- A tanszakok meghatározták, hogy a félévi meghallgatáson, illetve az év végi beszámolón, az egyes évfolyamokon hány egységnyi darabot, és milyen módon kell a növendékeinknek játszania.
- Az alacsonyabb évfolyamokon a fejből való játék a kötelező. Magasabb évfolyamoknál engedményt tettünk arra, hogy a tanár megítélése alapján a növendék játszhatson kottából. Az, hogy ez mely évfolyamnál, és milyen mértékben következzen be, a tanszakok különbözőképpen döntöttek.
- A tanszakok követelményei a tantervi követelmények fejezetben találhatóak meg.

Érdemjegyek és osztályzatok:

Főtárgy és szolfézs

5/jeles az, aki a tantervi követelményeknek eleget tesz, technikai felkészültsége és zenei kifejezőképessége életkorának, képességeinek és osztályának jól megfelel.

4/jó az, aki a tantervi követelménynek eleget tesz, de technikai felkészültsége és zenei kifejezőképessége hiányosa, fejlesztésre szorul.

3/közepes az, aki a megállapított minimális követelményt csak közepes színvonalon képes teljesíteni, és technikai felkészültsége, valamint zenei kifejezőképessége is közepes.

2/elégséges az, aki a minimális követelményt csak hibásan, rossz színvonalon, nehézségek árán tudja teljesíteni, így technikai felkészültsége és zenei kifejezőképessége is közepes.

1/elégtelen az, aki a minimális követelménynek tanári útmutatással sem képes eleget tenni.

A tanuló szorgalmának értékelése:

Főtárgy és szolfézs

5/példás az, aki tanulmányi munkájában figyelmes, pontos és megbízható.

4/jó az, aki tanulmányi munkájában figyelmes, de munkavégzése nem rendszeres.

3/változó az, akinek tanulmányi munkája ingadozó.

2/hanyag az, akinek tanulmányi munkája megbízhatatlan, hanyag.

A tanuló az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően művészeti alapvizsgát, tehet. A művészeti alapvizsga a továbbképző évfolyamokon való továbbtanulásra jogosít, és a jogszabályban meghatározottak szerint kell szervezni.

Művészeti záróvizsgát a tanuló a továbbképző évfolyamok befejezése után tehet jogszabályban meghatározottak szerint.

A tanulókkal szembeni elmarasztalások, fegyelmező intézkedések

1. Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- a házirend előírásait megszegi,
- igazolatlanul mulaszt,
- tiltott jelképeket visel,
- trágárul beszél,
- erőszakos, antiszociális magatartást tanúsít,
- az együttélési szabályokat gyakran megsérti,
- rongál, illetve vagyoni kárt okoz,
- mások testi épségét veszélyeztető magatartást tanúsít (súlyosabb esetben fegyelmi eljárás keretében utalandó),
- a tanárokkal és az iskola többi dolgozójával szembeni tiszteletlen,
- tiltott élvezeti szereket használ (súlyosabb, illetve minősített esetben fegyelmi eljárás hatáskörébe utalandó),

- megbízatásokat, vállalt feladatokat nem teljesít, határidőket figyelmen kívül hagy,
- bármely módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

2. Az iskolai büntetések formái:

- szaktanári - napközis nevelői
- vagy osztályfőnöki figyelmeztetés,
- osztályfőnöki intés,
- osztályfőnöki megrovás,
- igazgatói figyelmeztetés,
- igazgatói intés
- igazgatói megrovás
- tantestületi figyelmeztetés,
- tantestületi intés,
- tantestületi megrovás

Zeneiskolai és táncművészeti képzés esetében:

- szaktanári figyelmeztetés szóban
- szaktanári figyelmeztetés írásban
- szaktanári írásbeli intő
- szaktanári írásbeli megrovás
- írásbeli tagintézmény vezetői figyelmeztetés
- írásbeli tagintézmény vezetői intő
- írásbeli igazgatói figyelmeztetés
- írásbeli igazgatói intő

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben - a vétség súlyára való tekintettel - el lehet térni.

3. Különlegesen minősített esetekben a tantestület fegyelmi bizottságot hozhat létre az ügy kivizsgálására.

Súlyos kötelességszegésnek minősülnek az alábbi esetek:

- az agresszió, a másik tanuló megverése, bántalmazása;
- az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszesital, drog) iskolába hozatala, fogyasztása;
- magasabb jogszabályokban tiltott, veszélyes dolgok, tárgyak behozatala, vagy használata az iskola területén, az iskola által szervezett foglalkozásokon, rendezvényeken;
- a szándékos károkozás;
- az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése;
- a tanóra helyszínének, illetve az iskola területének engedély nélküli elhagyása (szökés), ezen túl mindazon cselekmények, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek.
- az intézmény katolikus szellemiségével való, tudatos, romboló hatású, másokat is befolyásoló szembenállás.

4. A fegyelmi bizottság határozatai között szerepelhet:

- az okozott kár megtérítése,
- a diák áttétele másik osztályba,
- eltanácsolása az iskolából,
- átirányítása másik iskolába.

A fegyelmi eljárás megkezdéséről és döntéséről a szülőket időben értesíteni kell. A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülők tudomására kell hozni.

5. A DÖK fegyelmi bizottsága javaslattal élhet az elmarasztalás mértékéről.

A tanuló gondatlan, vagy szándékos károkozása esetén a tanuló szülője a magasabb jogszabályokban előírt módon és mértékben kártérítésre kötelezhető. A kártérítés pontos mértékét a körülmények figyelembe vételével az iskola igazgatója határozza meg.

Az otthoni (napközis, tanulószobai) felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározása

A házi feladat a tanulók önálló, a tanítási órák között végzett tevékenységén alapuló oktatási módszer. A pedagógus szerepe a házi feladat kijelölésére, a tanulóknak a házi feladat megoldására való felkészítésére és a házi feladatok értékelésére korlátozódik.

A házi feladat nem osztályozható, kivétel, ha azt a pedagógus előre jelzi a tanulóknak, vagy a szülőknek. Ennek értékelése az e-naplóban az "Értékelés módja" lapfűlön történik, a "házi dolgozat" opcióon.

A házi feladattal a pedagógusok:

- erősítik a tanítási órákon tanultakat,
- fejlesztik az adott témában a tanulók különféle készségeit, képességeit,
- az új anyagot készítik elő

A házi feladat hatékonyabbá tétele érdekében, a házi feladatot mindig gondosan ki kell jelölni! A házi feladatnak sikeresen megoldhatónak kell lennie!

Ennek érdekében:

- a tanulók önálló tanulási képességét már a tanórán is fejlesszük;
- a házi feladat kapcsolódjon az órai munkához;
- a házi feladat ne a tanórán be nem fejezett ismeretsajátítási folyamat folytatása legyen, hanem vagy az elsajátítottak begyakorlására, vagy a következő órai anyag előkészítésére szolgáljon;
- ne legyen mély szakadék a tanórai munka és a házi feladat között;
- használjuk fel az egyéni tevékenységet irányító munkatankönyveket, programozott anyagokat;
- a feladatok nehézsége feleljen meg a tanulók képességének (a túl nehéz feladat szorongást vált ki), ennek érdekében időnként alkalmazzunk differenciált házi feladatot, azaz a jobbaknak a tananyagon túlmutató, a gyengébbeknek felzárkóztató jellegű feladatokat jelöljünk ki;
- rendszeresen adjunk rövid feladatokat, és ne egyszerre sokat.

A szülők számára világossá kell tenni, hogy mit várunk el tőlük:

- segítsenek-e a gyerekeknek,
- a tanulás feltételeit teremtsék-e meg,
- ellenőrizzék-e, felügyeljék-e a munkát.

Várható eredmények:

- a tanulói teljesítmények növekedése;
- a különféle tanulói készségek és képességek fejlődése;
- javul a tanulói motiváció

A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei

1. Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) rendelhetnek meg a tananyag feldolgozásához, amelyeket a hivatalosan tankönyvvé nyilvánítottak. Ezek beszerzése az iskola feladata.

2. Egyéb taneszközök beszerzése és használata kötelezően anyagi terhet nem róhat a szülőkre.

3. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

4. A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének!
- Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
- A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.
- Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve egyéb támogatásokat felhasználva egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.

A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, az informatikát, technikát, valamint az alapfokú táncművészeti oktatásban a balettet és néptáncot. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

A csoportokat a szülők kérésének lehetőség szerinti figyelembevételével a szaktanárok jelölik ki.

Harmadik évfolyam végén a nem emelt szintű nyelvvoktatás kapcsán túljelentkezés esetén a szaktanárok döntenek el felméréssel történő egyeztetés után, hogy a tanulók melyik nyelvi csoportba kerüljenek. A gyermekek érdekeit szem előtt tartva arra törekszünk, hogy közel azonos létszámú német és angol csoportok jöjjenek létre, így mind a négy nyelvi készség fejlődjön.

A választható tantárgyak esetében a választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

Az év elején választott szakkörökön, foglalkozásokon egész évben részt kell venni a tanulónak. Ez alól indokolt esetben, szülői, vagy szaktanári kérésre az igazgató adhat felmentést.

Az intézmény környezeti nevelési feladatai:

Az egészséges életmód alakítása az óvodában:

Célunk:

Nyugodt, lelkiileg kiegyensúlyozott, testileg egészségesen fejlődő gyermekek nevelése, a tanulási nehézségek kialakulásának megelőzése, az okok megszüntetésére egyéni célok kitűzése, a gyermek fejlettségi szintjének megfelelően az egyéni bánásmód formáinak meghatározása.

Feladat:

- a gyermekek gondozása, testi szükségleteinek figyelembevétele, a gyermek testi fejlődésének elősegítése,
- az egészséges életmódra és életvitelre nevelés,
- az önmagunk és környezetünk esztétikuma iránti igény alakítása,
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások (környezettudatos magatartás) alakítása,
- egészséges és biztonságos környezet alakítása,
- a megfelelő egészségügyi szokások elsajátíttatása, egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- a mozgásigény figyelembevételével folyamatos testedzés, testi nevelés, prevenció,
- tartózkodás és tevékenység a szabadban,
- az étkezési kultúra alakítása, erősítése,
- korszerű táplálkozás,
- pihenés feltételeinek megteremtése,
- higiénikus szokások, szabályok kialakítása, intimitás tiszteletben tartása,

- megfelelő szakemberek bevonásával speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Ennek érdekében törekszünk gondozottságuk biztosítására, testi szükségleteik kielégítésére, egészségük védelmére, edzettségük feltételeinek megteremtésére, egészséges környezet kialakítására.

A gyermekek fizikai állapotának mérése rendszeresen történik mindhárom csoportban félévente, melynek dokumentálása a csoport naplójában található.

A sajátos nevelési igényű gyermekek speciális fejlesztését a törvényi előírásoknak megfelelően speciális szakember által végzett pedagógiai munka mellett érhetjük el (gyógypedagógus, logopédus).

Az egyéni képességek megismerése alapján, egyéni bánásmód alkalmazásával történik fejlesztésük.

A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekeknél fokozott óvodai egészségvédelmi, prevenciós munka szükséges.

Beíratás után – lehetőleg a tanév megkezdése előtt – a leendő csoportos óvónők családjukban felkeresik az új óvodásokat. Ez kiindulópontja az óvónő és a gyermek közti jó kapcsolat megteremtésének, egymás kölcsönös megismerésének. A meghitt, bizalmon alapuló viszony sok segítséget nyújt az óvodába lépő kisgyerekek gondozási feladataira történő bevezetésénél, illetve testi sajátosságainak feltárásában.

A kisgyermekkel együtt végzett gondozási teendők során lehetőséget biztosítunk kezdetől fogva a mind teljesebb önállóságra: testápolás, öltözködés, étkezés során. Így alakítjuk ki az egyes testápolási szokások, műveletek sorrendjét. A testápolás gyakoroltatásával a gyermekek tisztaság igényének kialakítását segítjük. A különbségekre tekintettel, egyéni igényük alapján adunk segítséget. A kedvező feltételek biztosításával igyekszünk megőrizni önállósági törekvéseiket. Figyelmüket a részmozzanatok alapos elvégzésére irányítjuk (wc használat, hajápolás, bőrápolás, fogvédelem, orr tisztán tartása).

Az adott csoport életét segítő felnőttek egyetértésben végzik munkájukat.

Az óvodai nevelés feladata a gyermek testi fejlődésének elősegítése. Ezen belül:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermek testi képességei fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása,
- ha szükséges, megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, óvodapedagógussal együttműködve – különleges gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Étvágytalanságra odafigyelünk. Folyadékot a szükséges mennyiségben biztosítunk a számukra. A szülőket igyekszünk meggyőzni a többretegű öltözködés hasznosságáról, a gyermeket pedig fokozatosan hozzászoktatjuk, hogy öltözetüket hőérzetük szerint önállóan változtassák.

Minden évszakban biztosított a kellő mértékű szabad levegőn való tartózkodás, a séta, a játék, a mozgás, hiszen ez növeli a gyermeki szervezet ellenálló képességét. Nyáron pancsolási lehetőséget biztosítunk, nagycsoportban vízhez szoktató foglalkozásokat szervezünk.

Óvodánk udvarának átalakításával igyekszünk ellensúlyozni az óvoda fekvéséből eredő hátrányokat: kedvező talaj burkolat, fából készült mászóakák, mobilizálható sportolási eszközök beszerzése, árnyékot adó növények telepítése.

Az óvodában megbetegedett gyermekek szüleit értesítjük, megérkezéséig a gyermeket ápoljuk.

Termek, játékszerek rendszeres takarításával, fertőtlenítésével, folyamatos szellőztetéssel is óvjuk egészségüket.

Kis játszósarkok kialakításával igyekszünk változatos játékteret biztosítani. A berendezési tárgyak gyermekméretűek. A termeket a dekorációval próbáljuk barátságossá, otthonossá tenni. Ügyelünk annak ízlésformáló jellegére is. A gyermekeket vizuális jelekkel segítjük a tájékozódásban. A felnőttek tájékoztatására hirdetőtábla szolgál.

A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet kialakításával szeretnénk elérni, hogy a kisgyermekek kiegyensúlyozott, szorongásmentes környezetben és ideális körülmények között éljék óvodás éveiket, legideálisabb körülmények között tudjanak felkészülni az iskola, gyermekekkel szemben támasztott fizikai elvárásaira.

Óvodás kor végére:

- teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek,
- a tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat, zsebkezdőjüket önállóan használják köhögéskor, tüsszentéskor,
- önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek vizet a kancsóból,
- kézségesen használják a kanalat, villát, kést,
- esztétikusan terítnek, higiénikusan étkeznek,
- étkezés közben halkán beszélgetnek,
- teljesen önállóan öltöznek,
- a ruhájukat ki-, begombolják, cipőjüket befűzik, bekötik,
- a ruhájukat esztétikusan, összehajtva a polcokra helyezik,
- a környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani,
- ügyelnek saját külsőjükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésre törekvés.

Környezettudatos nevelés az óvodában: Ökológia, természetvédelem

A környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, magasságbeli, és kiterjedésbeli szemléletének alakítása.

A tevékenységek során ismereteket szereznek természeti és társadalmi környezetükről: emberekről, növényekről, állatokról, az évszakok jellegzetességeiről, a környezetben való eligazodást segítő szokásrendről (család, óvoda, egészség, környezet, azok védelme, közlekedés). Megismerkednek városunk, lakóhelyük értékeivel, felnőttek munkájával, művelődési szokásokkal. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is. A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

Tapasztalatokat szereznek viszonyításban, csoportosításban, becslésben és ítéletalkotásban. Megfigyeléseket és gyűjtőmunkát végeznek. Gondolkodásukkal együtt fejlődik nyelvi kifejezőképességük.

Az egyes témakörök mélysége korcsoporthoz igazodó. A közelitől a távolabbi felé, az ismerttől az ismeretlen felé halad. A természeti, emberi, tárgyi környezet megismertetése az évszakokkal párhuzamosan történik, kihasználva a tevékenykedtetés lehetőségét.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete. Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny

megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

„Az Isten felelőssé tette az embert a világért, nem uralkodójává.”

Az óvodás kor végére a megismerés és a tapasztalás folyamán keresztül alkalmassá tesszük a gyermekeket az iskolai életre: tájékozódás, gondolkodás, véleményalkotás, kifejezőkészség, figyelem és emlékezet terén egyaránt.

- ismerik jellemző személyes adataikat,
- különbséget tesznek évszakok között,
- csodálják a teremtett világ szépségeit,
- ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat,
- ismerik környezetük kultúr-, és dísznövényeit, azok gondozását,
- gyakorolják a közlekedés szabályait,
- dolgokat megszámolnak és műveleteket végeznek 10-ig.
- ismerik, alkalmazzák az irányokat és névutókat.
- tisztán, érthetően, választékosan és udvarias stílusban beszélnek.
- elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról és környezetükről, tudják nevüket, lakcímüket, szüleik foglalkozását,
- felismerik a napszakokat; ismerik és gyakorlatban alkalmazzák a gyalogos közlekedés alapvető szabályait;
- ismerik szűkebb lakóhelyüket, a környezetükben élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét;
- felismerik az öltözködés és az időjárás összefüggéseit,
- ismerik a viselkedés alapvető szabályait,
- kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismereteik vannak.

Előélet, hagyományok

A környezeti nevelés terén iskolánk igen sokrétű hagyományokkal rendelkezik.

Pedagógiai programunk kiemelt feladata a környezetvédelmi nevelés.

- Évente rendezünk papírhulladék – gyűjtést.
- Örökbe fogadtunk az iskolánk névadójáról elnevezett forrást, a Rákóczi- forrást, melyet túrák során meglátogatunk, kitakarítunk, vízminőségét vizsgáljuk.
- Gyakoriak iskolánkban a közetgyűjtő túrák, múzeumlátogatások, tanösvények látogatása, tanulmányi kirándulások.
- Osztálykirándulásokat, a mindenkori költségvetés figyelembevételével szervezünk állatkertbe, múzeumokba, tájvédelmi környezetekbe, skanzenekbe, történelmi helyekre stb.
- Minden évben a lehetőségeknek megfelelően szervezünk hittan, erdei, vagy sítáborokat a gyerekeknek. Ennek költségeit a lehetséges pályázat, illetve a szülők állják. A kollégák kiküldésével kapcsolatos költségek minden esetben az iskolát terhelik.
- Évente több színházlátogatást igyekszünk beiktatni az osztályprogramokba.
- Napközis foglalkozásokon természetes anyagokat használunk a barkácsoláshoz, s a tantermek dekorálásához.
- Hagyományörző programokat szervezünk (lucázás, bethlemezés, karácsonyi vásár, pünkösddőlés).

- A teremtésvédelemmel kapcsolatos feladatokat kiemelten kezeljük (Gyümölcsoltó Boldogasszony, Föld napja, Víz Világnapja, Madarak és Fák Napja stb.). Ezekben a napokban pályázatokat írunk ki, vetélkedőket szervezünk, vagy azokon veszünk részt.
- Mivel művészeti iskola vagyunk, a tánc, dráma, vizuális kultúra, irodalom, zene fontos elemei és lehetőségei az önkifejezésnek – igyekszünk e lehetőségeket a környezeti nevelés terén is kihasználni.
- Valamennyi, e témában szervezett vetélkedőn (egészségügyi, polgárvédelmi, életviteli, várostörténeti) részt veszünk.
- Szakembereket hívunk meg előadást tartani (tájvédelmi körzetvezető, állatorvos, védőnő, környezetvédelmi szakmérnök stb.).
- A tantervekben mindenki elképzelésének megfelelően egészíti ki ezt a feladatkört.

Régió jellemzése

A régió a Mátra Tájvédelmi körzet felügyelete alá tartozik, mellyel igen jó a kapcsolatunk (előadások, zsűrizés, kiállítások, szemléltető anyagok). A Mátrában értékes kirándulópályák kereshetők fel. Ezek felsorolása a programban szerepel. A Mátrában több sípálya működik. A környező falvak templomai, pincéi, múzeumai értékes látnivalók. A hegyoldalon szőlőtermesztés folyik, melynek nagy hagyományai vannak.

Az iskola egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatai:

Minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíti a tanulók és a tantestület egészségének a védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.

–Együttműködést alakít ki a pedagógiai, egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberekkel a szülők és a diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen.

–Egészséges környezetet, iskolai egészségnevelést és iskolai egészségügyi szolgáltatásokat biztosítunk, ezekkel párhuzamosan együttműködünk a helyi közösség szakemberével és hasonló programjainkkal, valamint az iskola személyzetét célzó egészségfejlesztési programokkal.

Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének. Teret adunk a társas támogatást, a lelki egészségfejlesztést és a tanácsadást biztosító programoknak.

–Olyan oktatási-nevelési gyakorlatot folytatunk, mely tekintetbe veszi pedagógusaink és tanulóink jól-létét és méltóságát, többféle lehetőséget teremtünk a siker eléréséhez, elismerjük az erőfeszítést, szándékot, támogatjuk az egyéni előrelépést.

–Törekszünk arra, hogy segítsük diákjainknak, az iskola személyzetének, a családoknak, valamint a helyi közösség tagjainak egészségük megőrzését.

Az egészség állapotát az alábbi négy alapvető tényező határozza meg:

- genetikai tényezők
- környezeti tényezők
- életmód
- egészségügyi ellátórendszer működtetése

Az egészségesebb életmód kialakítására irányuló módszerek:

- hagyományos egészségnevelés, felvilágosítás
  - értekezleteken
  - osztályfőnöki órákon
  - biológián
  - egészségtanon
  - környezetismeret órákon
  - szakkörökön

- napközis foglalkozásokon
- ebédeltetésnél
- kirándulásokon
- egészségnevelési nap, vagy hét
- rizikócsoportos megközelítés (feltárt egészségügyi problémák):
  - osztályfőnök
  - szülő
  - GYIV felelős
  - Pszichológus
- érzelmi intelligenciát, társas kompetenciákat, alkalmazkodást fokozó beavatkozások (önismereti tréning, stb.)
- kortárshatások az egészségnevelésben:
  - cigarettázás
  - első pohár alkohol
  - első illegális droghasználat
  - testékszerek, stb.
- szintér programok
  - egészséges iskola

közösségi alapú komplex egészségfejlesztő programok

Általános célok, értékek a környezeti nevelésben

- Isten által teremtett világnak, mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt
- a Föld egészséges folyamatainak visszaállítására, harmóniára törekvés
- a bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése
- a testi-lelki egészség megőrzése

A környezet-és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természet-környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti-környezeti szennyeződések károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére.

Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket, és programjainkkal a szülők és a környék lakóinak környezet- és egészségtudatos magatartását is fejleszteni kívánjuk.

Hosszú távú pedagógiai célok

- az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása
- rendszerszemléletre nevelés
- fenntarthatóságra nevelés
- a környezetetika hatékony fejlesztése
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
- tolerancia kialakítása
- a környezettudatos magatartás és életvitel segítése
- az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése
- az egészség és a környezet összefüggéseinek feltárása
- ismeretek és jártasságok kialakítása, amelyek segítségével képesek lesznek megelőzni az egészségügyi problémákat, illetve csökkenteni azok súlyosságát.
- helyzetfelismerés, ok-okozati összefüggések
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképesség

- globális összefüggések megértése
- létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása
- a családi életre nevelés fejlesztése
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztése

Konkrét célok és feladatok

- természeti – épített – szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése
- helyi értékek és problémák feltérképezése
- helyi célok megfogalmazása: öreg fák megóvása (Orczy-kert), faültetés (iskolakert), madárvédelem (iskolakert), örökbefogadott forrás (Rákóczi-forrás), hulladékgyűjtés, tantermek zöldítése, energiatakarékosság, helyi védettség stb.
- lakóhely megismerése (értékek, gondok – a megoldás módjai)
- hagyományok védelme: család – iskola – település – nemzet szinteken
- azonosságtudat fejlesztése a fenti szinteken
- a szülővel, az iskola környezetében élőkkel a kommunikáció fejlesztése
- legalapvetőbb egészségvédelmi ismeretek megismertetése
- az egészségre káros szokások biológiai-élettani-pszichés összetevőinek megismertetése
- mindennapi testedzés:
  - testnevelésórák, (amennyiben az iskola személyi, tárgyi, anyagi feltételei lehetővé teszik a kerettantervben meghatározottakon felül is beiktathat testnevelésórát, mivel az nem növeli a törvényesen megadott óraszámkeretet)
  - napközis szabadidő, óráközi szünetek, uszodai- és egyéb sportprogramok, DSK programok stb.

Tanulásszervezési és tartalmi keretek

- tantárgyakba beépítve
- erdei iskola
- tanulmányi kirándulás
- sportnap
- osztályfőnöki órákon környezet-és egészségvédelmi témák
- testnevelés

Tanórán kívüli lehetőségek:

Szakkörök:

– *Környezetvédelmi:* A szakkör a kutató típusú, önállóan vizsgálódni szerető tanulók fejlesztésének nagyon jó színtere. de a tantárgyakkal megegyező szakkörök (kémia, biológia) munkájába is be lehet építeni a környezeti nevelést.

- *Elsősegélynyújtó, polgárvédelmi:* orvostanhallgató illetve polgárvédelmi szakember segítségével.

- *Életvezetési, egészségvédelmi:* védőnő, kozmetikus, bőrgyógyász, gyermeknőgyógyász, természetgyógyász, kórház segítségével.

- *Iskolai sportkörök*

Tanulói pályázatok – Egy-egy környezetvédelmi probléma, témakör önálló kutatása, feldolgozása. A tanulók motiválása történhet kiírásával, a legjobb munkák díjazásával. A születendő munka formája sokféle lehet: szakmai dolgozat, rajz, fotó, film, interjú, irodalmi alkotás.

Akciók – Egy-egy helyi környezeti probléma megoldására vagy jeles napokon szervezünk olyan akciókat, amelyek felhívják a lakóhelyünk közösségének figyelmét egy-egy helyi vagy globális környezeti problémára. A megmozdulást szervezhetjük magunk is, de csatlakozhatunk helyi⁶²

vagy országos környezetvédő szervezetek akcióihoz (pl.: Takarítási világnap, Autómentes nap).

Kiállítások – Rendezünk iskolánkban környezetvédelmi kiállításokat (pl. zöldségszobrászat, természeti értékeket bemutató kiállítás, a jeles napokra kiírt rajzpályázat munkái). Jó lehetőség a környező iskolákkal való kapcsolattartásra.

Iskolai zöld médiumok – Az iskolai könyvtárban létesítünk külön polcot a környezeti témakörökkel foglalkozó könyveknek, videofilmeknek, CD-lemezeknek. Ezzel a megoldással a tanulók könnyebben átlátják a rendelkezésükre álló irodalmat, szívesebben kutatnak, olvasgatnak. Az **iskolarádió** különösen alkalmas lehet arra, hogy a környezet- és természetvédő csoportok rendszeresen tartsák a kapcsolatot a teljes diáksággal, beszámoljanak munkájukról, ébren tartsák a környezetvédelem gondolatát, fontosságát.

Média – Fontos, hogy az iskola környezetvédelmi tevékenysége ismert és elismert legyen a helyi, illetve tágabb közösségben. Ezért tartunk szoros kapcsolatot a helyi médiával, és gondoskodunk az érdemi események, feltárt problémák, eredmények megismertetéséről.

Tanulmányi kirándulás –Ellátogathatunk kisebb-nagyobb gyerekcsoportokkal tanösvényekre, természetvédelmi területekre, múzeumokba.

Túrák a Mátrában

Zöldesítés: A környezetvédelmi jeles napokhoz kapcsolva vagy önálló programként, a szülők megnyerésével cserjék, fák ültetésével szépíthetjük környezetünket és a zajtól, portól védhetjük szervezetünket.

Szelektív hulladékgyűjtés – Ha van lehetőség bevonni a helyi hatóságokat, szervezünk az egész iskolára kiterjedő szelektív hulladékgyűjtést és elkülönített elszállítást legalább a papírhulladék, a szárazelem, fémdoboz és a szerves hulladék vonatkozásában. Ezen tevékenység határfoka nagy, hiszen jelentős mértékben kihathat a tanuló tágabb környezetére is.

Vetélkedők, tanulmányi versenyek – Az érdeklődő, ambiciózus tanulókat ösztönözzük arra, hogy vegyenek részt helyi, regionális és országos versenyeken.

Városismereti program – A Diákönkormányzattal való együttműködés keretében szervezünk olyan programokat, amelynek során megismerhetik a gyerekek a szűkebb és tágabb környezet jellemző épületeit, tereit és egyéb objektumait. Az ismereteket vetélkedők illetve kiállítások formájában lehet még jobban rögzíttetni a tanulókkal.

Kapcsolattartás külső segítő partnerekkel – Találkozzanak a tanulók a helyi és országos környezet- és természetvédő civil szervezetekkel. Szervezünk a közeli bevásárlóközpont vezetőjének engedélyével próbavásárlást, hogy a tanulók ismerkedjenek a reklámok fogásaival, a fogyasztói szokásokkal. A Mátrai Tájvédelmi Körzet, vagy társadalmi szervezet segítségével szervezhetünk a gyerekeknek természetvédelmi akadályversenyt. A felügyelőségek, vagy környezetvédelmi cégek bevonásával műszeres vizsgálatokat is végezhetünk (pl. zajszint, talaj-, levegőtisztaság).

Művészeti csoportok, ünnepek – Használjuk ki a művészetek iránti érdeklődést. Néhány problémára próbáljuk ráirányítani a figyelmet a művészet eszközeivel. Szervezünk irodalmi műsort (pl. Föld napja, Víz világnapja). Természetes anyagok felhasználásával barkácsolunk a tanórákon és a napköziben. Élünk a drámapedagógia korszerű módszereivel is.

Kézműves foglalkozás – A természet adta anyagok (termések, levelek, tollak, csigaházak..) illetve az újrahasznosítható hulladék-anyagok felfelhasználásával különböző díszeket, kompozíciókat készítenk, amelyekből kiállítás vagy vásár is szervezhető (pl.: karácsonyi vásár, egészségnevelési hét)

Diák Önkormányzati nap – Az iskolai programnak mindig lehet környezet-egészségügyi része is.

Sportnap – A szülőkkal összefogva egész naposra is tervezhetjük (szombat) és az egészséges ételek, italok, gyógyhatású készítmények vásárával, táncbemutatókkal, egészségi állapotfelméréssel is összeköthetjük.

Napközis szabadidős foglalkozások - Séta a környéken, termések gyűjtése, plakátkészítés, barkácsolás természetes anyagokból, madáretetés, vízvizsgálat, múzeumlátogatás, ismerkedés a város nevezetességeivel, kirándulások, gyermekjóga, sportfoglalkozások.

Előadások – Hívhatunk meg ebben a témában jártas szülőket vagy szakembereket, sőt volt tanítványokat is!

Filmklub - Környezetvédelmi, egészségügyi problémákat tárgyaló filmek megnézése és utána beszélgetés, véleménycsere.

Szülői értekezletek - Utalás a környezet-egészségvédelem néhány fontos elemére.

Szülői fórum - Témák. Egészséges táplálkozás, drogprevenció, lelki egészség, háztartási környezetvédelem.

Nem hagyományos tanórai foglalkozások:

- Az Emberi Erőforrások Minisztériuma által 7. osztályosok számára meghirdetett „**Határtalanul**” pályázaton való részvétel. Nyertes pályázat esetén annak megvalósítása. Pedagógiai célja: a határon túli magyarság életének megismerése.
- Egészségnevelési hét
- Teremtésvédelmi hét
- Múzeumi órák, látogatások
- Lelki napok programjai

Szemponatok a módszerek kiválasztásakor

- alkalmazkodjanak az életkori sajátosságokhoz
- vonjanak be minél több tanulót
- az iskola keretein túl is legyenek hatással
- a természetbe szervezett tevékenységek száma a lehető legtöbb legyen
- alapvetően pozitív szemléletet tükrözzenek, kerüljük a katasztrófapedagógiát
- a lakóhelyi vagy közeli konkrét példára alapozzanak, kötődjenek a napi élethez
- nyújtsanak sok élményt a tanulónak
- az érzelmeken át hassanak
- a személyes megtapasztaláson alapuljanak
- együttműködésen alapuljanak (teljes tantestület, egyéb iskolai dolgozók, külső szövetségek, szülők stb.)
- alapozzanak a korosztály kíváncsiságára, versenyszellemére, öntevékenységére, megismerési vágyára, korszerű technikai ismeretére
- legyen bennük sok játékos elem

Módszerek:

JÁTÉKOK

- Szituációs
- Memóriafejlesztő
- Kombinációs
- Érzékelést fejlesztő
- Ráhangolást segítő
- Bizalomerősítő
- Kapcsolatteremtést segítő
- Drámapedagógia

RIPORT MÓDSZER

- Kérdőíves felmérés
- Direkt riportok
- Fotóriport

TEREPGYAKORLATI MÓDSZEREK

- Térképkészítés
- Egyszerű megfigyelések
- Célzott megfigyelések, mérések

AKTÍV, KREATÍV MUNKA

- Természetvédelmi és fenntartási munkák
- Rekonstrukciós munkák
- Madárvédelmi feladatok
- Szelektív hulladékgyűjtés
- Rend- és tisztasági verseny

KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS

- Csoportszervezés a környezet-egészségügyi nevelés érdekében

MŰVÉSZI KIFEJEZÉS

- Vizuális művészet a környezeti nevelésben
- Irodalmi alkotások
- Zeneművészet
- Fotóművészet
- Táncművészet
- Népművészet
- Esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése
- A tanulók önkifejezése a művészetek nyelvén
-

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia és testnevelés óra) és délutáni szakkör jellegű csoportfoglalkozásokon valósul meg.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja: A tanulók ismerjék a legszükségesebb és legalapvetőbb életmentő feladatokat, technikákat. Ne essenek pánikba vészhelyzet esetén. Alapvető kötözéstechnikákat ismerjék és helyesen tudják alkalmazni..

A mindennapos testnevelés megszervezése

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon.

A öt testnevelés órát 3 kötelező délelőtti tanórán, és 2 kötelező délutáni iskolai, illetve iskolán kívüli foglalkozásokon szervezi meg. A két kötelező délutáni sportfoglalkozás az alábbiak szerint kiváltható:

- a) kerettantervben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,
- b) iskolai sportkörben való sportolással,

c) versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel.

d) egyesületben legalább heti két óra sporttevékenységet folytató tanuló kérelme alapján - amennyiben délután szervezett testnevelés órával ütközik - a félévre érvényes, az egyesület által kiállított igazolással.

Bármely táncművészeti foglalkozáson, illetve más fizikai terhelést jelentő sportágban, versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló, legalább két órán igazoltan részt vett, a vezető által kiadott igazolással felmentés kaphat a két óra délutáni foglalkozás alól.

A többi diák számára a két kötelező órát az iskola délutáni sportfoglalkozásokon szervezi meg. Ezekre a foglalkozásokon, amennyiben lehetőség van rá, az iskola más tanulója is jogosult részt venni.

A délutáni foglalkozásokon való részvételhez az iskola biztosítja, hogy

- őszi és tavaszi időszakban: az udvar, a tornaterem, az erőnléti terem és a két táncterem
- a téli időszakban: a tornaterem, az erőnléti terem, a két táncterem a tanulók számára nyitva legyen.

A sportfoglalkozások pontos idejét tanévenként az órarend tartalmazza, és a résztvevők jelenlétét, a foglalkozást tartó pedagógus, sportnapló vezetésével ellenőrzi.

A kötelező sportfoglalkozásokról a távollétet a tanóráknak megfelelően kell igazolni.

A tanulók fizikai állapotának mérésére a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Tesztet (NETFIT®) alkalmazzuk.

A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

- tanulási módszerek kialakítása,
- iskolai fegyelem és figyelem, kötelességérzet kialakítása.
- fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával;
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamata.

- személyre szabott motiváció alkalmazása;
- megfelelő tanulásszervezés, a helyes időbeosztás kialakítása;
- egyéni teljesítmények növekedése;
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani;
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Kulcskompetenciák megalapozása;

- együttműködési készség fejlesztése;
- a tanulói tudás megalapozása;
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni;
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani;
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az iskola hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,

- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
  - fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

AZ ÓVODA NEVELÉSI PROGRAMJA

BEVEZETŐ

A II. Rákóczi Ferenc Katolikus Általános Iskola AMI, Óvoda helyi pedagógiai programja az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) sz. Korm. Rendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 94. § (4) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján az alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében foglalt feladatkörében eljárva a következő változásokat rendeli el:

Az óvoda alapadatai:

Óvodánk elnevezése: Rákóczi Ferenc Katolikus Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Óvoda - Szent Erzsébet Római Katolikus Tagóvodája

Címe: 3200 Gyöngyös, Országút út 1-3.

Telefonszáma: 37/312-084

Mobil: 30/504-6922

Internet elérhetőség: szenterzsebet93@gmail.com

Weboldal elérhetősége: <http://www.rakoczi-gyongyos.sulinet.hu/erzsebetovoda/erzsebetovoda.htm>

Fenntartója: Egri Főegyházmegye

Címe: 3300 Eger, Széchenyi u. 1.

A férőhelyek száma: 68 fő

A csoportok száma: 3 csoport

Kötelező feladatellátás száma: 381/2007(XII.13)KT számú határozat

Működési engedély száma: 84/2012./05.21/2.

Kapcsolódó tevékenység: - sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye alapján
- intézményben szervezett intézményi étkeztetés

Gazdálkodás szempontjából: nem önállóan gazdálkodó egyházi fenntartású közoktatási intézmény

Személyi feltételek:

Alkalmazottak száma: 11 fő

Felsőfokú végzettségű főállású óvodapedagógusok: 6 fő

Minősített pedagógusok: 3 fő

Szakvizsgával rendelkező pedagógusok: 2 fő

Pedagógiai munkát segítő, főállású szakképzett dajka: 3 fő

Érettségizett dajka: 1 fő

Egyéb munkakörben (konyhai) foglalkoztatott főállású dolgozó: 2 fő

Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

A keresztény pedagógus személye:

- A hitet a kisgyermekkel sem lehet vezényszóra elsajátíttatani, sem úgy, hogy egy héten beszél róla valaki (hitoktató), aki csak egy hét múlva jön újra.
- Olyan dolgozóra van szükségünk, akinek mindennapi élete tesz tanúságot hitük és gyermekszeretetük mellett. Alapvető fontosságú, hogy a krisztusi tanítást kinyilvánítsák saját életükkel. Nevelőtestületünkben jelenleg senki nem rendelkezik hitoktatói végzettséggel. Hit felé növelő nevelőmunkánkban meglévő vallási ismereteinket

alkalmazzuk, de részt veszünk a Katolikus Pedagógiai Intézet által szervezett lelki gyakorlatos szakmai továbbképzéseken, ezáltal is gyarapítva módszertani tudásunkat.

- A gyermekek egy része itt szerzi első vallásos ismereteit, tapasztalatait. Életkori sajátosságaikból fakadóan fontos, hogy ne „elméletet” tanítsunk nekik. Az óvodában dolgozó felnőttek életének részévé kell válnia, hogy ezen kapcsolatok, benyomások révén öntudatlanul is kapcsolatba kerüljön a gyermek a hittel és Istennel.
- Krisztus örömhírének lényegét kell jó magként elültetni a gyermekben: Isten szeret engem és ezt a szeretetet akarom visszatükrözni életem során. (Istennel való szeretetkapcsolat megéreztetése.)
- Óvodapedagógusainknak hiteles embernek kell lennie. Legyen jó ember, jó keresztény, jó pedagógus, hogy jól el tudja végezni feladatát. Megfelelő önértékelés birtokában ismerje fel hiányosságait, emellett törekedjen a tökéletességre. Hitéből fakadóan oldja meg életében felmerülő problémáit.
- Felelős módon élni a környezet iránt keresztény gondolkodás.
- Isteni üzenet: Az egyéni érdek túlsúlyának leküzdése. Életstílus váltás, közösségi szolidaritás érvényesítése. Felelősséggel tartozunk a teremtett világért!
- Senki nem kényszeríthető hite megvallására, mégis ennek önkéntes vallásával képviselheti a keresztény értékek átadását, továbbítását.
- Életét jellemezze komolyság, megbízhatóság, pontosság, kiszámíthatóság, diszkréció és derű.
- Mindenkor törekedjék mondanivalójának igényes, szép, magyar nyelvhelyességgel történő megfogalmazására.
- Érezze át szakmai és lelki továbbfejlődésének fontosságát, ennek érdekében hozzon áldozatot is.
- Óvodánk nevelői felsőfokú végzettséggel rendelkező, középkorú, több éves gyakorlati tapasztalattal rendelkező pedagógusok. Jelen vannak a nevelés egész időszakában. A sokszínűség biztosított azáltal, hogy mindegyiküknek más-más tevékenységi terület a „kedvence”. Ez is kedvezően befolyásolja a nevelőmunka eredményességét. A csoportpárok régi összeszokott munkatársak, de változtatásnál is alapelv a stabilitás biztosítása tapasztalat alapján (pl. kisgyermekes – nem kisgyermekes), tekintettel a nevelési felfogásbeli összhangra is.
- A dajka is régi, összeszokott társa az óvónőnek, jó ismerője a hagyományoknak, az adott teremnek. Szakképzettek, illetve érettségizettek. Egyéniségüknek megfelelően gazdái az egyes területeknek (kertgondozás, takarítás, szervezés), ezáltal is hozzájárulva a nevelőmunka eredményességéhez.
- A konyhai dolgozók is sok éves tapasztalattal bírnak a gyermekélelmezés területén. A gyermekétkeztetés prioritását elfogadva, vendég-étkezői is vannak óvodáknak, gazdaságossági érdekből.

Tárgyi feltételek:

Az épület hordozza a családi ház jellegét. Bizonyos átalakítást végeztek régen az épületen, továbbiakra a területi adottságok miatt nincs lehetőség. A régi épületen állandóan akad javítani való. Fenntartónk által biztosított keretből évente tudatosan tervezett felújításokat végzünk. A 78/2003. (XI. 27) 9. paragrafus 5. bekezdése értelmében megtörtént az óvoda udvarának teljes felújítása.

A termék egymásmellettsége, a hosszú öltöző folyosó és a különálló, egyetlen helyiségből álló gyermek WC-mosdó erősen meghatározó tényező a szervezési feladatoknál, a napirend kialakításánál.

A négy csoportszobából hármat használunk, valóban csoportszobaként- egy csoportszoba többfunkciós helyiségként működik: tornaszoba, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek gyógypedagógus által történő lokalizált fejlesztése és a gyermekek védőnői vizsgálata - egy tanévben két alkalommal - is itt zajlik.

A gyermekek által használatos bútorzat cseréje megtörtént: asztalok, székek, szekrénysor, tároló polcok, padok, fektetők valamint térnövelő játékgaléria beszerelése a két nagyobb alapterületű csoportszobában. Érezzük hiányát egyéb funkcionális helyiségeknek (pl. ebédlő, szertár, nevelői szoba, felnőtt öltöző). A tárgyi feltételek javítása érdekében rendszeresen figyelemmel kísérjük a pályázati kiírásokat, lehetőség szerint részt veszünk pályázatokban. Kisebb javításokhoz szülők szakértelmét, felajánlott munkáját is elfogadjuk.

Az óvodánk rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon alakítottuk ki, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfeleljen változó testméretének, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. Tegye lehetővé mozgás- és játékgényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vegye körül. A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel helyeztük el. Az óvoda egyidejűleg megfelelő munkakörnyezetet biztosít az óvoda munkatársaknak, lehetőséget teremt a szülők fogadására.

Eszközök: A szemléltető eszköz és játékkészlet folyamatosan bővül. A program bevezetéséhez szükséges eszközrendszer (figyelembe véve az 1/1998.VII.24.) OM. rendelet. A nevelési – oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994.(VI.8.) MKM. Rendelet módosításáról 7. Számú melléklet- minimális eszköz és felszerelés jegyzékének óvodákra vonatkozó elvárását.

Udvar: Megtörtént az udvar teljes felújítása, balesetmentessé tétele. Udvari játékeszközök cseréje. Balesetmentes burkolat, térkövel való borítása, a játékeszközök körül ütéstompító gumitéglá borítása, mely megfelel az előírásoknak.

Konyha: Az étkezéshez és tálaláshoz szükséges edényeket- szükség szerint- folyamatosan pótoljuk. A HACCP rendszer teljes körű bevezetése, dokumentálása. Nagy teljesítményű konyhai gépek beszerzése a konyhára vonatkozó HACCP minőségbiztosítási előírások szerint, kis teljesítményű mosogatógép (12 terítékes).

Folyosó, termék: A barátságos környezet megteremtése érdekében szükséges a gyermekek által is használatos bútorzat cseréje: folyosói öltöző szekrények, termekben a szekrények, játékszerek cseréje, pótlása nagyon fontos. A többfunkciós terem tárgyi eszköz ellátása biztosított a sajátos nevelési igényű gyermekek megfelelő sérülés specifikus ellátásához.

Bútorzat: Az előírányzott bútorzat cseréje megtörtént. Tornaszobai szertárszekrény, valamint felnőtt öltözőszekrények pótlása szükségessé vált. A folyosói öltözőszekrények folyamatos cseréje, valamint a csoportszobai tálalószekrények illetve asztalok cseréje is esedékes.

A gyermekek játékához szükséges eszközök:

Mindhárom csoportban: a szerepjátékok eszközeinek bővítése (fodrász, orvosos, iskola, babaszoba, stb.) bababútor garnitúra, babák, autók, építő játékok, terepasztalok, oktató-gondolkodtató, képességfejlesztő játékok, bábok, könyvek, lexikonok, szakkönyvek.

Az óvodai élet tevékenységformáihoz szükséges eszközök:

Környezet megismertetése: Ismeretterjesztő videokazetták, diapozitívvetítő, vetítövászon, szemléltető képek, táblák, színes TV, CD-s magnó, fényképezőgép és kamera beszerzése is megtörtént! Projektor, laptop rendelkezésünkre áll.

Mozgás: Futáshoz alkalmas tér, tornaszőnyeg, padok, zsámoly, bordásfal, mászók, kötél, hengerek, labdák, karikák, távol és magasugráshoz való eszközök.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc: Óvónői hangszerek, gyermek hangszerek, gitár.

Verselés, mesélés: Báb paraván, bábok, könyvek, lexikonok, szakkönyvek.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka: Puha ceruzák, viasz, zsírkréta, táblakréta, csomagolópapír, rajzlap, változatos színű és alakú, felületű papírok, színes karton. Különböző méretű ecsetek,⁷¹

vízfesték- gomb és jó minőségű tempera- gyurma, gyurmatábla, agyag, gipsz, gyöngyök, bőrök, textil, ragasztók, filc anyag, ollók- balos is – szövőkeret, fonalak, szalagok.

Egyéb eszközök: Korszerű takarító eszközök, kertalakításhoz szerszámok, lombporszívó, virág tálak.

KERESZTÉNY SZELLEMI PROGRAM

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja (a továbbiakban: Alapprogram) a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, Magyarország Alaptörvényének értékeit és Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve – meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból indulunk ki, hogy a gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg; a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be; az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

Országos viszonylatban növekszik, gyarapodik a katolikus oktatási intézmények, így az óvodák száma. Egyre több szülő kívánja gyermekét keresztény szellemben, keresztény környezetben, keresztény erkölcsi normák szerint nevelni. Ez az öröndetes tény növeli az ilyen típusú intézményben szolgáltatást vállalók felelősségét. Hivatásunkat Krisztus tanítását elfogadó emberként végezzük, s így módon az Egyház, a család és a társadalom javát szolgáljuk.

Óvodánk Heves megyében elsőként kezdte meg egyházi fenntartású intézményként működését.

A Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény értelmében óvodánk 2,5-6 éves korosztály neveléséről gondoskodik. Az óvodai nevelésben való részvétel a gyermek 3 éves korától kötelező (igény esetén 2,5 éves kortól felvehető, ha a következő naptári év február 28-ig betölti a 3. életévét) és addig az időpontig tart, ameddig a gyermek a tankötelezettség teljesítését a KT. 6. par. (2) szerint meg nem kezdi. A beiskolázás a tankötelezettségi korhatár figyelembevételével lehet rugalmas. Lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdeményezésre, a döntésre felhatalmazott szervhez benyújtott szülői kérelem alapján

Az óvoda feladata, hogy a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel. Az óvoda a gyermek három éves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelői intézmény.

A társadalmi igényt az jelzi számunkra, hogy Gyöngyös város egész területéről, de a környező településekről is hoznak hozzánk gyermekeket.

Helyi programunk a nevelőtestület által írott program. A programírás során felhasználtuk az óvoda 26 éves működésének tapasztalatait, irodalomként az Irányelvek a katolikus óvodák számára c. kéziratot és az Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel – programot (Dr. Nagy Jenőné – 1997.).

Átdolgozás során figyelembe vettük a 363/2012. (XII. 17.) kormányrendelet utasításait, az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramját.

AZ EGYHÁZI NEVELÉSRE IRÁNYULÓ ALAPELVEI

Az Egyház az emberek üdvösségének szolgálatára irányuló küldetésének megvalósítása során főként azokkal az eszközökkel él, amelyeket maga Jézus Krisztus bízott rá. Fölhasználja azokat az eszközöket is, amelyeket különböző korokban és különböző kultúrákban alkalmaztak arra, hogy természetfölötti céljához közelebb segítsék, és elmozdítsák az emberi személyiség kibontakozását. Az egyház azért hozza létre iskoláit, intézményeit, mert egészen különleges eszközt lát bennük a teljes ember kiforrására. (C.I.C. 794-795. kánon).

A második Vatikáni Zsinat dokumentumai közül különösen a Gravissimum Educationis Momentum kezdetű leszögezi a katolikus nevelés jelentőségét, amikor ezt írja: „Az egyháznak is feladata a nevelés, sajátos okból: először is azért, mert el kell ismernie, hogy nevelésre képes közösség. Legfőképpen pedig azért, mert kötelessége hirdetni az üdvösség útját minden embernek. A hívők számára át kell adni Krisztus életét és állandó szorgoskodással segíteni kell őket, hogy ennek az életnek teljességére eljussanak.”

A katolikus óvoda, iskola része az Egyház üdvözítő küldetésének, különösen a hitre való nevelés területén. Az Egyház a katolikus óvoda, iskola által, mely fölkinálja korunk embereinek a maga nevelési elgondolásait, sajátos módon részt vállal a kulturális párbeszédben, s ezzel elősegíti a valóságos fejlődést, amely az ember személyiségének teljes kibontakozásához vezet.

Amikor a katolikus nevelésről szólunk – Jézus által adott küldetéséről van szó – szükséges megfontolni:

- a Szentírás tanítását, belőle Jézus tanítói és nevelői magatartását, az apostoli küldetést,
- az egyházi törvénykönyv rendelkezéseit,
- a zsinati dokumentumokat és a pápai megnyilatkozásokat,
- apostoli buzdítás: különös feladat ellátására vagyunk meghívva a Jó Isten által,
- evangelizációs feladat,
- a Hit örömeinek lelkendezése a családok felé.

„Újra fel kell fedeznünk a hit útját, hogy egyre világosabban meg tudjuk mutatni a Krisztussal való találkozás örömet és mindig megújuló életerejét” (hittani kongregáció XVI. Benedek Pápa)

TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉS

Óvodánk a Mátra lábánál fekvő település, Gyöngyös város központjától nem messze lévő, lakótelepi és családi házakkal vegyesen övezett területen álló épület.

Az egykori családi házat örökösök nélküli házaspár: Mikhalecz Ferenc és Tuza Terézia végrendeletileg az egyházra hagyta 1910-ben. (Ma is sokan „Mikhalecz – óvoda” –nak neveznek bennünket.).

A ház 1910-1924-ig szegényasszonyok házaként működött. 1924-től a Vincés Nővérek, nehéz sorsú, árva utcagyermek gondozását vették kézbe az épület falai között: élelmet, hajlékot, vigaszt és nevelést adva a rászorulóknak. 1948-ban már óvodai feladatokat ellátó intézmény volt.

A rendek feloszlatása után, 1950. július 3.-án kisajátított épület továbbra is óvodás korú gyermekek nevelését végezte. Az Egri Főegyházmegye képviselőjében a Gyöngyösi Felsővárosi Szent Bertalan Plébánia 1993. szeptember 01.-től a visszakapott épületben az óvodás korú gyermekek keresztény szellemű nevelését tűzte ki feladatául, s ezt a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében valósítja meg.

Az óvodában egységes nevelő munka folyik. Az óvodai nevelés keretében történő személyiség fejlesztés eredményeképpen válik a gyermek alkalmassá arra, hogy iskolai tanulmányait megkezdje.

Három csoportban folyik ez a munka, töretlen érdeklődés mellett 68 kisgyermekkel.

A város egész területéről fogadjuk a keresztény szellemű nevelésre igényt tartó szülők gyermekeit, de környező településekről is járnak hozzánk gyermekek. Vallási, világnézeti beállítottságtól függetlenül körzeti feladatot is ellát az óvoda, a nevelésünket elfogadó családoknak rendelkezésére állunk. A hagyományos óvodai életet a népi és egyházi ünnepkörbe ágyazva szervezzük. A nevelési év kezdetén és végén, védőszentünk ünnepén karácsonykor, valamint farsangkor óvodás szentmisén veszünk részt a gyermekek családjával, nagyobb ünnepek alkalmával meglátogatjuk plébániánk templomát, vagy az egyház képviselői (pap, hitoktató) keresik fel óvodánkat.

A Heves Megyei Kormányhivatal Gyöngyösi Járási Hivatalával kötött közoktatási megállapodás alapján, a város rendezvényein (sport, kulturális események, stb.) részt veszünk. Látogatjuk a kulturális intézmények gyermek-programjait (színház, múzeum, könyvtár). 73

Rendszeres kapcsolatot tartunk városunk és az Egri Főegyházmegye (régio) oktatási intézményeivel.

Vezérelvünk: az emberi és gyermeki értékek keresése, formálása, az Istenszeretet és embertársak szeretete, a társadalmi és vallási kultúra továbbvitele, természeti, társadalmi környezetünk megismerése és védelme, környezettudatos nevelés: Felelősséggel tartozunk a teremtett világért: „A minden általa és érte teremtett.”

Szeretetteljes légkörben, hatékony erkölcsi nevelést szeretnénk nyújtani az óvodánkba hozott gyermekeknek. Egyéniségüket önzetlen keresztény szeretetben szeretnénk megnyitni: legyenek egymással figyelmesek, udvariasak. Készségesen bocsássanak meg egymásnak és tanulják meg elviselni egymás gyarlóságait. A nap minden fázisában a hívő keresztény világnézet megalapozásán, kiteljesedésén munkálkodunk. Legfőbb értéknek a szeretetet tartjuk minden emberi kapcsolatban.

ÓVODÁNK KÜLDETÉSE

Az 1993-as alapítású óvodában jelenleg 3 csoport működik, 6 világi óvodapedagógus irányításával.

Az óvoda pedagógiai hitvallása: a keresztény óvodai nevelés tükrében feladatunknak tekintjük a keresztény értékek követését, a hit csírájának elültetését, a gyermekek személyiségének tiszteletét, őszinte szeretetét.

Nagy súlyt fektetünk a vallásos nevelésre, a jó közösség kialakítására, ahol az egymásért való őszinte tenni akarás mindennapi életünk része. Fontos az óvodában a hagyományok ápolása, a gyermekek egészségének megóvása.

Keresztény nevelési programunk fokozottan kiemeli a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatását, az egészséges életre nevelést, valamint a tehetséggondozást.

Óvodai nevelésünk célja: vallásos és nemzeti kultúránk közvetítése által, a gyermekek érzelmi, szociális és értelmi gazdagítása, képességeinek kibontakoztatása, a keresztény hitélet megalapozása, az élet értékeinek megláttatása és annak megbecsülésére nevelés.

Védőszentünk, illetve óvodánk névadójának kiválasztásánál figyelembe vettük, hogy a Vincés Nővérek által működtetett időkben szegény sorsú, árva gyermekek „menedéke” volt ez az intézmény. Szent Erzsébet, mint a szegények és betegek pártfogója, egyben útmutatónk is a város karitatív tevékenységébe való bekapcsolódásra (GYIV, Karitás, Máltai Szeretetszolgálat). Egyházi óvodánk újraindulásával megközelítőleg egy időben újult meg a városban a Szent Erzsébet templom, amely óvodás miséinknek befogadója lett.

Dolgozóink szellemiségét áthatja János evangéliumának üzenete: „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket, és arra rendelvelek, hogy munkátokkal gyümölcsöt hozzatok: maradandó gyümölcsöt.”

KATOLIKUS GYERMEKKÉP, KATOLIKUS ÓVODAKÉP

Katolikus gyermekkép

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó. Ennek megfelelően a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, szellemi erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak.

A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Az alábbi feladatok módjának, mikéntjének megfogalmazásából rajzolódjon ki a katolikus gyermekkép:

- Keresztény szemlélet hassa át az óvodai nevelés pedagógiai alapelveit.
- Az óvodai nevelés gyermekközpontú, az egész személyiséget fejleszti:
  - megfelelő személyi és tárgyi környezettel,
  - a vallási neveléssel,
  - az egészséges életmód alakításával,
  - a környezettudatos magatartás alakításával,
  - az érzelmi neveléssel,
  - a szocializáció biztosításával,
  - az anyanyelvi neveléssel,
  - az egyéni készségeknek és képességeknek megfelelő, tevékenységbe ágyazott értelmi fejlesztéssel,
  - a testi és lelki szükségletek kielégítésével,
  - óvodánk nem ad helyet az előítéletek kibontakozásának sem társadalmi, sem nemi sem egyéb értelemben,
  - Jézussal való személyes találkozás a Hitben-gyermekmiséken való rendszeres részvétel, templomi énekek, versek a szentmisébe beépítve
  - a Hit örömeinek továbbadása.

Óvodakép:

- Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.
- Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.
- Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).
- Az óvodai nevelésben alapelv, hogy:
  - a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
  - a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
  - az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.
- Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükségletek kielégítéséről; az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmakról, emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

Katolikus óvodakép

A katolikus óvoda a katolikus közoktatási rendszer legelső láncszeme. Szakmailag önálló nevelési intézmény, amely segíti a családi nevelést. Biztosítja az óvodás korú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció. Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Pedagógiai tevékenységrendszerével és tárgyi környezetével hozzájárul a gyermekek környezettudatos magatartásának alakulásához.

Az óvodai nevelésben alapelv:

- a gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi,
- a nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedéseknek a gyermek személyiségéhez és a keresztény értékrendhez kell igazodniuk,
- a nevelés biztosítja az óvodás gyerek számára a szabad játékot, e tevékenységen keresztül lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni képességeinek kibontakoztatását.

Intézményünk azzal válik katolikusá, hogy közösségünk minden tagja valamilyen módon osztozik a katolikus keresztény világlátásban.

Óvodánk feladata a katolikus és hitbeli nevelésben:

- értékek közvetítése.
- alakítsa példamutatóan a növendékek lelkét, szívét.
- segítse megismertetni az Istennel való párbeszédet.
- keresztény elkötelezettség megalapozása.
- tegyen tanúságot hitéről a családok előtt.

A KATOLIKUS ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

A katolikus óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

A hitre nevelés erősítése:

- a katolikus embereszmény, Krisztus mértéke szerinti élet megalapozása,
- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekekben,
- a keresztény családi nevelés folytatásaként a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyermekek által a családba,
- a katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során,
- a Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése,
- a katolikus vallási élet eszközei: Egyház, egyházi év, liturgia, szentek tisztelete,
- a teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, óvás, felelősség, stb.).
- Minden hó 3. vasárnapján szentmise, óvodás dalok (templomi énekek- versek)

Az egészséges életmód alakítása

Célunk: Nyugodt, lelkileg kiegyensúlyozott, testileg egészségesen fejlődő gyermekek nevelése, a tanulási nehézségek kialakulásának megelőzése, az okok megszüntetésére egyéni célok kitűzése, a gyermek fejlettségi szintjének megfelelően az egyéni bánásmód formáinak meghatározása.

Feladat:

- a gyermekek gondozása, testi szükségleteinek figyelembevétele, a gyermek testi fejlődésének elősegítése,
- az egészséges életmódra és életvitelre nevelés,
- az önmagunk és környezetünk esztétikuma iránti igény alakítása,

- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások (környezettudatos magatartás) alakítása,
- egészséges és biztonságos környezet alakítása,
- a megfelelő egészségügyi szokások elsajátíttatása, egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- a mozgásigény figyelembevételével folyamatos testedzés, testi nevelés, prevenció,
- tartózkodás és tevékenység a szabadban,
- az étkezési kultúra alakítása, erősítése,
- korszerű táplálkozás,
- pihenés feltételeinek megteremtése,
- higiénikus szokások, szabályok kialakítása, intimitás tiszteletben tartása,
- megfelelő szakemberek bevonásával speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Ennek érdekében törekszünk gondozottságuk biztosítására, testi szükségleteik kielégítésére, egészségük védelmére, edzettségük feltételeinek megteremtésére, egészséges környezet kialakítására.

A gyermekek fizikai állapotának mérése rendszeresen történik mindhárom csoportban félévente, melynek dokumentálása a csoport naplójában található.

A sajátos nevelési igényű gyermekek speciális fejlesztését a törvényi előírásoknak megfelelően speciális szakember által végzett pedagógiai munka mellett érhetjük el (gyógy pedagógus, logopédus).

Az egyéni képességek megismerése alapján, egyéni bánásmód alkalmazásával történik fejlesztésük.

A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekeknél fokozott óvodai egészségvédelmi, prevenciós munka szükséges.

A befogadási időszakban teendők:

Beíratás után – lehetőleg a tanév megkezdése előtt – a leendő csoportos óvónők családjukban felkeresik az új óvodásokat. Ez kiindulópontja az óvónő és a gyermek közti jó kapcsolat megteremtésének, egymás kölcsönös megismerésének. A meghitt, bizalmon alapuló viszony sok segítséget nyújt az óvodába lépő kisgyerekek gondozási feladatokba történő bevezetésénél, illetve testi sajátosságainak feltárásában.

A kisgyermekkel együtt végzett gondozási teendők során lehetőséget biztosítunk kezdettől fogva a mind teljesebb önállóságra: testápolás, öltözködés, étkezés során. Így alakítjuk ki az egyes testápolási szokások, műveletek sorrendjét. A testápolás gyakoroltatásával a gyermekek tisztaság igényének kialakítását segítjük. A különbségekre tekintettel, egyéni igényük alapján adunk segítséget. A kedvező feltételek biztosításával igyekszünk megőrizni önállósági törekvéseiket. Figyelmüket a részmozzanatok alapos elvégzésére irányítjuk (WC használat, hajápolás, bőrápolás, fogvédelem, orr tisztán tartása).

Az adott csoport életét segítő felnőttek egyetértésben végzik munkájukat.

Az óvodai nevelés feladata a gyermek testi fejlődésének elősegítése.

Ezen belül:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermek testi képességei fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása,

- ha szükséges, megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, óvodapedagógussal együttműködve – különleges gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Odafigyelünk az étvágytalanságra és a folyadékot a szükséges mennyiségben biztosítunk a számukra. A szülőket igyekszünk meggyőzni a többrétegű öltözködés hasznosságáról, a gyermeket pedig fokozatosan hozzászoktatjuk, hogy öltözetüket hőérzetük szerint önállóan változtassák.

Minden évszakban biztosított a kellő mértékű szabad levegőn való tartózkodás, a séta, a játék, a mozgás, hiszen ez növeli a gyermeki szervezet ellenálló képességét. Nyáron pancsolási lehetőséget biztosítunk, nagycsoportban vízhez szoktató foglalkozásokat szervezünk.

Óvodánk udvarának átalakításával igyekszünk ellensúlyozni az óvoda fekvéséből eredő hátrányokat: kedvező talaj burkolat, fából készült mászóakák, mobilizálható sportolási eszközök beszerzése, árnyékot adó növények telepítése.

Az óvodában megbetegedett gyermekek szüleit értesítjük, megérkezéséig a gyermeket ápoljuk. Termék, játékszerek rendszeres takarításával, fertőtlenítésével, folyamatos szellőztetéssel is óvjuk egészségüket.

Kis játszósarkok kialakításával igyekszünk változatos játékkeret biztosítani. A berendezési tárgyak gyermekméretűek. A termeket a dekorációval próbáljuk barátságossá, otthonossá tenni. Ügyelünk annak ízlésformáló jellegére is. A gyermekeket vizuális jelekkel segítjük a tájékozódásban. A felnőttek tájékoztatására hirdetőtábla szolgál.

A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet kialakításával szeretnénk elérni, hogy a kisgyermekek kiegyensúlyozott, szorongásmentes környezetben és ideális körülmények között éljék óvodás éveiket, legideálisabb körülmények között tudjanak felkészülni az iskola, gyermekekkel szemben támasztott fizikai elvárásaira.

Óvodás kor végére:

- teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek,
- a tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat, zsebkendőjüket önállóan használják köhögéskor, tüsszentéskor,
- önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek vizet a kancsóból,
- készségesen használják a kanalat, villát, kést,
- esztétikusan terítnek, higiénikusan étkeznek,
- étkezés közben halkán beszélgetnek,
- teljesen önállóan öltöznek,
- a ruhájukat ki-, begombolják, cipőjüket befűzik, bekötik,
- a ruhájukat esztétikusan, összehajtva a polcukra helyezik,
- a környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani,
- ügyelnek saját külsőjükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésre törekvés.

Érzelmi és erkölcsi nevelés és szocializáció biztosítása

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezért szükséges, hogy

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék;
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Érzelmi nevelés

Küldetésünk a családi életre nevelés, a katolikus értékrend szerinti családmódel kialakítására való törekvés.

Célunk: Hogy az óvodát vonzó, messzire sugárzó színterévé tegyük a benne megvalósuló életnek– kisgyermek és felnőttek számára egyaránt.

Feladatunk:

A családhoz, szülőhöz kapcsolódó érzelmi köteleket kiszélesítjük az óvodai életre, az óvoda dolgozóira, gyermektársakra. Segítsük a gyermekeket a közösségi életre való átállásban, előkészítve, a gyermek alkalmassá válik arra, hogy iskolai tanulmányait megkezdje.

A keresztény testvériség, felebarátság élményét ebben a közösségben éli meg először a kisgyermek, felhasználva az otthonról hozott mintákat. Ebben a keresztény óvodai közösségben folyó élet-mintát, értékrendet tár a gyermek elé.

Nagyfokú körültekintéssel végezzük a beszoktatást. Igyekszünk a lehető legnyugodtabb légkört megteremteni a beilleszkedéshez. Ebbe, a kisgyermek egyéniségéhez mérten és időtartamban bevonjuk a szülőket is. A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek szüleinél ezt fokozottan érvényesítjük. A befogadási időszakban valamint az óvodai élet időszaka alatt az óvodapedagógus, mint a gyermekközösség vezetője, a belőle áradó szeretet által vonzza magához a gyermekeket. Tehát az óvónő tudását és hitét elsősorban érzelmein keresztül közvetíti.

Tiszteletben tartjuk a gyermekek személyiségét, mivel Isten mindannyiunkat különbözőnek teremtett. Problémás helyzetben a gyermekek közti konfliktusok megoldásában értően segítünk. Éreztetjük a gyermekekkel, hogy nem őt ítéljük el hibás tettéért, hanem az adott cselekedetét. A megbocsátani tudás keresztény erény. Mindezek által is testvéri szeretetre neveljük az óvodás gyermekeket. Családi, szeretetteljes légkörben alakul a gyermek érzelmi kötődése társaihoz, felnőttekhez egyaránt.

Az óvoda épületében biztosított szabad mozgástér is fokozza az otthonosság érzetét, továbbá, hogy személyes tárgyaikat maguk helyezhetik el polcukon.

A gyermeki identitás erősítése egyedi vonások figyelembe vételével „intervenció”-befogadás.

A nevelés legfontosabb értéke: a konstruktív életvezetésre nevelés - akkor az egyénben az alábbi tulajdonságok kiépülésére törekszik nevelésünk:

- probléma érzékeny, nyitott, kíváncsi, sikerorientált, döntőképes,
- kitartó, önálló, próbálkozó, a megismerés, a felfedezés, a tudás vágya hajta,
- önbizalma, sikerélménye van, kudarcot elviseli, új próbálkozásra képes,
- önmaga megvalósítására törekszik,
- gondolatait kifejezi és megérteti mással is.

Óvodás kor végére: A gyermekek egymást kölcsönösen tiszteletben tartják, baráti kapcsolatok alakulnak. Képesek kisebb és nagyobb közösségekben együtt játszani, alkalmazkodni egymáshoz. Játék során kerülik az árulkodást, örülnek egymás eredményének, sikerének. Érvényesül egyéniségük, képessé válnak értékes vonásaik kibontakozására. Egymás eltérő tulajdonságait tiszteletben tartják.

Erkölcsei nevelés, közösségi nevelés

- a teremtő Isten gondoskodásának megélése,
- a gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt kapcsolatának pozitív attitűdje,
- a gyermeki jellem alakítása,
- türelem, szociális érzékenység, szolidaritás, igazságosság formálása,
- az érzelmek megjelenítésének formái, önkifejező és önérvényesítő törekvések segítése,
- a bizalom, szeretet, féls, félelem kifejezése,
- az önfegyelem, fegyelem, udvariasság elsajátíttatása,
- szokás- és normarendszer megalapozása,
- szocializáció, társadalmi elvárások tudatosítása, a különbözőség elfogadása és tisztelete,
- hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, nehezen szocializálható valamint kiemelkedő képességű gyermekek elfogadó szeretete, szükség esetén segítése megfelelő szakemberek közreműködésével,
- a természetes társas kapcsolatok alakítása, segítése,
- hagyományaink ápolása, jeles napok feldolgozása, a szülőföldhöz való kötődés alapozása, az egyházi, világi ünnepek megélése.

Szocializáció

Célunk: A gyermeki nyitottságra építve, a közös élményekben, a közös tevékenységek gyakorlása által a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak alakítása.

Feladat:

A negatív jellemvonások elhalványítása által és az odaadó, önzetlen cselekedetek megerősítésével a magatartás akarati vezéreltségének fejlesztése, kiegyensúlyozott, szeretettelgi légkör vegye körül az óvodáskorú gyermeket.

Nagyfokú körültekintéssel lehetőséget biztosítunk a gyermekeknek az óvoda dolgozóival való kapcsolatteremtésre, ismerkedésre. Az egyéni bánásmód elvének fokozott alkalmazásával a szociálisan hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek az óvodai életre való beilleszkedésnek pozitív befolyásolása.

Az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze. Az óvoda segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését és engedjen teret önérvényesítő törekvéseinek. Lehetőséget teremtünk a különbözőségek elfogadására.

Célunk eléréséhez változatos tevékenységeket igyekszünk biztosítani. Az egyes munkafolyamatok előkészítésébe, kivitelezésébe bevonjuk a gyermekeket is. Az óvónő bekapcsolódik a játékba. Együtt játszunk a gyermekekkel, lehetőséget biztosítunk egyéni kapcsolatteremtő tempójuk érvényesítésére. Rendezvények, ünnepélyek alkalmával bevonjuk a dajkákat, konyhai dolgozókat is, együtt ünnepelünk, esetleg más csoportot, óvónőket látunk vendégül. Szeretettel, érdeklődéssel vesszük körül a félénkebb, visszahúzódóbb gyermekeket. Igyekszünk meglátni és megláttatni a gyermekekkel is mindenkiben az értékesebb személyiségvonásokat. Szokássá alakítjuk bántás esetén a bocsánatkérést, bajban egymás vizsgálatát már a kiscsoportos korban. Névnapot, születésnapot megünnepeljük, beteg csoporttársnak rajzot, kisebb ajándékot küldünk, érdeklődünk felőle. Az óvodai élet szervezésével segítjük a gyermek erkölcsi tulajdonságainak fejlődését, szokás- és normarendszerének megalapozását.

A gyermekek biztonságérzetét erősíti a felnőttek egymáshoz való szeretetteljes viszonya is, hasonlóképpen a szülőkkel kialakított partnerkapcsolat is. A felnőtt-gyermek érzelmi viszonyban a kedvező hatást példaadással is formáljuk. Elvárásainkat érthetően adjuk a gyermekek

tudtára, azok teljesülését következetesen figyelemmel kísérjük. Fokozatosan eljutunk a közösségi élet szabályainak kialakulásához. Közben a gyermek megismeri saját helyét, szerepét, feladatait és így érdeklődéssel tud bekapcsolódni a közösség életébe, munkájába. Megismeri szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja. Gyermek magatartás alakulása szempontjából modellértékű az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja, viselkedése.

Minden egyes gyermek számára olyan lehetőségeket kell biztosítani, amelyben:

- problémahelyzetek adódnak a mindennapi életből,
- a döntés, próbálkozás, az önállóság lehetősége biztosított,
- a sikerélményhez való jutás, a kudarc, a tévedés is átélhető legyen,
- elmélyedhessen, próbára tehesse kitartását,
- abban fejlődhessen, ami számára a leginkább vonzó.

Számítani kell a különböző fejlettségű, képességű, különböző fejlődési tempójú gyermekek jelenlétére, vagyis a „másság” sokaságának jelenlétére és az ő fejlődésük jelenlétére.

A fejlődés elősegítése az önfejlődés biztosításával, elősegítésével történhet:

- az indirekt irányítással,
- a fejlődés lehetőségeinek biztosításával, a feltételek megteremtésével, a választás lehetőségével.

Ügyelünk arra, hogy beszédkultúránk és viselkedéskultúránk is közvetítse a keresztény értékeket a gyermekek felé. Példaadásunk e területen is jelentős formáló tényező. Kapcsolatok erősítését szolgálják meghitt beszélgetések, egymás kölcsönös megbecsülése, kompromisszumra törekvés, egymás iránti figyelem, türelem. Lehetőséget adunk önálló döntések meghozatalára életkori szinten és értékelő elemzésekre, ezáltal formálva a gyermekekben a felelősséget, az értékrend alakulását.

Óvodás kor végén: Az óvodai szokásrend alapján képesek feladatok önálló kivitelezésére önmaguk és mások érdekében egyaránt. Viselkedésükben érvényesül az önfegyelm, kitartás, segítőkészség, figyelmesség. Megbecsülik a közvetlen és tágabb természeti és társadalmi környezetükben fellelhető értékeket.

Az anyanyelvi fejlesztés és nevelés megvalósítása

- Ez valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósuló feladat,
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés,
- Beszélő és meghallgatni tudó környezet alakítása szabályközvetítéssel, az óvodai nevelői tevékenység egészében jelen van
- Az óvoda nevelőközösségének mintaadó beszédkultúrája,
- A gyermekek kommunikációra ösztönzése, metakommunikáció fejlesztése,
- A tapasztalatok, élmények verbális kifejezésére nevelés,
- Az anyanyelvi nevelés céljának, feladatának, tartalmának, módszerének, eszközének megfogalmazása.
- közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére törekvés
- a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, valamint meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermekeknek változatos tevékenységeket.

- Spontán szerzett tapasztalatok, ismeretek tapasztalati úton történő bővítése, rendszerezése,

- Gyakorlás különböző tevékenységekben és élethelyzetekben az életkori sajátosságokra és tapasztalatokra, élményekre építve,
- Tevékenységeken keresztül az érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, fejlesztése,
- Az egyéni fejlődési ütemnek megfelelően az ismeretek, jártasságok, készségek alapozása.

Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése

A mindenkori érvényben lévő alapító okirat szerint történik.

Óvodánkba fogadunk olyan sajátos nevelési igényű gyermekeket is, akiknél a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján:

- beszédfogyatékoság, diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, iskolai készségek kevert zavara, az iskolai készségek nem meghatározott fejlődési zavara, kevert specifikus fejlődési zavarok, az aktivitás és figyelem zavarai állnak fenn.

A gyermekek ellátásához a szükséges feltételek részben rendelkezésünkre állnak, részben a speciális igény felmerülésekor biztosításra kerülnek a szakértői és rehabilitációs bizottság, illetve egyéb erre képesített szakember szakvéleménye alapján.

Az óvodai csoportba maximum 10 % az SNI-is gyermekek létszáma.

A gyermekekről készült szakvélemény figyelembe vételével korrekcióra, korrigáló nevelésre van szükségünk, melynek menete:

- anamnézis (előzmények feltárása),
- egyéni korrekciós terv kidolgozása,
- fejlődést biztosító felzárkóztató nevelés.

A problematikus gyermekek nevelésénél mindig:

- egyedi tervezést, elemzést,
- szakmai összefogást (gyógypedagógus-logopédus és óvodapedagógus),
- konzultációt alkalmazunk.

Célunk: Az inkluzív pedagógiai szemlélet érvényre juttatása. Az óvodai nevelésünk befogadó, gyermekközpontú. A gyermeki személyiség kibontakozására törekvés, sokoldalú, harmonikus fejlődés segítése, mely biztosítja minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést az életkori, egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével. A gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének, személyisége teljes kibontakozásának támogatásával az iskolai beilleszkedés közvetett elősegítése.

Munkánkat szeretettel, alapos felkészüléssel, következetesen, kitartással végezzük, hiszen korrigáló nevelésünk gyökeres, a személyiség egészére ható újranevelés része.

Olyan környezetet biztosítunk, amely elfogadja a sérült kisgyermeket és segíti a harmonikus személyiségfejlődését. Igyekszünk a fejlesztést úgy megvalósítani a megfelelő területeken, hogy a gyermeket ne terhelje túl. A fogyatékos gyermek iránti elvárást fogyatékoságának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg. Terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága befolyásolja. Ezek a gyermekek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre lehetnek képesek, ennek felismerése és gondozása kiemelt feladatot jelen számunkra.

Az inkluzív integrált nevelés folyamatában a szociális-lokális integráció formáját alkalmazzuk, mely a nevelő-oktató munkánk során sérülés specifikus módszerek és technikák szakszerű megválasztását és alkalmazását kívánja. Arra törekszünk, hogy a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével bővüljenek a kompenzációs lehetőségek. Ennek érdekében mindig csak annyi segítséget adunk a gyermeknek, hogy önállóan tudjon cselekedni.

A fejlesztés céljait mindig a gyógypedagógiai - orvosi – pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslatára építjük. A multiszenzoriális fejlesztés magába foglalja a vizuális,

akusztikus, taktilis mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek fejlesztését.

Az intézményben korrekciót és fejlesztést végző szakember:

- logopédus-gyógypedagógus megbízási szerződéssel,
- az intézményben a szakemberrel történő konzultációk havi rendszerességgel valósulnak meg.

Terápiánk főbb alapelvei:

A biztonságérzet kialakítása, bizalom, elfogadás, játékoság, a gyermek meglévő készségeinek szem előtt tartása, a dicséret, biztatás, a gyermek speciális szükségletének folyamatos figyelemmel kísérése és támogatása.

Terápiás módszereink:

- a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni szükségleteihez igazodó különleges gondozási feladatok ellátása,
- a kommunikáció és elemi szociális viselkedési problémák kezelése,
- fejlődésbeli elmaradások korrekciója, korai elemi készségek, kognitív funkciók alakítása.

A játékoság a fő alapelv, az indirekt közelítés, a kellemes együttlét és a motiváló helyzetek megteremtése. A játéktevékenység során megfigyelhető a gyermek fejlettségi szintje, valamint az érzelmi állapot. A játékok menetét és eszközkészletét gondosan megtervezzük, hogy a játék céljának elérése mindvégig szem előtt legyen.

Céljaink elérése érdekében az új módszereket és lehetőségeket figyelemmel kísérjük, beillesztjük fejlesztő munkánkba, pontosabb differenciál- és folyamatdiagnosztikát alkalmazunk, hatékonyabb és gyakoribb kapcsolatot tartunk a szülőkkel és a gyermeket nevelő- fejlesztő kollégákkal.

Az egyéni korrekciós terv értékelése négyhavonta történik. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait, az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

Tehetséges gyermekek:

A gyermekek változatos tevékenységeik végzése során megmutatkoznak kiemelkedő adottságaik. A tehetséget is a teljesítményben ismerhetjük meg ezért fontos, hogy odafigyeljünk és felismerjük az átlagtól eltérő képességeket, pl. kiemelkedő emlékezet, képzelet, szokatlan kérdések, jó kézügyesség, ügyes mozgás, jó kifejező készség stb.

A tehetséges gyermekekkel egyénileg is foglalkozunk, biztosítva ezzel a további kibontakozásukat. Fejlődésükhöz biztosítjuk:

- a feltételeket: időt, megfelelő helyet, nyugodt elfogadó légkört, segítjük érdeklődésüknek kielégítését (képes könyvek stb.),
- megfelelő tevékenységeket, amely az adottságok kibontakozását segíti. PL. rajz, vers és mese versenyen, előadásokon való részvétel (templomi szereplés).

Fejlesztő munkánk irányai:

Nevelő és fejlesztő munkánk során segítünk a gyermeknek feldolgozni és megérteni a teremtett világot a gyermekekhez közel álló tevékenységeken keresztül. Az emberi környezet nyújtotta információt a játékokban, mesékben, szerepekben, családi és közösségi eseményekben való részvételen keresztül. A logika és matematika világát játékos szituációkban, mérésen, összehasonlításon, számoláson, sorba rakáson, válogatáson és csoportosításon keresztül.

A KATOLIKUS ÓVODAI NEVELÉS CÉLJAI

- Vallásos és nemzeti kultúránk közvetítése által a gyermekek érzelmi, szociális és értelmi gazdagítása, képességek kibontakoztatása, melyek biztosítják a gyermekek személyiségének a fejlődését illetve közösségi életre történő felkészítését a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztését, fejlődésének segítését.
- Szeretetteljes légkörben érzelmi biztonság megteremtése. A gyermekek mindenkifelett álló érdeke: a gyermek szükségleteinek kielégítése.
- Inkluzív nevelés, befogadó pedagógia, segítő attitűd.
- Feltétel nélküli szeretetre, kölcsönös tiszteletadásra nevelés.
- Hit felébresztése, keresztény hitélet megalapozása és az istenkép kialakítása a kisgyermekben.
- Az élet értékeinek megláttatása, felfedeztetése és annak megbecsülésére nevelés.
- Keresztény kultúránk és magyarságunk hagyományainak feltárása az ünnepek üzenete által.
- A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, a családi, a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.
- Nemzeti ünnepeink megünneplése, a nemzeti jelképek megismertetése, a hazaszeretet elültetése a gyermeki lélekben fokozott hangsúlyt kap.
- Az óvodai nevelésben a folyamatosan és fokozatosan alkalmazott komplex pedagógiai hatásrendszer a gyermek szükségleteihez, képességeihez igazodik, elősegítve az iskola kezdéshez szükséges érettség kialakulását.

AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekeknek.

A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

AZ ÓVODA CSOPORTSZERKEZETE:

Az óvoda csoportszerkezetének kialakításakor figyelembe vesszük a gyermekek személyiségét, a szülők igényét. Továbbá jelentős tényező még: az óvoda adottságai, hagyományaink és a nevelőtestület beállítottsága. Mind ezek egybevetésével csoportjainkat azonos életkor alapján szervezzük, tehát homogén csoportokat működtetünk.

Tevékenységünk egyaránt kivitelezhető homogén és heterogén csoportszerkezeti formában. A nevelőtestület elismeri mindkét változat előnyeit, de nagyobb gyakorlata valamennyiünknek

tiszta életkorú csoportokban van. Így is fellelhető csoportokon belül 1-1,5 éves korkülönbség a gyermekek között, vagyis szűkebb intervallumban jelen van a vegyes csoport jelleg is. Szembetűnően jelentkeznek az eltérések a homogén csoportokban az egyes gyermekek fejlettségét illetően: könnyebben felismerhetők a lemaradás jelei, illetve a kiugró teljesítmények. Tapasztalataink szerint a szülők is ezt a formát igénylik, több bizalommal vannak az azonos életkorú csoportokkal.

Mindemellett igyekszünk érvényesíteni a felmenő rendszert a nevelési folyamatban. Meggyőződésünk, hogy a 3 év során megismerve az egyéni sajátosságokat, az egyes gyermekek képességét, valóban testre, személyre szabott korrekció tervezhető a nevelő-oktató munkában. Az elvünk, hogy egy-egy gyermek az adott csoporttal járjon 3 éven keresztül, s ha bármilyen megfontolásból (lemaradás, tanácsadói szakvélemény, szülői kérés) további óvodai nevelés válik szükségessé, ekkor, immáron nagycsoportosként ismétljen évet és változtasson nevelőt. Ebben a korban fejlettségüknél fogva érettebbek is az óvónőváltásra. A közösség szempontjából is hasznosabb, ha viszonylag stabil összetételű csoport több éven át nevelődik együtt, sőt a tanulási eredményekre is kedvező hatással lehet.

Egyébként a csoportok kialakítására vonatkozó minden döntést, a gyermekre vonatkozó egyéni mérlegelés előz meg. Beiratkozások, illetve a felvételi döntés után, de még a nyári leállás előtt, a nevelőtestülettel kialakítjuk a következő tanév csoportösszetételét.

A KATOLIKUS ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja. A napirend kialakításánál ügyelünk a tevékenységek közti átmenet zökkenőmentessé tételére, a tömeges vonulások és holtidő mérséklésére, elkerülésére, a rugalmas lebonnyolításra. Az épület sajátosságaiból eredően bizonyos mértékben előfordul. Az egyes tevékenységek egymásra épülnek, a jelzett időkereteken belül az egyes csoportoknak szükséges időben alkalmazkodni egymáshoz. (pl. 1 közös mosdó van).

Óvodánk alap napirendje:

6.00-10.00

Játék a csoportszobában

- játékba integrált tervszerű kötetlen és tervszerű kötött egyéni és mikrocsoportos tevékenységek
- rajz, mintázás, festés, kézimunka
- mozgás
- ének, zene, énekes játék, tánc
- környezet megismerésére, külső világ tevékeny megismerésére irányuló élmények, matematikai tartalmú tapasztalatok megbeszélése, rendszerezése-
- részképességek fejlesztése, egyéni bánásmód, felzárkóztatás
- gondozási, testápolási teendők
- tízórai, naposi teendők
- verselés, mesélés, dramatikus játékok
- hit felé növelő elmélkedés, játékos beszélgetés

10.00-11.30

Játék a szabadban

- helyszíni megfigyelés, séta
- énekes játékok
- sport-játékok, mozgás, levegőzés
- kertápolás, udvarrendezés, munkajellegű tevékenység

11.30-13.00

Ebéd, testápolási teendők

13.00-14.45

Mesehallgatás, ima, pihenés, alvás

14.45-15.30

Gondozási, testápolási teendők, uzsonnázás

15.30-17.30

Játék a csoportszobában (esetleg udvaron)

- együttes vagy egyéni játék
- választott tehetséggondozó foglalkozások

Ezen tevékenységek időtartama érdeklődéstől, figyelmük tartamától, valamint a gyermekek életkorától függően változó.

3-4 éves korban:	5-10 perc
4-5 éves korban:	10-15, 15-20 perc
5-6-7 (8) éves korban:	15-20, 30-35 perc

Tervszerű kötetlen:

- Ének, zene, énekes játékok, tánc
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- Külső világ tevékeny megismerése-matematikai tartalmú tapasztalatszerzés
- Verselés, mesélés
- Hit fele növelő elmélkedések

Tervszerű kötött: Mozgás

AZ INTÉZMÉNY KAPCSOLATAI

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg.

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények), és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

Gyöngyös-Felsővárosi Szent Bertalan főplébánia

Az óvodás gyermekek hit felé nevelése terén sok segítséget, támogatást kapunk. A Plébános atyát nevelési értekezletre, szülői értekezletre, lelkipraktör vezetésére meghívjuk, továbbá az óvoda ünnepeire, rendezvényeire is. Kérésre óvodás misét mondanak.

Fenntartó

A Bazilikában megtartott óvoda-iskola nap ünnepi szentmisén való részvétel minden tanévben.

Óvoda-család

Az egyes gyermekek alaposabb megismerése és a nevelőmunka hatékonysága érdekében családlátogatást végzünk. Legalább egy alkalommal minden gyermeket felkeresünk otthonában, de a gyermekek érdekei szerint szükség esetén több alkalommal is. Ezek a látogatások segítik a meghitt óvónő-gyermek viszony alakulását, de a család és az óvoda nevelési céljainak kölcsönös megismerését is. További formái a kapcsolattartásnak: szülői értekezlet – negyedévente, fogadóóra havonta, nyílt napok-munkaterv szerint, munka délutánok- alkalomhoz kapcsolódva, illetve alkalmi megbeszélések.

Szülői közösség – SZMK

Az óvodai SZMK választmány tevékenysége során az óvodába járó valamennyi gyermek, illetve szüleinek érdekképviseletét látja el. Feladata: a megfelelő kapcsolat kialakítása a gyermekek

érdekében a szülők és az intézmény között. Valamennyi csoport 1 – 1 szülőt (SZMK tagot) delegál a választmányba, akik maguk közül választanak elnököt. Ez minden tanév első szülői értekezletén történik. A választmány megbízatása tanévre szól. Tevékenységüket tanévre szóló munkaterv alapján végzik: Közvetlen kapcsolatot tartanak a csoportos óvónőkkel. Munkaterv alapján az intézményvezető évente legalább 3 alkalommal információt cserél a választmánnyal. Az SZMK joga figyelemmel kíséri a gyermeki jogok érvényesülését, pedagógiai munka eredményességét, megállapításairól tájékoztatjuk a Fenntartót és a nevelő testületet. A gyermekek nagyobb csoportját érintő kérdésekben tájékoztatást kérhet a nevelési-oktatási intézmény vezetőitől, az e körbe tartozó ügyek tárgyalásakor képviselője tanácskozási joggal vehet részt a nevelőtestületi értekezleten.

Óvoda – iskola

Az óvodai szakvélemény elkészítésének időszakában a város iskoláinak (leendő elsős nevelők) az óvoda meghívására eljönnek a nagycsoportosok szülői értekezletére, hogy a szülők érdeklődésére tájékoztatást adjanak iskolájukról. Ekkor lehetőség adódik, hogy az óvodai és iskolai nevelők tapasztalatot cseréljenek elvárásaikról, problémáikról a gyermekek érdekében. Tavasszal a nagycsoportos óvodások ellátogatnak 1 – 2 közeli iskolába a látogatás céljának előzetes egyeztetése alapján.

Legközelebbi kapcsolatunk a II. Rákóczi Ferenc Katolikus Általános Iskolával van. A zeneiskola tára tart zeneóvodás foglalkozást. Hagyományyá váló jótékonyági hangversenyen részt vesznek óvodánk nagycsoportosai, zeneiskola növendékei és tanárai.

Heves Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Gyöngyösi Tagintézménye

Előzetes írásbeli felterjesztés és időpont egyeztetés alapján, a gyermekek szüleinek hozzájárulásával a Tanácsadó elvégzi a kért vizsgálatot a gyermekeken (csoportba sorolás, iskolaérettség, nevelési problémák) és írásban tájékoztatást ad a vizsgálat eredményéről szülőnek, óvodának, esetleg javaslatot tesz a megoldási módra. Az Önkormányzat által szervezett fórumokon kölcsönös tapasztalatcserére is alkalom adódik.

Évenként egy alkalommal - a gyermekek beiskolázása előtti időszakban - a Nevelési Tanácsadóból meghívott pedagógus tájékoztatást nyújt a szülőknél, szülői értekezlet keretében, az iskolaérettség kritériumairól.

Heves Megyei Kormányhivatal Gyöngyösi Járási Hivatala-Hatvani Tankerületi Központ

Pedagógiával foglalkozó rendezvényeikre, valamint az óvodavezetők megbeszéléseire rendszeresen meghívást kap intézményünk. Hasonlóképpen ünnepi vagy kulturális, sportrendezvényekre is.

A gyermekek érdekvédelmében is tervszerű, rendszeres a kapcsolattartás. Évente jelentést készítünk az Önkormányzat felé az intézményünkbe járó hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekekről.

Azon gyermekeket, akiket a Jegyző nyilvántartásba vesz és rendszeres nevelési támogatást kapnak – azon rászoruló gyermekek ingyenes étkezési támogatásban részesülnek intézményünkben.

A szülők által benyújtott térítési díj támogatási kérelmet tanév elején összesítjük és továbbítjuk az Önkormányzat Szociális Igazgatóságának, mely kérelmek alapján megállapított kedvezményben részesülnek a rászoruló családok.

A tanköteles korú gyermekek igazolatlan hiányzását a város Jegyzőjének jelentjük.

A pályázati projekt felelőse intézményünk felé rendszeres tájékoztatást nyújt a pályázati kiírásokról, lehetőségekről a mindenkori vezető és helyettese számára.

Városi Logopédia

Tanév elején egy logopédus egyenként meghallgatja a gyermekeket a szülők hozzájárulásával és szükség szerint javaslatot tesz beszédjavító foglalkozásra a rászoruló gyermekek szüleinek, ezeken a foglalkozásokon a gyermekek a megye által biztosított ellátásban részesülnek.

Gyermekjóléti szolgáltatás

A személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat – különösen indokolt esetben- a Családsegítő Központtal kapcsolatot tartva, rajtuk keresztül kezdeményezzük, illetve, velük együttműködve egymás munkáját segítjük.

Védőnő, fogorvos

Évente két alkalommal a védőnő elvégzi az óvodás gyermekek egészségügyi szűrését, valamint a tanköteles korúak iskolaérettségi vizsgálatát. A szülők kérésére egyszer egy évben szülői értekezletet tart. Évente egyszer szűrővizsgálatot tart a fogorvos. A védőnő a szülők által feltett kérdésekre, szülői értekezlet keretén belül, kötetlen beszélgetés formájában, választ ad évente 1-2 alkalommal.

Óvodák, iskolák

Városi szintű rendezvényekre kölcsönösen tartanak kapcsolatot az óvodák. Az iskolák nevelői fórumon ismertetik iskolájukat tél végén a szülőkkel. Májusban gyermekekkel látogatunk el az iskolába.

Katolikus Pedagógiai Intézet és Megyei Pedagógiai Intézet

Rendezvényekről rendszeresen tájékoztatnak, szaktanácsadó szolgálata helyi képviselője készségesen segíti, támogatja munkánkat. Továbbképzéseiket látogatjuk.

Régió oktatási intézményei

Jelentős eseményekről tájékoztatjuk egymást, kölcsönösen képviseltetjük magunkat ünnepségeken, szakmai megbeszélésen.

Kolping Oktatási Központ

Rendezvények céljára szükség szerint a színháztermet megkapjuk. Időnként élelmiszer és játék adományt kapunk. Az általuk szervezett gyermek rendezvényekre ellátogatunk.

Művelődési Központ

Jelentősebb rendezvényekről rendszeresen tájékoztatást kapunk meghívások formájában: színházi és bábelőadások, zenés gyermekműsorok. Ezeknek rendszeres látogatói vagyunk. Kiállításokon, rajzpályázatokon a kiírás alapján gyermekmunkákkal részt veszünk. Városi szintű felnőtt rendezvényeken a dolgozók is megjelennek.

Mátra Múzeum

A természet szeretetére nevelésnek és a lakóhelyünk alapos megismertetésének egyik legjobb lehetősége kínálkozik a múzeum természeti és helytörténeti kiállításának megmutatásával. Korcsoportonként a három év alatt mind alaposabb megfigyeléseket tehetnek a gyermekek. Óvodásoknak szóló felhívásokra, pályázatokra a gyermekek aktivizálásával válaszolunk.

Könyvtár

Az évenként visszatérő, rendszeres könyvtárlátogatással szeretnénk megismertetni a gyermekekkel a könyvtár működésének értelmét, a könyvek elérhetőségét. Az olvasóvá nevelés útján cél a könyvek megszerettetése, felfedeztetése. Részt veszünk a könyvtár által meghirdetett mesemondó versenyeken és a könyvtárosok bevonásával ünnepi hangulatú irodalmi foglalkozásokat is vezetünk a könyvtárban, fokozva az irodalmi élménynyújtást.

A KATOLIKUS ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

Az óvodás korú gyermek alapvető tevékenységének tekintjük a játékot. A játék áthatja az óvodai nevelésünk egész folyamatát, a gyermekek minden tevékenysége a játékból nő ki és oda tér vissza.

Ebből az alaptételből kiindulva az óvoda napirendjét, szokásrendjét úgy alakítjuk, hogy a játék legoptimálisabb feltételei adottak legyenek a kisgyermekeknek. Kiegyensúlyozott, nyugodt légkörben, játékában elmerülve biztonságban érezze magát. Játéka közben igyekszünk őt megismerni és bizalmukat - mely végig kíséri az óvodás éveket - kiérdemelni.

A játék tehát, mint az óvodás korú gyermek alaptevékenysége olyan lehetőséget jelent az óvónő számára, amit tudatosan felhasználhat a gyermek fejlesztése érdekében: társakkal való kapcsolatteremtés, játékon belüli önállóság, kezdeményezőkézség kibontakoztatása, beszédkészsége fejlesztése, de általában az ismeretek közvetítése céljából.

Mivel a játék és tanulás szorosan összekapcsolódik ebben a korban és játék közben szinte észrevétlenül sajátít el ismereteket, ezért a játékot az óvodai tanulás legfontosabb színterének tekintjük.

A közvetlen környezet folyamatos megismerése, többoldalú tapasztalatszerzés központi kérdése a tanulási folyamatnak. Szeretnénk elérni, hogy örömmel és önként vegyenek részt ebben a folyamatban. Ezért a feladatokat, követelményeket az egyéni teljesítőképességükhöz mérten állítjuk. A nevelés egészén belül a tanulás a tervszerű, kötetlen foglalkozások, beszélgetések, séták formájában megoldhatók a napirend bármely mozzanatában.

Kötelező tevékenység:

- mozgás,
- torna.

Tervszerű, kötetlen formában zajló tevékenységformák:

- a rajzolás festés, mintázás, kézimunka
- az ének, zene, énekes játék, tánc
- a külső világ tevékeny megismerése-matematika tartalmú tapasztalatok a verselés, mesélés
- a hit felé növelő elmélkedések ideje, mivel mindkettő sajátosság, meghitt légkört igényel.

Hitéleti nevelés

A hit Isten ajándéka. A katolikus embereszmény, a katolikus értékrend csakis ez által alakulhat ki gyermekeinkben. Hároméves kortól kezdve a gyermek már képes rácsodálkozni a teremtett világra, érdeklődik, elkezdődhet a vallásos neveléssel párhuzamosan az ismeretek átadása is, de ez csak alkalomszerűen, váratlan, spontán adódó vagy tudatosan előidézett helyzetekben.

Hitre nevelésünk célja a katolikus embereszmény kialakítása, a Krisztus mértéke szerinti élet megalapozása. Ennek érdekében feladataink:

- Személyes példa, a gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodában dolgozók kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.
- A megfelelő köszönési mód kialakítása.
- A szeretetteljes imádságos légkörben megéreztetni Isten szeretetét, tapasztalják meg a gyermekek a Jézusi szeretetét – alakuljon ki bennük az alapvető hitkézség.
- A vallásos élményekkel vallási érzelmeiket ébresztgetjük, erősítjük. Bátran szólítsák meg a Mennyei Atyát, örömmel imádkozzanak mindennap.
- Az erkölcsi tulajdonságok megalapozása, kialakítása (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, akarat), a biztonságérzet erősítése (feltétel nélküli szeretet, elfogadottság, bizalom élménye).
- Templomlátogatás során ismerkedjenek a liturgia eszközeivel, a helyes viselkedési szokásokkal.
- Szívesen látogassanak templomba, családjukkal is. A szentmiséken az összetartozás élménye. Érezzék át, hogy mindannyian Isten nagy családjához tartozunk, és Jézusban egymás testvérei vagyunk.
- Iskolába lépés idején a hit tovább élése. A csoportokban éves terv tartalmazza a

megfogalmazott feladatokkal kapcsolatos teendőket, a mindennapos elcsendesedések, lelki percek, beszélgetések anyagát, tartalmát.

A hitre nevelés- mely átszövi az óvodai élet egészét- tevékenységi formái:

- A csoportban dolgozó óvónők kezdeményezik, irányítják ezeket, illetve a kiscsoportban heti egy, míg a két nagyobb csoportban heti két alkalommal hitoktatók foglalkoznak a gyerekekkel. Játékos hittan foglalkozás heti két alkalommal – 20-25 perc, a két nagyobb csoportban, imádságok, vallásos dalok tanulása. Lelki percek naponta – 5-10 perc.
- Rendszeresen biztosítjuk a feltételeket, megteremtjük a lehetőségeket a Képes Biblia és vallásos témájú könyvek nézegetésére, kezdeményezünk beszélgetéseket, a gyermekeket érintő, érdeklő témában vallásos tárgyú kirakók, színezők, szabályjátékok, jól ismert bibliai történetek dramatizálása.
- Étkezések, alvás előtti áldáskérés, hálaadás a köszönési mód elsajátítása tevékenységekben megvalósuló tanulás. Templomlátogatások, gyermekmiséken való részvétel. Közös ünneplések az ünnepekre készülve jócselekedetek gyűjtése. Ajándékkészítés.

Az óvoda missziós feladatai:

- a családok bekapcsolása az egyházközség életébe,
- a közös imádság, a közös munka és a közös szórakozás, amely megtartó erő.

A JÁTÉK

A játék szerepe a fejlődésben: a játék a kisgyermek legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék a szabad képzelettársításokat követő szabad játékfolyamat- kisgyermek elemi, pszichikus szükséglete, melyek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tapasztalt benyomásait játékban tagolja. Így válik a játék élményt adó, kiemelt jelentőségű tájékozódó tevékenységgé. A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt, a szülő és a keresztény óvodapedagógus. A pedagógus utánozható mintát ad a játék tevékenységekhez, majd amikor már szabad játékfolyamat alakul ki, bevonható társ marad, illetve segítőtve, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad.

A felnőtt teszi lehetővé játékkapcsolatok kialakulását is.

- A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt,
- eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz,
- a szimbolikus játékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.
- A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék
- kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti
- együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.
- Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését. A játék kiemelt jelentősége az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységsszervezésben is megmutatkozik.

A játék célja:

- Felszabadult, a külvilágból szerzett mindennapi tapasztalatait, saját érzelmi nyelvezetén keresztül, a játékban megvalósítsa önmagát, oldott, felszabadult formában. Ezért igen fontos, hogy a játéknak legyen megfelelő helye és rendelkezésükre álljanak a gyermek fantáziáját kibontakoztatható eszközök és anyagok.
- Megfelelő nyugodt családi légkörben, a játék kiemelt jelentőséget kapjon az óvoda napirendjében, időbeosztásában.

Feladatunk a játék tanítása során:

- Keresztény szemléletünk, magatartásunk jellemzője legyen, hogy elsősorban a jót lássuk meg minden gyermekben, a játék során is mindig pozitív megnyilvánulásaira építsünk, emeljük ki a pozitív magatartásformákat, önbecsülést, növeljük értékét társai szemében. A gyermekek közötti szeretetkapocs tudatos kialakítása, felebaráti szeretet, egy családhoz tartozás, testvéri összetartozás érzésének kialakítása. A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek pozitív élményhez juttatása.
- Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, szerepjátékokhoz, konstruáló játékokhoz és a szabályjátékokhoz.
- A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

A játék szerepe a társas kapcsolatok fejlődésében

A játék áthatja a mindennapos tevékenység sort. A gyermek fejlődésének egészséges, holisztikus szemléletéhez irányt adó. A játék elválaszthatatlan a fejlődés egészétől, elválaszthatatlan a kognitív, az érzelmi, az akarati, szociális társas fejlődéstől. Elválaszthatatlan a mozgástól, a világtól és az én tudat kialakításától. Ha működnek a társas kapcsolatok, azok az értelmi és érzelmi funkciók összerendezésével, akkor fejlődik tovább, a gyermek, mely éretté teszi őt az iskola elfogadására.

A szocializáció ezen útja az, amelyek segítik a közösségbe való bekapcsolódást, segítik, hogy a közösségnek minél boldogabb és megbecsültebb tagjává váljék a gyermek. Közösségi nevelésünk hatása akkor érik be, ha óvodásainknak egyénenként is maximálisan segítséget nyújtunk. Ha biztosítjuk életkori, egyéni, pszichológiai és szociológiai okokból adódó sajátosságait, igényeit és szükségleteit, kielégítését és az egyre fejlettebb szintű játszás lehetőségét és ebben legjobb pedagógiai tudásunk, megérzésünk által irányítva támogatjuk őket.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

Szívesen vállaljanak szimbolikus játékot, kijelölik egymás közt a szerepeket, az alá-fölérendeltséget időlegesen elfogadják. Szeretnek a megtapasztalás útján a felebaráti szeretetre, a megbocsátás, az önzetlenség csírái kibontakoznak. Asztali-manuális játékkal türelmesen hoznak létre építményeket, kitartóan tudnak játszani társsal, vagy társ nélkül. A kudarcok megélése, feldolgozása minden gyermek egyéni fejlettségi szintjéhez mérten történik. Udvari játéknál ügyelnek egymás testi épségére, betartják a játékszabályokat, ügyelnek a játékok épségére. Vigyáznak a kisebbek testi épségére.

A megvalósítás módja:

- témakiválasztástól, (előkészítés, tervezés, lebonyolítás, közzététel), értékelésig a gyermekekkel együttműködve
- változó idejű (a témától és az érdeklődéstől függően egy naptól akár három hónapig is tarthat)
- a „mélyére ás”, összefüggések és kapcsolatok kihasználása igény szerint
- a lehető legteljesebb, legsokoldalúbb feltárás
- kooperatív munka, munkamegosztás
- egyéni vállalás, szabad önkifejezés, önállóság.

VERSELÉS, MESÉLÉS

Kiindulási helyzet elemzése

Az óvodába kerülő kisgyermek - általában már túl vannak az irodalmi alkotásokkal való találkozás valamely szintjén.

Szüleiktől, nagyszüleiktől hallottak mondókákat, versikéket, meséket, nézegettek képeskönyvet, a televízióban, videón láttak mesefilmeket. Azt tapasztaljuk, hogy ezek megválasztása, adagolása a kisgyermeknek nem a legmegfelelőbb. Sajnos a népi hagyományokból eredeztethető höcöggető, csiklandozó, nyelvtörő mondókázó játékok eltűnőben vannak. Már a szülők is, sőt nagyszülők is csak elvétve ismernek, alkalmaznak ilyet. Meseismeretük, mesemondásuk egy-két klasszikus mese előadására korlátozódik. A családok többnyire nem is érnek rá a mesélésre, ezért a gyermekek odaülnek a TV vagy videó elé, ahonnan válogatás nélkül áradnak a rajzfilmek - esetleg idegen nyelven.

Óvodánk nevelői szívesen használják a népi mondókákat - főleg a beszoktatás idején. A népi és egyéb irodalmi forrásból vett mesék hallgatása - életkorhoz megválasztva - mindenkor kedvelt időtöltése óvodásoknak. Szintén a gyermekek nyelvezetének, életkorának megfelelően választott, színvonalas versek tanítása, tanulása élményszerű.

Az óvoda könyvtárából biztosított a színvonalas irodalmi anyag. Igyekszünk a megjelenő újdonságokból is vásárolni, illetve az értékeset kiválasztani a megjelenő vallási jellegű, gyermekeknek szóló irodalmi alkotásokból. Feladatunk a bábozás, szituációs játékok, dramatizálás kellékárának folyamatos felújítása, fejlesztése, bővítése.

Célunk:

- Kisgyerek kortól az érzéseket hagyni érezni. (Nem jó, ha azt mondjuk pl. a gyerekeknek, hogy „hagyd abba a sírást...”, vagy „ne hisztizzél...”, stb.)
- Megengedni, tudni, hogy különböző érzések vannak. Minden érzést szabad érezni a gyerekeknek is. (Szabad sírni, haragudni, dühösnek lenni, örülni. Egy ember (gyerek) sem tud egyfolytában csak jónak lenni és szeretni.) Ne harcoljanak ez ellen a felnőttek. Vegyük tudomásul.
- Megnevezni a saját érzéseinket, segíteni a gyerekeknek az ő érzéseinek a megnevezést.
- Vele érzés, empátia. „Megértem, hogy ez most rosszul esik neked...”, vagy „elhiszem, hogy ez fáj neked...”. Megkérdezem: „szomorú vagy?” stb.
- Segíteni a rossz érzéseket kijavítani, megváltoztatni. (Eltérítés, feloldás, levezetés, kiengedés egy korláton belül.) „Mit tudsz ezzel (az érzéssel) csinálni?”, „mire lenne szükséged, amikor ezt érzed?”, „hová tudnád ezt az érzést átirányítani?”. (A gyerek ok nélkül nem tesz semmit, minden ok nélkül nem „hisztizik”. A gyerek érzésvilága az első hét évben nem a felnőtt logika szerint működik.) „Tudod, hogy mit érzel?” „El tudod mondani, lerajzolni? Ki tudod fejezni? El tudod játszani? (Agresszió levezetése, szocializálása, kijátszása: pl. haragpárna, bokszzsák, oroszlán szájába dobálás, célba lövés, stb.)

A mese különösen alkalmas az óvadás gyermek szemléletmódjának és világgépének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világgépe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

A mese váljon a gyermekek értelmi - érzelmi és etikai fejlesztésének, fejlődésének egyik legfontosabb eszközévé. Az irodalmi alkotások közvetítésével fejleszteni kívánjuk tovább a kisgyermek lelkivilágát, gondolkodásmódját, gazdagítani anyanyelvi szókincsét. A népi és irodalmi művek mellett, kivonatos formában bibliai történetekkel is megismertetjük a gyermekeket.

Feladatunk:

Az óvónő által bemutatott, szépirodalmi stílusban írt alkotások olyan élményt nyújtsanak, hogy a kisgyermek kedvet érezzen az önként kezdeményezett újrarendezésre.

Szoktatással alkalmassá tesszük a gyermekeket az önállóan kezdeményezett bábozás, dramatizálás, előadás gyakorlására, ezáltal nevelve a szorongások oldására, az indulatok feldolgozására, levezetésére.

Felkészítjük őket, hogy önálló ítéletalkotásra is képesek legyenek. Választékos szókinccsel tudják önállóan kifejezni gondolataikat a beszédükben.

A szép, a jó felismertetésében igyekszünk érvényt szerezni azoknak a keresztény értékeknek, amelyeket - életkoruk alapján - már megismertettünk velük.

A felhasznált irodalmi anyag:

- Népi mondókák, versikék
- Népi és vallási ünnepkörhöz kapcsolódó versek, feldolgozások
- A magyar népmesék egy része, műmesék, elbeszélések - válogatással
- Külföldi gyermekirodalom ismert, színvonalas alkotásai
- A magyar gyermekköltők versei, klasszikus költők versei
- Folytatásos regények, természetleírások részletei.
- Népi, klasszikus, kortárs irodalmi művek.

Folyamatismertetés:

Minden lehetőséget megragadunk a még meglévő, vagy lassan feledésbe menő néphagyományok felélesztésére. PL: szüret, Szent Erzsébet szeretet-kenyere, Lucázás, betlehemes és pásztorjátékok, újévi köszöntés, farsang-búcsúztatás, locsolkodás, komálás szokásainak ismertetése.

A gyermekek érzelmi megközelítésére beszoktatási időszakban a népi höcögtetőket, dúdolókat, ringatókat, játékos mondókákat alkalmazzuk: a kisgyermekek vigasztalására, megnevetetésére, vagy játékba vezetésére.

Az adott helyzetnek megfelelően igyekszünk továbbadni minden élethelyzetet, kihasználva azokat a kis rímes, tréfás népi mondásokat, betegségűző, stb. szövegeket, amelyeket még ismerünk.

Az ünnepi előkészületek során megismertetjük az egyes népi vagy vallási ünnepkörhöz kapcsolódó versikéket, szokásokat. Meghitt légkör teremtésével készítjük elő az óvodásokat az életkoruknak megfelelően kiválasztott mese befogadására. Kezdetben szerkezetileg egyszerű meséket mondunk, melynek szereplői és cselekménye a kisgyermekhez közel áll.

Később mind összetettebb cselekményű irodalmi anyagtól az iskolás kor elérésére a bonyolult meseszövésszerű anyagok kiválasztásáig jutunk el. Közben megismertetve őket az életben is fellelhető emberi, társadalmi, természeti viszonylatokkal és megtanítva a gyermekeket - keresztény értékek alapján álló - erkölcsi állásfoglalásra, ítéletalkotásra, érzelmi szelekcióra, illetve mindezek megfogalmazására.

Tevékenységünk során - a változatos lehetőségek bemutatásával - kialakítjuk igényüket az önálló reprodukálásra, valamint képességeiket a megvalósításra: mesemondás, dramatizálás, bábozás, szituációs játékok. Közben nagy odafigyeléssel irányítjuk a beszédkészség és a szókinccs fejlesztését.

A felhasznált irodalmi anyag kiválasztásának szempontjai lehetnek pl.: az évszakok, közelgő ünnep, környezeti téma, elvégzett munka, stb. Mindezek nyújtása és gyakorlása a mindennapokba ágyazva történik, természetes részévé válik az óvodai életnek.

A szervezett színházlátogatások, ismerkedés a könyvtárral, templomi freskó nézegetése közben hallgatott bibliai történet - jó kiegészítői az irodalmi nevelőmunkának.

A fejlődés eredménye óvodás kor végére:

- Játékban használják a mondókákat
- Eseményhez, alkalomhoz illő verseket szívesen mondanak
- Igénylik, várják a mesehallgatást

- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak spontán módon önmaguknak, de másoknak is (pl. kisebbeknek, egymásnak, felnőttek)
- Tudnak meséket, történetet kitalálni, képekről „olvasni”
- Látott irodalmi élményt (film, mese) választékos előadással tolmácsolnak
- Tanult mondókát, verset szöveghűen felidéznek, emlékezetben tartanak
- Véleményt, ítéletet alkotnak cselekményről, szereplőről
- Az egészségesen fejlődő gyermek érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtaikat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.

ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉKOK, TÁNC

Óvodánk zenei nevelésének célja, hogy felkeltse a gyermekek zenei érdeklődését, formálja zenei ízlésüket, megszerettesse velük az éneklést, tiszta, szép éneklésre szoktassuk a gyermekeket.

Célunk: hogy a gyermekek számára a közös éneklés az öröm forrása legyen.

Feladatunk: Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával fejlesszük zenei hallásukat, ritmusérzéküket, harmonikus szép mozgásukat. Biztosítanunk kell a tárgyi és személyi feltételeket. Ki kell használni az óvónők adottságait. Nagyon fontos szerepe van a szervezésnek, hogy milyen körülmények között folyik a zenei nevelés. Nagyon fontos a megfelelő hely, idő és ritmushangszerek biztosítása a foglalkozásokhoz. Nagyon lényeges az óvónő gyűjtő munkája, a dalanyag összeállítása, a zenei anyag jó megválasztása. Az ismert dalos játékok játszogatása, szabadidőben, udvaron, csoportszobában, egyaránt nagyon fontos feladat.

A gyermekek zene iránti érdeklődése felkeltésének a szülői házban kell elkezdődnie. Az óvodai zenei nevelés folyamatában különböző zenei élményeken keresztül fokozódik ez az érdeklődés.

A zenei nevelés tehát hat az óvodás gyermek általános fejlődésére, érzelmi életére, értelmi képességeinek alakulására, társas magatartására és befolyásolja cselekvését. Szoros kapcsolatban van minden más fejlesztési területtel, így a környezet megismerésére neveléssel is. Ez ugyanis szintén jelen van az óvodai élet egészében, a természeti és társadalmi környezettel való ismerkedés, az eközben szerzett tapasztalatok, átélt élmények a zenei neveléshez hasonlóan pedig érintik a gyermek egész személyiségét.

A dallamokban, dalos játékokban, mondókákban pedig megjelennek a gyermekek közvetlen természeti és társadalmi környezetének előnyei, jelenségei, tárgyai, eseményei is.

Kodály Zoltán sem tartotta mellékesnek az óvodai énektanítást. Gondolatát idézem: „Óvodával, annak zenéjével foglalkozni nem mellékes kis pedagógiai kérdés, hanem országépítés. Dalanyagot, mondókákat a magyar gyermekjáték hagyomány anyagából merítjük.”

Körjátékoknál a gyermekek közelebb kerülnek egymáshoz. Kézfogással, párválasztással, a barátságok erősödnek. Az új játékhelyzetek alkalmazkodásra készítetnek, amíg sorra kerülnek, rövidebb-hosszabb ideig várni kell, s ez a kitartásukat növeli. A gyermekjátékok egy része a felnőtt népszokásokat tükrözi, s így a hagyományápolás szempontjából is fontosak. Pl: szüret, Erzsébet nap, adventi koszorúkészítés és gyertyagyújtás, farsang, zöldág járás, komálás, pünkösddőlés.

Óvodánkban különösen fontos szerepe van az egyházi ünnepeknek. A keresztény énekes könyvekből is tanítunk énekeket, bár elég kevés kis hangterjedelmű van köztük. A gyermekek szívesen éneklék ezeket, maguk is kezdeményezik. „Az éneklés a hit után az Isten legsodálatosabb ajándéka” - mondta Luther Márton.

Az óvodánkban felhasznált zenei anyagokban sok állat szerepel, melyek a gyermekekhez nagyon közel állnak. A magyar, a rokon és más népek dalaiban, a komponált gyermekdalokban, mondókákban, az énekes játékokban, meglepően sokféle faj fordul elő a gyermekekhez közel

álló állatok közül (csigák, rovarok, katicabogár, madarak, emlősök, háziállatok és azok kicsinyei, a hazai erdők kedvelt emlősei. (ON. 1996. 8.sz. 292.0.)

Mi felnőttek énekelhetünk a gyermekeknek zenehallgatási céllal nagyobb hangterjedelmű dalokat.

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Zenehallgatás lehetőségei az óvodában:

- az óvónő éneke
- az óvónő hangszerjátéka (furulya, xilofon, hegedű)
- több óvónő többszólamú éneke
- kánon
- több óvónő hangszerjátéka
- gyermekek hangszerjátéka (ritmuszenekar) (dob, A, cintányér)
- templomi orgonajáték hallgatása
- az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

Elalvás előtt is énekelhetünk - ez megnyugtatja, elcsendesíti és a szendergés perceiben is gazdagítja a gyermekek érzelmi életét.

Az óvodai ének-zenenevelésnek jelentős hagyományai vannak. A magyar népdalok, mondókák, gyermekdalok világa ma is élő és felhasználható hagyomány. Szinte valamennyi ünnepünkhöz kapcsolódik olyan dalanyag, melyet megismertethetünk a gyermekekkel.

A néphagyományörzés mellett a Kodály alkotta koncepció is folyamatosan megújulva, megtartotta kapcsolatát az életre neveléssel.

Az ének-zene és az ehhez kapcsolódó mozgás ugyanúgy az óvodai mindennapok része, mint a napi mesélés vagy séták és kirándulások. Tehát ez a feladat sem korlátozható csupán a foglalkozások időtartamára. Napközben bármikor adódhat lehetőség éneklésre, mondókázásra, vagy körjátékok játszására. A komplex tevékenységek inkább összefoglalják, elmélyítik a gyermekek ismereteit, és alkalmat adnak a képességek fejlesztésére.

Az élményt nyújtó közös éneklés, a körjáték vagy a mondókázás a művészeti és az esztétikai nevelés szempontjából is kitüntetett helyet kap. A Kodály Zoltán útmutatásai alapján Forrai Katalin által kidolgozott óvodai ének-zenei nevelés alapjaira épülő fejlesztés a cselekedtetésre épülő óvodai nevelésen belül hatékonyan megvalósítható. Ezzel biztosítható a gyermekek ének-zenei kultúrájának megalapozása a néphagyományörzés és az ének-zenei nevelés színvonalának megőrzése.

A fejlődés eredménye az óvodás kor végére:

- A gyermekek szívesen ismételtetik a mondókákat, rigmusokat
- Élvezettel játszanak énekes játékokat
- Tudjanak élvezettel figyelni a zenehallgatásra
- Megkülönböztetik a zenei fogalompárokat
- Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni
- Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.

RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA

Az ábrázolás az önmegvalósítás, önkifejezés eszköze. A gyermek ízlésének, alkotó - befogadó képességének, fantáziájának, kreativitásának kibontakoztatását, az esztétikai

nevelést szolgálja. Az ábrázoló tevékenység során a gyermeknek rendszeresen új, vagy más technikákat mutatunk be, tanítunk. Legtöbbször önálló elgondolás alapján dolgozhatnak, a témavezérlés ritka alkalmakhoz kötődik (ajándékkészítés). Az új technika alkalmazása lehetőség a gyermekeknek. Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására. Az előző ciklusban használt eszközök is mindig elérhetők, használhatók, mindig azzal a technikával dolgoznak, amivel ki tudják fejezni magukat. Természetesen az óvónő ösztönzi a változatos alkalmazást.

A gyermekek alkotókedvét nem szorítjuk szűk keretbe. Minden csoportszoba rendelkezik barkács asztallal, ahol a gyermek kifejezheti érzéseit saját formanyelvén. Egyéni elképzeléseik alapján természetes anyagokat is felhasználva kreativitásukat fejlesztjük. Maga a tevékenység – s ennek öröme – a fontos, nem a mű, nem az eredmény. A hét minden napja szükséges ahhoz, hogy a gyermek a tevékenység gazdagságáért, sokszínűségéért, önmaga belső látásmódja kifejezéséért vegyen részt az ábrázolásban.

Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival. A gyermekek nap, mint nap lássák, tapasztalják, megismerjék az általuk használt anyagok sokszínű tulajdonságát, variálhatóságát. Dolgoznak gyakran természetes anyagokkal, ismerkedjenek meg az anyag formálhatóságával, nyomathagyásos technikával, festéssel, tépéssel, vágással, ragasztással, hajtogatással, stb. A festés, agyagozás állandó lehetőség legyen a gyermek számára.

Festhet, ragaszthat, téphet vagy ollóval vághat, stb. a gyermek, ha kedvet érez hozzá. Több napos munkában is szívesen dolgoznak együtt. Mindig olyan technikával dolgozhat, amivel sikerélményhez jut, amivel ki tudja fejezni önmagát, ami újabb és újabb ábrázoló tevékenységre ösztönzi.

Fontos, hogy ne a csoport életkorát, hanem a gyermek fejlődési ütemét vegyük figyelembe. Nem siettetjük a fejlődési folyamatot, mert az a célunk, hogy minden gyermekben felkeltsük a közlés igényét, és segítsük a benne kialakult közlendő vizuális kifejezésben.

Feltétlenül hagynunk kell, hogy a gyermek saját szintjén, saját elgondolásai szerint, saját élményeit alkossa újra. Ebben csak akkor irányítjuk, ha elakad, ha a gyermeknek van szüksége instrukcióra. Ilyen lehetőségek mellett a gyermeki fejlődés mozgató rugója az önfejlesztés lesz, hiszen a gyermek is arra törekszik, hogy alkotásai egyre inkább hasonlítsanak a valóságra. Azoknak hiányosságai újabb, pontosabb megfigyelésre készítetik, s ennek eredményei tükröződnek későbbi alkotásaiban. Így válik a vizuális önkifejezés „nyelvi” erővé, amit a világról tud, ábrázolásban is el tudja mesélni, amit nem tud ábrázolni, azt hozzámeséli. Alkotó tevékenysége játékra épül, a játék egy formájaként kezeljük. Az elkészült munkákból készülhet alkalmi, vagy tanévvégi kiállítás. A tárlat ösztönző hatása is alkotásra készítet.

A természet és a természetes anyagok sokrétű lehetőséget nyújtanak a manuális tevékenységek gyakorlására, és a finom motorikus készségek fejlődéséhez, fejlesztéséhez is új szerepet szolgáltathatnak, egyben hozzájárulnak a természettel való együttélés folyamatosságához. A természet látványa segíti a vizuális funkciók, azaz a szín, forma, alak észlelés fejlődését.

A változatos cselekvések során a gyermek alkotókészsége, fantáziája csiszolódik, amely hat értelmi képességeinek fejlődésére is. A gyermek képessé válik arra, hogy megfigyeléseit értelmezze, azokat új kombinációban alkalmazza. Alakul képszerű gondolkodása, fogalomalkotása konkréttá válik.

A katolikus óvoda vizuális nevelésében jelen vannak a művészi alkotások, melyek a gyermek esztétikai bontakozását alapozzák. Egy-egy ünnepkör többféle feldolgozása a művészi alkotásokban, többféle látásmódot mutat meg a gyermekeknek, ezáltal ábrázoló kedvét motiválja a különböző anyagok, eszközök próbálgatására.

Célunk:

- Vizuális tapasztalatok nyújtása az életkornak megfelelően
- A vizuális jelrendszer megismertetése (pont, vonal, folt, színek)

- A vizuális megértés, befogadás alapozása

Feladatunk:

- A képi, plasztikai, konstruáló kifejezőképesség kibontakoztatása
- A vizuális percepció fejlesztése
- Taktilis (tapintási) ingerek erősítése
- Szín és formavilág gazdagítása
- Egyszerű munkafogások és eszközhasználat képességének fejlesztése
- Érdeklődés felkeltése az ábrázolás tevékenysége iránt
- Kézmozgások finomítása
- Az alkotás örömeinek megtapasztalása
- Sokféle lehetőség megmutatása a képi, térbeli megjelenítésre
- Képi gondolkodás fejlesztése
- Az íráshoz szükséges mozgáskoordináció alakítása
- Az ajándékkészítés örömeinek megtapasztalása

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- Képzalkotásban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket
- A gyermekek alkotására jellemző a részletező formagazdagság, a színek egyéni alkalmazása
- Örül alkotásának és a közösen elkészített kompozíciónak
- Plasztikai munkáik egyéni, részletezőek
- Téralakításban, építésben bátrak, ötletesek, együttműködők
- Rácsodálkoznak a szép látványra, tudnak gyönyörködni benne
- Megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetni tudnak az alkotásokról.

MOZGÁS

A gyermek természetes szükséglete a mozgás. A gyermek belső késztetést érez a mozgásra, nem kell külön megszerettetni, örömmel végzi, és magától értetődőnek tartja. Minden összerendezett mozgás alapja az egyensúlyérzék és a ritmusérzék fejlesztése. A mozgás jelen van az óvodai élet minden percében, minden egyes területen játékos formában. A mozgásöröm és a szellemi fejlődés egymással szoros kapcsolatban áll.

1. A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.
2. A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.
3. A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.
4. A spontán – a játékban, azon belül a szabad játékban – megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget

biztosítunk. Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A mozgás tartalma:

- A szabadidőben zajló szervezett mozgásos játékokban önként vesz részt - fogók, futások, labdajátékok.
- A szervezett testnevelés tartalmát a természetes mozgások - járás, futás, ugrás, dobás, mászás, kúszás, egyensúlyozó játékok adják.

Az óvónő adjon ötleteket és irányítsa a gyermek figyelmét a szabadban és az épületen belül is a legoptimálisabb terhelést biztosító napi mozgáshoz. Változatos eszközökkel a gyermekek önálló, szabad mozgásának biztosításával tegye lehetővé, hogy a mindennapi testnevelés örömet jelentsen. Zenés, mozgásos torna megszervezése, utánzó mozgással, gimnasztikai elemekből felépítve pl.: kar, törzs, térd és lábmozgások, változó irányú járás gyakorlatok. Szervezze meg heti egy alkalommal a mozgás tevékenységeket minden csoportban a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez és a csoport összetételéhez méretezve a mozgásos tevékenységeket és azok eszközeit.

Célunk:

- A természetes mozgások alakítása, fejlesztése
- Az egészséges életmód kialakítása
- Pozitív személyiség tulajdonságok erősítése

Feladatunk:

- Egészséges versenyszellem alakítása
- Testi képességek alakítása, fejlesztése (erő, ügyesség, állóképesség, testtartás)
- Növekedés elősegítése
- A légző-, keringési-, csont-, izomrendszer teljesítőképességének növelése a mozgásfejlődésre
- Térbeli, időbeli tájékozódó képesség fejlesztése
- Alkalmazkodó képesség fejlesztése
- Mozgáskoordináció alakítása
- A testrészek megismertetése, testséma ismertetése
- A vízhez szoktatás lehetőségének megteremtése.

A fejlesztés lehetőségei

Az óvónő a 3-4 éves gyermekek irányított mozgásos tevékenysége során a nagymozgások fejlesztésére helyezze a hangsúlyt. Ismerkedjenek meg a futás-, ugrás-, dobás-, labda gyakorlatokkal. Kapjanak teret a támasz gyakorlatok (csúszás, mászás, kúszás). A talajtorna elemei is jelenjenek meg. Játszanak minél több egyensúlyozó játékot. A mozgásfejlesztő játékok készítsék a gyermeket elvárható erőfejlesztésre.

A 4-5 éves gyermekek természetes mozgásában még mindig a nagymozgás fejlesztésére kerüljön a hangsúly. Jelenjenek meg a futásgyakorlatok, az ugrás, a dobás, a labdagyakorlattal. Irányított mozgásos játék során gyakorolják a támasz-gyakorlatokat talajon és szereken. A talajtorna anyagaként jelenjen meg a gurulóátfordulás és a kézenállás előgyakorlata a „csikórugdalózás” kapjon kiemelt szerepet az egyensúlyérzék fejlesztése, a szem-kéz, szem-láb koordináció differenciálódása. Az óvónő tervezzen lábboltozat erősítő speciális járás és gimnasztikai gyakorlatokat.

Az 5-6-7 éves gyermekek mozgása összerendezettebb, harmonikus ritmusú. Sokféle mozgáselemet ismernek, amit játékos formában is szívesen ismételnék. Hangsúlyt kap ennél a korcsoportnál az észlelés, az alaklítás, a finommotorika alakítása és a szabályjáték gyakorlati alkalmazása. Használjanak különböző kéziszereket, szalagot, botokat, labdát, kendőket. A különböző típusú futógyakorlatokat, sorverseny, váltóverseny, versenyfutás, közben gyakorolják a gyermekek. Ismerjék a fokozódó futást. Végezzenek ugrásgyakorlatokat, szökdeljenek páros és egy lábon haladással. Néhány lépéssel nekifutással gyakorolják a magas és távolugrásokat. Játszanak dobásgyakorlatokat, dobjanak célba, labdagyakorlatokat, vezessék a labdát járás,⁹⁸

futás közben, tudjanak párokban labdázni. Végezzenek támaszgyakorlatokat. Ismételjék az óvodában tanult talajtorna elemeket: guruló átfordulás, a testhossztengelye körüli gurulást. Egyensúlyozzanak padon járással, fej-kar- és lábmozgással összekötve.

Elvárt eredmény az óvodáskor végén

- A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.
- A gyermekek nagymozgása, finommozgása, egyensúlyészlelése, összerendezett mozgása kialakult.
- Ismerik az irányokat.
- Betartják a szabályokat a különböző versenyjátékok, ügyességi játékok játszásakor.
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végeznek.
- Szeretnek futni, képesek 50-100 métert kocogni.
- Tudnak labdát vezetni és kerülni.
- A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

XVI. Benedek pápa üzenete: „Ha békére törekszel, véded a teremtett világot.”

A keresztény óvodapedagógus feladata, hogy sokféle lehetőséget - teret, eszközt - biztosítson a környezet tevékeny megismerésére a gyermekeknek. Kialakítsa a gyermekben a biztonságos életvitel szokásait, melyben Isten mindig jelen van.

A gyermek spontán és irányított módon tapasztalatokat szerez a közvetlen és tágabb környezetről. A teremtett világban úgy válik a gyermek szerves részévé a teremtésnek, ha óvja és védi a természet értékeit.

Tudják a gyermekek ebben a hazában, Magyarországon születtek, így meg kell ismerni szülőföldjüket, a hazai tájat, a néphagyományokat, nemzeti értékeinket, s ezek szeretetére, megóvására nevelünk.

Célunk:

- Alapvető ismeretekkel rendelkezzenek a környezetükben lévő összefüggésekről, jelenségekről. Figyeljék meg a környezetükben történő természeti változásokat.
- Keressenek és találjanak magyarázatot a változások miéértjére.
- A megismerés további érdeklődésre, kíváncsiságra ösztönözze a gyermekeket.
- Bontakozzék ki felfedező kedvük. Ismereteiket, tapasztalataikat raktározzák el magukban.
- Táguljon látókörük, ismeretük önmagukról, a családon, óvodai közösségen át vezessen el a lakóhellyel és a hazával kapcsolatos ismeretekhez.

Feladatunk:

XVI. Benedek pápa üzenete: „A FÖLD-et, a VÍZ-et, a LEVEGŐ-t megóvni a pusztulástól.”

Tervszerű megismerési folyamatban életkorukhoz igazodó ismeretnyújtás a környező világról.

Az érdeklődés, kíváncsiság képességének kialakításával a gyermekek önálló ismeretszerzésre való alkalmassá tétele, továbbá az ismeretek gyakorlati alkalmazására szoktatása.

Környezettudatos nevelés, ökológia, természetvédelem:

Tudatosítanunk kell, hogy Isten felelőssé tette az embert a világért, nem uralkodójává. Feladatunk a környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alakí, magasságbeli, és kiterjedésbeli szemléletének alakítása. A tevékenységek során ismereteket szereznek természeti és társadalmi környezetükről: emberekről, növényekről, állatokról, az évszakok jellegzetességeiről, a környezetben való eligazodást segítő szokásrendről (család, óvoda, egészség, környezet, azok védelme, közlekedés). Megismerkednek városunk, lakóhelyük értékeivel, felnőttek munkájával, művelődési szokásokkal. A gyermek, miközben felfedezi

környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti- emberi-tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését. Tapasztalatokat szereznek viszonyításban, csoportosításban, becslésben és ítéletalkotásban. Megfigyeléseket és gyűjtőmunkát végeznek. Gondolkodásukkal együtt fejlődik nyelvi kifejezőképességük.

Teremtésvédelmi napok:

- Március 25. kötelezően elrendelt teremtésvédelmi nap Gyümölcsoltó Boldogasszony
- Október 04. - Állatok világnapja -intézmény által választott teremtésvédelmi nap
- Október 3. hete egészségét- egészség védelem
- Április 25. Földnapja-intézmény által választott teremtés védelmi nap

Az egyes témakörök mélysége korcsoporthoz igazodó. A közelitől a távolabbi felé, az ismerttől az ismeretlen felé halad. A természeti, emberi, tárgyi környezet megismertetése az évszakokkal párhuzamosan történik, kihasználva a tevékenykedtetés lehetőségét.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alakú, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemlélete. Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését.

Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

„Öko nap”- az akkreditált „Jó gyakorlat” Föld napi rendezvény az óvodában, mellyel kibővül a „Külső világ tevékeny megismerése” .

Bevezetésének célja: a környezettudatos magatartás megalapozása, a fenntarthatóság – elv csíráinak „elültetése”, továbbadása. Az intézmény helyi értékeinek kiemelése, megőrzésének lehetőségei és a kötődés kialakulása.

Az óvodás kor végére a megismerés és a tapasztalás folyamán keresztül alkalmassá tesszük a gyermekeket az iskolai életre: tájékozódás, gondolkodás, véleményalkotás, kifejezőképesség, figyelem és emlékezet terén egyaránt.

- Ismerik jellemző személyes adataikat.
- Különbséget tesznek évszakok között.
- Csodálják a teremtett világ szépségeit.
- Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat.
- Ismerik környezetük kultúr-, és dísznövényeit, azok gondozását.
- Gyakorolják a közlekedés szabályait.
- Dolgot megszámolnak és műveleteket végeznek 10-ig.
- Ismerik, alkalmazzák az irányokat és névutókat.
- Tisztán, érthetően, választékosan és udvarias stílusban beszélnek.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását,
- Felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait;

- Ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét;
- Felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.
- A sokoldalú, interaktív megtapasztalás, kísérletezgetés, rácsodálkozás öröme.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.
2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához.
3. Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtten és gyermektársaival.
4. A szociálisan érett gyermek:
  - egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését;
  - feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg;
  - kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.
5. Az ötéves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi, lelki és szociális fejlődésének elősegítése.
6. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.
7. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

AZ ÓVODA MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEI

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tanulással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység (az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízatások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, növény- és állatgondozás stb.)

A gyermek munkajellegű tevékenysége

- örömmel és szívesen – végzett aktív tevékenység,
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (mint például a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) alakításának fontos lehetősége,
- a közösségi kapcsolatok, a kötelelességteljesítés alakításának eszköze a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel. Óvodánkban tudatosan törekszünk a gyermekek körében, a gyermeki munka megszerettetésére, a kötelességtudat és kitartás fejlesztésére, valamint a felnőttek munkájának megbecsülésére nevelni.

Hagyományos alapokon, életkor szerint tervezett és szervezett munka jellegű feladatokban a kisebbek esetében az önkiszolgálás dominál, míg a nagyobbaknál a közösségért végzett munka. Természetesen az átjárhatóság, rugalmasság biztosított.

Óvodás kor elején – tapasztalataink szerint – a gyermekek többsége eléggé önállóan, kiszolgáltatásához szoktatott. Ezért arra törekszünk, már a beszkottatási időszakban, hogy aktívan vegyenek részt a szükségleteik kielégítésével kapcsolatos munkafolyamatokban.

A részfeladatokban elért eredmény olyan örömforrássá válik a kisgyermeknek, ami újabb próbálkozásra inspirálja. Természetesen a gondozási teendők a felnőtt segítségével – majd egyre inkább szóbeli irányításával zajlanak – állandó kontroll, értékelés és buzdítás kíséretében.

A beszkott, érzelmileg stabilizálódott gyermeknél már jelentkezik az igény önmaga ellátására, kiszolgáltatására. Maga választ játékot, maga terít, stb. Az egyes gyermekek példája pedig vonzóvá válik a többi gyermek számára is, vagyis beindul az önkiszolgálás mechanizmusa. A következő lépésben az óvónővel kialakult jó kontaktus nyomán segítőkészségük kezd kibontakozni, ami már kezdete lehet a közösségért vállalt munkának, s szintén követendő példa a többi gyermek számára.

Középső csoportban (4 éves kor táján) már tudatos a munkavállalás, megbízás elfogadása, esetleg elutasítása (!) – egymásért. Az önkiszolgálásban begyakorolt mozzanatok már több feladat elvégzésére is képessé teszi őket és 5 éves kor felé haladva lehetőség adódik a minőségi és esztétikai fejlesztésre.

7-8 éves korban (nagy csoport) büszkén tapasztalják magukon, hogy már nem csak magukért, közvetlen asztaltársukért, barátjukért képesek feladatot ellátni, hanem munkájukat, annak eredményét az egész csoport, a felnőttek, sőt az egész óvodai közösség élvezzi, hasznosítja. (pl. kertszépítés)

Óvodás kor végére így jutnak el munka jellegű tevékenységben egy magasabb szintre, melynek alapja a munka szeretete és felelősségérzet mások iránt.

Célunk: A munkához igyekszünk kedvet teremteni, vonzóvá tenni, erőltetés nélkül érzékeltetni szokásainkat, elvárásainkat. A munka megszerettetésével a gyermek kapcsolatait előnyösen befolyásoló tulajdonságok, készségek formálása.

Feladatunk: A gyermekek által elvégezhető tevékenységek tervezése, szervezeti kereteinek és a kivitelezéshez szükséges eszközöknek a biztosítása.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

Munkafajták:

- Önkiszolgálás: Saját egészségügyi, gondozási és étkezési műveleteik előkészítése és lebonyolítása - fokozatosan csökkenő segítséggel.
- Naposi munka: Egymásért és a közösségért fokozódó felelősségérzettel és feladattudattal, rendszeresen végzett megbízás.
- Növény és állatgondozás: Lehetőség a természetben történő változások megfigyelésére, befolyásolására, törvényszerűségek megtapasztalására.
- Alkalmi megbízások és a környezet rendiért végzett tevékenységek: Önmaguknak a közösségben betöltött szerepük, feladatuk gyakorlásának lehetősége.

Az óvodánkban dolgozó óvónők gyermekmunkáról alkotott felfogása hasonló. Az egyetértés, együttműködés kiterjed a technikai dolgozókra is. Óvónővel egyeztetve ők is adnak munka jellegű megbízásokat gyermekeknek, ellenőrizve, segítve a végrehajtást.

A gyermekek részéről általában igen nagy lelkesedés és érdeklődés mutatkozik munka jellegű tevékenységek iránt. Tapasztalataink szerint következetesen végzett munkához szoktatással arányosan fejlődik a gyermekek többségében a felelősségérzet is. Még a nehezen

leköthető, vagy „problémás” gyermek is jól leköthető egy testhezálló feladattal, megbízatással. A szülők is érzik ennek jelentőségét.

Némely családban természetes és elfogadott gyakorlat, hogy a gyermek rendszeres munkafeladatokat, megbízatásokat lát el otthon. Ahol ez nem így van, feladatunknak tekintjük meggyőzni a szülőt arról, hogy gyermeke javát, érdekét szolgálja, ha igényli a kisgyermek segítségét az otthoni munkában.

Óvodás kor végére elérendő

- Szívesen dolgozzanak, segítsenek egymásnak, a kisebbeknek.
- Érezzék a közösségért végzett munka értelmét, örömét.
- Szívesen, örömmel tevékenykedjenek.
- Becsüljék meg a saját maguk és mások által végzett munkát egyaránt.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A pedagógus feladatai:

1. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

2. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

3. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

4. A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

5. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére: A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanúláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

AZ ÓVODA HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEI, EGYÉB RENDEZVÉNYEI

Az intézmény hagyományainak ápolása, ezek fejlesztése, bővítése, valamint az intézmény jó hírnevének megőrzése az alkalmazotti és gyermekközösség minden tagjának kötelessége.

Az egyházi és nemzeti ünnepek, ünnepélyek és megemlékezések rendezése és megtartása a gyermekek vallási, nemzeti identitástudatát alapozza, fejleszti, hazaszeretetünket mélyíti. Az intézmény egyéb helyi hagyományai közé tartozó rendezvények a közösségi élet formálását, a közös cselekvés örömét szolgálják, a gyermekeket a felnőttek és egymás iránti tiszteletre nevelik.

Keresztény szellemű óvodai nevelésünk „gerincét” az egyházi ünnepek adják. Ez tevékenységformáink jelentős részében is jelen van. Az ünnepek legfőbb célkitűzése: az Isten és emberszeretet elmélyítése, érvényesítése. Feladatát: az ünnep tartalmának lehető legteljesebb megismertetése adja. Hagyomány, hogy óvodásainkkal évnnyitó Veni Sancte és évváró Te Deum-os szentmisén veszünk részt, szüleik kíséretében. Ezen kívül havonta egy óvodás szentmisét hallgatunk. Családi, szeretetteljes légkörben zajló ünnepek egy része óvodai szintű. Szent Erzsébet, névadó-védőszentünk, Mikulás, Húsvét, Március 15-e, Gyermeknap: ezeken az ünnepeken mindhárom csoport együtt van, a nagycsoportosok, esetleg a többi csoport képviselői a tanult dalokból, versekből adnak műsort. Anyák napja, Évváró, Születés napok: csoportonként kerülnek megünneplésre. A csoportonkénti ünnepekre meghívást kapnak szülők, hozzátartozók is. A Karácsony megünneplése egybekapcsolódik egy jótékonyági hangversennyel, amikor az óvodába vendég előadókat, művészeket, zeneiskolás növendékeket hívunk, a nagycsoportosok Pásztorjátékot adnak elő. Meghívott vendégeink a szülők, családok.

A karácsonyi hangversenyt követően ellátogatunk az öregek otthonába, és a városi Caritas csoporttal közösen szociális intézményeket is meglátogatunk – a karácsony üzenetének közvetítése.

Egyházi ünnepeink:

Célunk: A világ felfedezésében a kisgyermek, a szülők és közvetlen környezetének megismerése után ismerje meg a Mennyei Atyát is. Kezdeti fokon hozzuk kapcsolatba a kisgyermeket Istennel, az Isten és ember szeretettel. Megszerettjük velük a vallásos szokásokat, élményeket nyújtunk. Kapcsolatba hozzuk őket a vallási ünnepek tartalmával, lehetővé tesszük azok átélését.

Szeptember:	Egy Mária kegyhely meglátogatása
Október:	Templomlátogatás. A templom a Jó Isten háza.
November:	Mindenszentek ünnepe, halottak napja. Temetőben hagyományozónk sírjának felkeresése, gyertyagyújtás. Szent Gellért története. Árpádházi Szent Erzsébet - Óvodánk névadója Adventi előkészület: Az óvoda dolgozóinak lelkigyakorlat
December:	Adventi időszak Szent Miklós püspök élete. Mikulásvárás. Karácsonyi előkészület. Betlehemkészítés. Betlehemes játék Karácsonyi hangverseny. Jézus születésének megünneplése. Templomlátogatás
Január:	Vízkereszt, házszentelés
Február:	Gyertyaszentelő Boldogasszony, gyertyaszentelés Szent Balázs püspök - Balázs-áldás Felnőtteknek: Hamvazkodás - farsangi lelkigyakorlat
Március:	Húsvéti előkészület. Jézus szenvedése
Április:	Templomlátogatás
Május:	Édesanyák napja, köszöntése Szűz Mária, Jézus Édesanyja. Felnőttek részvétele a májusi litániákon
Nyáron:	Kiemelt ünnepünk: Nagyboldogasszony és államalapító Szent István Királyunk ünnepe: a dolgozók részt vesznek az Egyházmegye ünnepén.

Nemzeti ünnepeink:

Célunk: Népünk, nemzetünk jeles eseményeiről való megemlékezés, hagyományőrzés, ismeretnyújtás.

Történelmi megemlékezés a dolgozók részéről, városi ünnepségen részvétel:

- október 6.,
- október 23.,
- március 15.

Sportprogramok

Meghívás alapján benevezünk városi szintű sport vagy ügyességi vetélkedőre, kiírás szerint. Gyermeknap alkalmából óvodánk udvarán tartunk játékos ügyességi vetélkedőt, de adott a lehetőség, hogy a városi sportpályát igénybe vegyük az óvodásokkal egy kis sportolás, labdajáték céljára.

Óvoda-család közös rendezvényei

- A tanév folyamán a szülőkkel közös szervezésben kerül megrendezésre névadó szentünk ünnepségsorozata (közös szentmisehallgatás), adventi készülődés, ill. a karácsonyi hangverseny betlehemes játékkal.
- A gyermekek farsangi bálja, melyen a szülők kötetlen beszélgetések formájában, egymást jobban megismerik és a családok is közelebb kerülnek egymáshoz s ezáltal barátságok szövődnek.
- Nagyobb egyházi ünnepek alkalmával a dolgozók-szülők közös lelkigyakorlata.
- Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

SAJÁTOS FELADATOK, SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK

Gyermekvédelem:

Szeretnénk elérni, hogy az óvodánkba járó gyermekek derűsek, kiegyensúlyozottak legyenek. Ennek egyik feltétele, hogy az esetlegesen meglévő vagy kialakuló hátrányaikról időben értesüljünk és a családokkal együttműködve időben keressük a segítő megoldásokat.

A kisgyermekről és családjáról első információinkat a beíratáskor szerezünk. Kiegészítjük ezt a családlátogatás alkalmával szerzett személyes benyomásainkkal. A rendelkezésünkre álló információk alapján, tanév elején felmérést készítünk a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekekről az alábbi szempontok alapján:

- A gyermek testi, értelmi, érzékszervi fogyatékoságai, hiányosságai
- A családok szerkezete, életmódja, nevelési felfogásai
- A családok anyagi helyzete
- A gyermek magatartási zavarai

A feltárt nehézségek szabják meg feladatainkat az adott tanév folyamán a kisgyermekek érdekeinek védelmére. A felmérésről jelentést küldünk a helyi Önkormányzathoz is. A három és többgyermekes családok, nyilatkozatuk alapján 50 % -os térítési díjkedvezményben részesülnek. Felhívásunkra a szülők a szükséges igazolások beszerzésével adatot szolgáltatnak arra vonatkozóan, ha egyéb étkezési kedvezmény igénybevételére jogosultak. Ezt javaslatunkkal szintén az Önkormányzathoz továbbítjuk elbírálásra.

A hátrányos helyzetű gyermekek - akit a jegyző védelembe vett, rendszeres nevelési támogatásban részesülnek - ingyenes étkezésre jogosultak. Külön figyelmet fordítunk a többgyermekes családokra és a kisebbségi származásúakra. Velük egyéni, segítő szándékú beszélgetések formájában közösen keressük a támogatások lehetőségét. A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek nevelését egyéni felzárkóztató foglalkozásokkal segítjük elő.

Alapítványunk is tartalmaz a hátrányos helyzetben lévő gyermekek segítésére kitélt.

Nehéz helyzetben lévő szülők egyébként bizalommal fordulnak hozzánk, ha segítségre van szükségük. A családok segítése érdekében kapcsolatban állunk a helyi Családsegítő Központtal, adott esetben együtt keresve a megoldást. Tanköteles gyermek hiányzását a Jegyző felé jelezzük.

Felterjesztésünkre a Nevelési Tanácsadó és a Logopédia fogadja gyermekeinket.

Kötelező feladatellátás:

A Gyöngyös Város Önkormányzata és a Magyar Katolikus Egyház Egri Főegyházmegye közötti megállapodás alapján az alapító okiratban meghatározott felvehető maximális gyermeklétszám 50%-áig előnyben részesülnek a gyöngyösi lakóhellyel rendelkező családok gyermekei.

A beiratkozás időpontja mindig a Gyöngyös város Jegyzője által meghatározott időpontban történik.

A HELYI PROGRAM ÉRTÉKELÉSE

A helyi nevelési program értékelése bevezetés előtt:

Óvodánk helyi nevelési programját az óvodában dolgozó óvodapedagógusok, a nevelőtestület alkotta. A programírás időszakában több nevelési értekezletnek volt központi napirendi pontja a megírt részek, fejezetek elemzése, megvitatása. A programírás vezérfonala AZ ÓVODAI NEVELÉS ORSZÁGOS ALAPPROGRAMJA volt. Ennek tartalmát, menetét követtük fokról fokra, ezt a folyamatot tekintjük a program első szűrőjének. A szülők közösségét szülői értekezlet keretében tájékoztattuk a program tartalmáról, még a tervezés időszakában és a programírás menete során is. Kivitelezhetőségi és anyagi szempontból fenntartónk, az Egri Főegyházmegyei Hatóság értékelte programunkat, majd szakmai, tartalmi elemzésre a Katolikus Pedagógiai Intézetten keresztül juttattuk el helyi programunkat Országos Jegyzékben szereplő szakértőhöz.

A helyi nevelési program értékelése bevezetés közben:

Az első nevelési év végén a bevezető csoport nevelői beszámolnak a csoportban végzett munka eredményeiről, a program gyakorlati megvalósíthatóságáról. A nevelőtestület nevelési értekezlet keretében részt vesz az elemző-értékelő munkában, javaslatot tesznek a szükséges változtatásokra. Az érintett - bevezető - csoport szüleivel fórumon értékeljük a program alapján végzett nevelőmunkát, velük is megbeszélve az általuk javasolt módosításokat, kiegészítéseket.

A helyi nevelési program értékelése bevezetés után:

Alaposabb, átfogóbb vizsgálatot, elemzést a három nevelési év folyamata végén kívánunk végezni. Elsősorban az iskolába lépő gyermekeken végzett mérésekkel. A nevelőtestület -immáron saját gyakorlati tapasztalatok, illetve kölcsönös csoportlátogatások, stb. - az eredmények elemzése, megvitatása alapján végzi az értékelést. Ebbe a munkába tervezzük a Fenntartó és Óvodai Szaktanácsadó bevonását, de még az iskolába kikerült gyermekek nevelőinek véleményét is hasznosítani kívánjuk.

A helyi program értékelésének szempontjai:

Vizsgálendő az elfogadáshoz:

- A program felépítése
- A program használhatósága
- A helyi eszközrendszer alkalmas-e a célok elérésére
- A nevelőtestület felkészültsége, nevelői gyakorlata milyen mértékben segíti a helyi program megvalósulását
- A célok és a tervezett tevékenység összhangja
- A szülők elvárásait, az óvodával szemben támasztott helyi igényeit teljesíti-e a program

Vizsgálendő a teljesítéshez:

- A helyi program hatása, a gyermekek nevelésében megjelennek-e a tervezett fejlesztő hatások, megfigyelhető-e a gyermekek viselkedésében a változás, fejlődés – félévente
- Mit adott a helyi program a gyermekeknek, milyen eredményeket hozott a szocializáció

terén a megismerésben, kommunikációban, mennyire biztosította a tapasztalatszerzés játékos lehetőségeit, stb. - évente

- A nevelőtestület munkakedvét, pedagógiai kultúráját mennyire fokozta a helyi nevelési program - évente
- Mit mutatnak a szülők visszajelzései, rendelkezik-e a szülő kellő mennyiségű és megfelelő tartalmú információval a helyi nevelési programról – folyamatosan.

A dokumentumelemzés kiterjedt:

- Az Óvodai Nevelés Országos Irányelvei és a helyi program követelményeinek összevetésére
- A helyi program globális koncepciójának megítélésére
- A koncepció és a nevelési, fejlesztési tervek összevetésére, megfeleltetésére
- A fejlesztés területeinek összehangolására
- Az ellenőrzési, elemzési, értékelési rendszer bírálatára

A feltételek vizsgálata:

- Nevelőtestületi attitűdök
- A gyermekek összetétele
- Az anyagi, tárgyi körülmények

A program értékelésénél felhasználjuk a nevelők kölcsönös csoportlátogatásainak, a közvetlen megfigyeléseinknek, foglalkozásoknak tapasztalatait, a nevelőtestületi megbeszélések megállapításait.

Az értékelés eredményessége érdekében tervezzük:

- munkacsoport létrehozását
- a munkaprogram elkészítését
- a vizsgálati eredmények elemzését
- a következtetések levonását.

A felülvizsgálat rendje: az intézmény minőségirányítási programjában szabályozottak szerint zajlik.

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja-2012.
2. KAPI által kiadott segédanyag
3. Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel-1997.
4. Tevékenységközpontú óvodai nevelési program- Fábrián K.
5. Irányelvek a katolikus óvodák számára- Szóke Gné, Gina K., Antal É.-1998.
6. Óvodavezetők kézikönyve IV. kötet 1996.
7. Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának 2018. évi módosítása

Legitimációs záradék

2020. május 19.

Nevelőtestület nyilatkozata:

Az intézmény Pedagógiai programjának módosítását az intézmény nevelőtestülete elfogadta, a benne foglaltakkal egyetért.

.....
nevelőtestület képviselője

Iskolalelkész nyilatkozata:

Balog Gyula atya az intézmény Pedagógiai programjának módosítását megismerte, a benne foglaltakkal egyetért.

.....
Balog Gyula plébános

Intézményvezető nyilatkozata:

A II. Rákóczi Ferenc Katolikus Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Óvoda Pedagógiai programjának módosítása a fenntartóra nem hárít többletköltséget.

.....
Kuruczai József igazgató